

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Návrh geoturistického produktu Geoparku Vysočina

Bakalářská práce

Autor: **Kateřina Fučíková**
Studijní obor: **Management cestovního ruchu**
Vedoucí práce: **Ing. Martina Pásková, Ph.D.**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 20. dubna 2015

Kateřina Fučíková

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování Ing. Martině Páskové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a pomoc, kterou mi poskytla v průběhu vypracování této práce. Dále bych ráda poděkovala řediteli Geoparku Vysočina panu Ing. Vladimíru Dolejskému, Ph.D. a paní Ing. Jitce Mattyášovské za jejich čas, názory a cenné připomínky. V neposlední řadě patří můj dík řediteli příspěvkové organizace Vysočina Tourism Ing. Tomášovi Čihákovi a Hotelu u Hraběnky, kteří mi pomohli při zajišťování respondentů potřebných k realizaci mého dotazníkového šetření.

Anotace práce

Anotace

Téma: Návrh geoturistického produktu Geoparku Vysočina

Bakalářská práce se zabývá tématem geoturismu, a to konkrétně na území Mikroregionu Telčsko. V teoretické části se autorka věnuje historii vzniku geoparků, kritériím pro jejich vznik, třem úrovním spolupráce jednotlivých subjektů geoparků, cíli, významu a přínosům geoparků, typickým geoturistickým aktivitám a jejich dopadům, konkrétním geoturistickým produktům atd. Praktická, výzkumná část práce spočívá ve vypracování případové studie Geoparku Vysočina, která obsahuje analýzu jeho současného stavu a dále souhrn geoturistických aktivit, atraktivit a zajímavých míst geoparku. Následuje popis průběhu a výsledků sekundárního a primárního výzkumu. Sekundární výzkum byl proveden formou obsahové analýzy textu dostupných zdrojů. Primární výzkum spočíval zejména v terénních šetřeních podložených fotodokumentací, dále v dotazníkovém šetření a realizací strukturovaných rozhovorů s informátory. V závěru práce byl na základě výsledků šetření navržen nový geoturistický produkt. Práce také obsahuje další návrhy a doporučení pro vývoj Geoparku Vysočina.

Klíčová slova

Geopark, geoturismus, geoturistický produkt, Geopark Vysočina

Annotation

Title: Proposal of a geotourist product in the Vysočina Geopark

The Bachelor Thesis deals with the topic of the geotourism, especially in the territory of the Telčsko Microregion. In the theoretical part the author describes the history of geoparks, criteria for their formation, three levels of co-operation among the various subjects in geoparks, objectives of geoparks, their importance and benefits, typical geotourist activities and their impact, specific geotourist products etc. The practical

research part of the work consists in the elaboration of the Vysočina Geopark case study, which includes an analysis of the current territory situation and also a summary of all geotourist activities, attractions and places of interest within the Vysočina Geopark. The following part contains a description of the process and the results of secondary and primary research. The secondary research was conducted through a content analysis of available resources. The primary research consisted of the field investigation, photographic documentation, as well as questionnaires and implementation of semi-structured interviews with informants. Finally, a new geotourist product was created on the base of the investigation results. The work also contains further plans and recommendations concerning the Vysočina Geopark development.

Key words

Geopark, geotourism, geotourism product, Vysočina Geopark

Obsah

1. Úvod	4
1.1. Důvod výběru práce	5
1.2. Cíl práce	5
2. Metodický postup	6
2.1. Širší výzkumné cíle	6
2.2. Výzkumné otázky	6
2.3. Pracovní hypotézy	6
2.4. Metody ověření hypotéz	8
3. Teoretická východiska	10
3.1. Geopark	10
3.1.1. Geoparky vs. chráněná území	11
3.1.2. Propojení jednotlivých subjektů	11
3.1.3. Národní geoparky ČR	12
3.1.4. Evropské geoparky pod patronací UNESCO	12
3.1.5. Světové geoparky pod patronací UNESCO	12
3.1.6. Kritéria pro vznik a rozvoj geoparku	13
3.1.7. Cíle a význam geoparků	13
3.1.8. Rozvoj venkova a podpora zaměstnanosti	14
3.1.9. Vzdělávání	15
3.1.10. Další přínosy geoparků	16
3.2. Geoturismus	17
3.2.1. Vývoj pojmu a definice	17
3.2.2. Typické geoturistické aktivity	21
3.2.3. Negativní dopady geoturismu	21
3.3. Geoturista - účastník geoturismu	21
3.4. Geoturistický produkt	23
3.4.1. Typy geoturistických produktů	24
3.4.2. Příklady z praxe	25
4. Případová studie Geoparku Vysočina	29
4.1. Vlastní průběh šetření	29
4.2. Charakterizace Geoparku Vysočina	31
4.2.1. Vymezení území	31

4.2.2. Historie vývoje.....	32
4.2.3. Cíle a náplň Geoparku Vysočina	33
4.2.4. Geologická územní charakteristika.....	33
4.2.5. Význam žuly a její působení na krajinu	35
4.2.6. Míchova skála - symbol Geoparku Vysočina.....	37
4.3. Geoturismus v Geoparku Vysočina	38
4.3.1. Geoturistické aktivity, atraktivita a zajímavá místa	38
4.3.2. Geoturista Geoparku Vysočina.....	43
5. Shrnutí a diskuze výsledků	45
5.1.1. Výzkumné výsledky	45
6. Návrhy a doporučení.....	51
6.1. Návrh nového geoturistického produktu	51
6.1.1. Jádru geoturistického produktu.....	51
6.1.2. Vlastní vizualizovaný návrh	53
6.1.3. Komentář k navrženému produktu	59
6.2. Další návrhy možných geoturistických produktů	61
6.3. Doporučení	62
7. Závěr	65
8. Seznam zdrojů	67
8.1. Tištěné zdroje.....	67
8.2. Internetové zdroje	72
8.3. Další zdroje.....	78
9. Přílohy	I
9.1. Dotazník.....	I
9.2. Některé zdrojové dokumenty.....	XI
9.3. Fotografie.....	XVII
9.4. Výsledky dotazníkového šetření.....	XXVIII
9.5. Projekt do soutěže „Zasad' se o lepší svět“	XXXIX
9.6. Výklad použitých termínů	LVI
9.7. Seznam použitých zkratk	LVII
9.8. Seznam obrázků.....	LVIII
9.9. Seznam tabulek.....	LVIII
9.10. Seznam grafů	LIX
9.11. Seznam příloh	LX

1. Úvod

„Myslím si, že by nám obecně jako druhu pomohlo, kdybychom mohli pochopit svět z hlediska geologického času. V tomto prozření je cosi hlubokého, co člověku ukáže jeho malost a jak nepatrná je doba jeho pobytu na Zemi, což může výrazně ovlivnit sociální a politické aspekty našich životů.“ (Siegela in Carvalho et al, 2009:223).

V dnešní době sedavých zaměstnání se stále větší množství populace snaží trávit svůj volný čas aktivně, a to nejlépe v přírodě, kam si chodí „vyčistit hlavu“ od každodenních starostí. Ti, kdož rádi cestují, jsou stále zkušenější, náročnější, zcestovalejší a zvědavější. Před návštěvou dané destinace si mnohdy nastudují, co je během jejich poznávání čeká. Poté se jejich zážitky při cestování mění v prožitky a stopa, která v nich zůstane po návštěvě destinace, o něco zesílí. Jednou z možností, jak uspokojit tyto objevitele, je návštěva nového fenoménu, kterému se tato práce věnuje. Jsou jím geoparky.

Již Bohuslav Balbín (in Cílek, 2011:146) zastával názor, že identita země je spjata nejenom s lidmi, historií a jazykem, ale také je souhrnem všech kopců, řek, pramenů, skal, ryb a nerostů. I když je na první pohled neživá příroda méně zajímavá než příroda živá, není tomu tak. Záleží na našem vnímání a chápání souvislostí. Vždyť i na kámen lze pohlížet jako na něco živého, protože i ten se v průběhu času mění a vyvíjí. Je však nutné si uvědomit, že i zde je čas relativní.

Práce je rozdělena do tří základních částí. První část je věnována metodickému postupu, kde jsou popsány širší výzkumné cíle, zformulovány výzkumné otázky a následně uvedeny jednotlivé hypotézy podložené zdůvodněním jejich výběru. V této části nechybí ani metody ověřování hypotéz.

Druhá, teoretická část, se věnuje vysvětlení jednotlivých pojmů nutných k pochopení dané problematiky. Autorka se v těchto kapitolách věnuje geoparkům obecně, tj. základním kritériím pro vznik geoparků, jednotlivým úrovním spolupráce geoparků na národní a nadnárodní úrovni, cílům, významu a přínosům geoparků. Dále je definován pojem geoturismus, jsou uvedeny jeho dopady a jednotlivé příklady typických geoturistických aktivit. Závěr teoretické části přibližuje pojmy geoturista a geoturistický produkt. Jsou zde také uvedeny konkrétní příklady dobře fungujících geoturistických produktů z celého světa.

Třetí, praktická část, je tvořena případovou studií, jejímž obsahem je charakterizace území Geoparku Vysočina. V úvodu je toto území vymezeno, dále je popsána historie jeho vývoje, cíle a náplň geoparku. Jsou zde také vysvětleny základní geologické aspekty nutné k pochopení daného místa. Nadcházející kapitola se věnuje konkrétním geoturistickým aktivitám, atraktivitám a zajímavým místům na území Geoparku Vysočina. Následuje definování typického segmentu návštěvníků v rámci tohoto geoparku.

V rámci praktické části následuje kapitola, která se věnuje shrnutí a diskuzi zjištěných výsledků. Dále pak autorka přechází k samotným návrhům a doporučením, jejichž součástí je návrh nového vhodného geoturistického produktu, který byl navržen na základě výsledků celého šetření. Práce je zakončena dalšími návrhy a doporučeními pro budoucí vývoj Geoparku Vysočina.

1.1. Důvod výběru práce

Hlavním důvodem výběru práce je aktuálnost a významnost tématu. O dynamickém rozvoji a trendovosti geoturismu a geoparků svědčí poměrně velké množství odborných a absolventských prací, které byly na toto téma napsány (např. Newsome a Dowling, 2010; Farsani et al, 2012a; Carvalho et al, 2009; Hose, 2000; Zelenka et al, 2014; Pásková, 2014a a 2014b; Doucek et al, 2013; Čtveráková, 2012; Pořízková, 2011; Balcar 2013, Stradanchenkova, 2013; Bedrnová, 2014; Berková, 2013; Bilenka; 2013 a další).

Autorka si toto území vybrala záměrně, jelikož se narodila na Vysočině, ke které má velmi blízko a dodnes se na ni ráda vrací. Motivací ke zpracování této práce byl také kladný vztah autorky k přírodě, poznávání a aktivnímu odpočinku.

1.2. Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je zmapovat současný stav Geoparku Vysočina z hlediska motivace potenciálních návštěvníků a následně navrhnout nový geoturistický produkt, který by vhodně zapadl do konceptu tohoto geoparku.

2. Metodický postup

2.1. Širší výzkumné cíle

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit motivaci a priority potenciálních návštěvníků Geoparku Vysočina a na základě toho navrhnout nový geoturistický produkt, který by vhodně zapadl do konceptu tohoto geoparku.

2.2. Výzkumné otázky

- 1) Jaká je motivace návštěvníků při návštěvě krajiny?
- 2) Jaká aktivita nejvíce motivuje k návštěvě Geoparku Vysočina?
- 3) Jaká atraktivita nejvíce motivuje k návštěvě Geoparku Vysočina?
- 4) Odkud se návštěvníci dozvěděli o Geoparku Vysočina?
- 5) Jaká je průměrná délka pobytu návštěvníků Geoparku Vysočina?
- 6) Které ubytovací zařízení je nejvíce využíváno návštěvníky Geoparku Vysočina?
- 7) Co v nabídce Geoparku Vysočina návštěvníkům nejvíce chybí?

2.3. Pracovní hypotézy

Byly zformulovány tři hlavní (první tři) a čtyři vedlejší hypotézy, které byly ověřovány především na základě výsledků dotazníkového šetření a také na základě polořízených rozhovorů s informovanými subjekty, odborné analýzy dat sekundárního výzkumu a vlastního terénního šetření.

Tabulka 1: Hypotézy, jejich zdůvodnění a způsoby ověřování

Zdroj: Fučíková, 2014

Hypotéza č. 1	„Převažující motivací při návštěvě krajiny je pro návštěvníky živá příroda.“
Zdůvodnění	I když mnoho autorů píšících o geoturismu zmiňuje, že pokud je neživá příroda vhodně interpretována a pochopena, může být ještě zajímavější než příroda živá, autorka se domnívá, že největší motivací při návštěvě krajiny bývá pro návštěvníky stále příroda živá.
Způsob ověřování hypotézy	Hypotéza byla ověřována na základě výsledků dotazníkového šetření.
Hypotéza č. 2	„Nejzajímavější aktivita motivující k návštěvě Geoparku Vysočina je pěší turistika.“

Zdůvodnění	Možných aktivit, které se na území geoparku dají provozovat je opravdu mnoho, od cykloturistiky, pěší turistiky, trampingu, zimních sportů, přes kulturní akce, nakupování, až po vzdělávání, poznání, relaxaci a mnoho dalších. Nicméně vzhledem k rozsahu a charakteristikám území se autorka domnívá, že nejzajímavější aktivitou pro návštěvníky a potenciální návštěvníky Geoparku Vysočina je pěší turistika. Tuto domněnku podpírá i fakt, že v nedávné době vznikly na území geoparku naučné stezky s podporou bee-tagů.
Způsob ověřování hypotézy	Hypotéza byla ověřována na základě výsledků dotazníkového šetření, obsahové analýzy dat sekundárního výzkumu, vlastního terénního šetření a také na základě polo-řízeného rozhovoru s panem ředitelem Geoparku Vysočina Ing. Vladimírem Dolejským, Ph.D.
Hypotéza č. 3	„Nejzajímavější atraktivita motivující k návštěvě Geoparku Vysočina je město Telč.“
Zdůvodnění	I atraktivit nabízí území Geoparku Vysočina nespočet. Jsou jimi například hrad Roštejn, Míchova skála, Lanový park ve Lhotce, Velký pařezitý rybník, akce jako např. Balóny nad Telčí, Noc Kostelů, Prázdniny v Telči a mnoho dalších. Autorka se však domnívá, že nejvýznamnější atraktivitou území Geoparku Vysočina je město Telč samotné, které je převážně díky jeho zapsání na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO a jeho kvalitní propagaci dlouhodobě atraktivní nejen pro návštěvníky z České republiky ale i ze zahraničí. Míchova skála, Javořice, hrad Roštejn a další nemohou zkrátka Telči z hlediska propagace a pestré nabídky v cestovním ruchu konkurovat.
Způsob ověřování hypotézy	Hypotéza byla ověřována na základě výsledků dotazníkového šetření a vlastního terénního šetření.
Hypotéza č. 4	„Nejvíce návštěvníků se o Geoparku Vysočina dozvědělo od známých.“
Zdůvodnění	Termín Geopark Vysočina se ještě nedostal do povědomí široké veřejnosti. Propagace tohoto území na internetu není zatím dostatečně propracovaná, o reklamě v médiích ani nemluvě. Pokud se tak vůbec někdy stane, je ještě příliš brzy na to, aby se cestovní kanceláře podílely na propagaci tohoto území. Na druhou stranu, výraznějšími činiteli z hlediska propagace Geoparku Vysočina mohou být školy a univerzity, prospekty a propagační materiály a turistická informační centra. Předpokládá se však, že se největší část návštěvníků Geoparku Vysočina dozvěděla o tomto území ústní formou, tj. od známých a přátel.
Způsob ověřování hypotézy	Hypotéza byla ověřována na základě výsledků dotazníkového šetření.
Hypotéza č. 5	„Průměrná délka pobytu návštěvníků Geoparku Vysočina je 1 den.“

Zdůvodnění	Území Telče a jejího okolí je zajisté velice atraktivní pro jeho návštěvníky, nicméně se pravděpodobně nejedná o destinaci, kam by většina návštěvníků přijížděla na týdenní dovolené. Víkendový dvou až třídní pobyt by byl na poznání daného území takřka ideální, ale protože je rozvoj geoparku stále ještě v počáteční fázi, chybí pro přilákání návštěvníků na vícedenní pobyty potřebná infrastruktura. Bylo odhadnuto, že nejvíce návštěvníků přijíždí na toto území pouze na jeden den.
Způsob ověřování hypotézy	Hypotéza byla ověřována na základě výsledků dotazníkového šetření a obsahové analýzy dat sekundárního výzkumu.
Hypotéza č. 6	„Nejvíce využívaným ubytovacím zařízením na území Geoparku Vysočina jsou penziony.“
Zdůvodnění	Tato hypotéza vychází z definice zaměření geoturisty, který zpravidla nevyžaduje luxusnější ubytování. Hotely bývají většinou upřednostňovány jiným segmentem návštěvníků, než jakými jsou geoturisté. Ostatní ubytovací zařízení považuje autorka z hlediska kapacitního využití za marginální.
Způsob ověřování hypotézy	Hypotéza byla ověřována na základě výsledků dotazníkového šetření a obsahové analýzy textu.
Hypotéza č. 7	„Návštěvníci Geoparku Vysočina na tomto území nejvíce postrádají environmentální vzdělávání.“
Zdůvodnění	Protože je projekt Geoparku Vysočina stále ještě ve svých počátcích, je zde mnoho oblastí, na kterých je potřeba zapracovat. Může se jednat o zkvalitnění dopravy v rámci Geoparku Vysočina, tvorbu průvodcovské činnosti, zavedení bezbariérového přístupu do mnohých míst, tvorbu nových zážitkových tras, zkvalitnění infrastruktury atd. Autorka se nicméně domnívá, že návštěvníci Geoparku Vysočina očekávají na tomto území převážně environmentální vzdělávání.
Způsob ověřování hypotézy	Hypotéza byla ověřována na základě výsledků dotazníkového šetření.

2.4. Metody ověřování hypotéz

Jako rámcová metoda k ověřování hypotéz byla zvolena případová studie, jejíž metodické provedení je podrobně popsáno v kapitole 4.1. Jednotlivými použitými ověřovacími metodami pak bylo terénní šetření doplněné o fotodokumentaci, obsahová analýza textu a sekundárních zdrojů, dotazníkové šetření a polo-řízené rozhovory s informovanými osobami.

Dotazníkové šetření bylo zvoleno jako ověřená výzkumná forma, kterou v této oblasti použilo mnoho autorů zabývajících se geoparky, jakými jsou například Farsani et al, 2012b; Zgłobicki a Zgłobicka, 2013; Mao et al, 2015; Henriques et al, 2012; Červinková a Fialová, 2014; Stradanchenková, 2013 a další.

V první fázi primárního výzkumu se tedy autorka vydala na praxi do Geoparku Vysočina, kde v terénu zmapovala a provedla fotodokumentaci významných atraktivit tohoto území. V rámci sekundárního výzkumu po prostudování relevantní odborné literatury dále provedla obsahovou analýzu tisku, propagačních letáků a map, informačních CD atd. Ve druhé fázi primárního výzkumu bylo provedeno dotazníkové šetření a realizovány polo-řízené rozhovory s panem ředitelem geoparku, Ing. Vladimírem Dolejským, Ph.D. a se zástupkyní příspěvkové organizace Vysočina Tourism Ing. Jitkou Mattyašovskou. Na základě výzkumných cílů a otázek o všeobecných znalostech o geoparcích a geoturismu i konkrétní znalosti území GV byly vydedukovány hypotézy. Formou indukce byly vytvořeny předběžné závěry a nakonec syntézou vznikly závěrečné výsledky práce. Na základě výsledků práce a zjištěných poznatků byl navržen vhodný geoturistický produkt.

3. Teoretická východiska

3.1. Geopark

Podle Charty národních geoparků je geopark takové území, které zhmotňuje geologické dědictví České republiky a jako hlavní strategii používá strategii udržitelného rozvoje (Doucek et al, 2013). „*V geoparku se musí nacházet geotopy, které jsou výjimečné z hlediska vědeckého zkoumání a estetické hodnoty, osvětového využití a které reprezentují geologické dědictví státu*“ (Doucek et al, 2013). Jednotlivé geotopy (viz Výklad použitých termínů 9.6) jsou pak v rámci území propojeny dobře značenými, přístupnými, udržovanými a často také naučnými stezkami (Národní geoparky, 2014). Přírodně cenná a zajímavá území, převážně z hlediska místního a regionálního charakteru, která mají velký potenciál pro to, stát se geoparkem, jsou například skalní města, krasová území, archeologická, paleontologická naleziště, vulkanické a termální jevy, staré doly, hutě, atd. (MŽP, 2014).

Geoparky vznikají primárně za účelem přiblížit veřejnosti geologické a další související krajinné dědictví Země, a to tak, aby poznávání neživé přírody bylo minimálně stejně tak atraktivní, jako tomu bývá u poznávání přírody živé, čili fauny a flóry (Pásková, 2014a:83-84). Dowling (2013:77 in Pásková, 2014a:81-82 a Pásková, 2014c) vysvětluje pojetí geoparků na celostním **principu ABC**, který vychází z propojení tří prvků, a to **A**biotic (neživé přírody), **B**iotic (živé přírody) a **C**ulture (kultury), které jsou založeny na interpretaci a hledání vzájemných souvislostí. ABC přístup tedy znamená, že v geoparcích nejsou v rámci geoturismu interpretovány pouze geologické a geomorfologické úkazy, ale také rostlinstvo, živočichové, historické památky, místní kuchyně a kulturní dědictví (Pásková, 2014a). Pásková (2014c) aplikuje princip ABC na příkladu ochutnávky vína provázené výkladem toho, jak může být jeho chuť ovlivněna složením půdy a jak může vinařství zasahovat do tradic a životního stylu daného regionu.

Prostřednictvím geotopů, geostezeček, geoprůvodců, muzeí, návštěvnických a interpretačních center je tak objasňován a vysvětlován vývoj Země a vliv neživé přírody nejen na přírodu živou, ale i na člověka samotného (Pásková, 2014b:222). Pásková (2014a:83) dále uvádí, že v rámci konceptu geoparků jde o poutavé přiblížení geovědní problematiky běžným lidem.

3.1.1. Geoparky vs. chráněná území

Dle Páskové (2014b:229) není geopark dalším typem zákonem vymezeného chráněného území, nýbrž takovým územím, kde se usiluje o soužití člověka s přírodou a kde lidská činnost nenaruší, ba naopak zachová její kulturní, přírodní a krajinné hodnoty. Geopark se od ostatních chráněných přírodních území liší v tom, že se nejedná o nějakou novou formu vlastnictví půdy, která by odsouvala lidská práva místních komunit až za zisk některých dalších aktérů v cestovním ruchu (Farsani et al, 2012a:35-38). Jak dále Farsani s kolektivem uvádějí (2012a:35-38), majetek a půda naopak zůstávají v rukou původních obyvatel, přičemž jsou tímto jejich zvyklosti a tradiční životní styl podporovány. Také poukazují na to, že na rozdíl od ostatních chráněných území mají v geoparcích práva místní komunity větší význam než pozornost věnovaná přírodnímu bohatství (Farsani et al, 2012a:35-38). V neposlední řadě se geoparky od jiných typů chráněných oblastí liší v tom, že kladou kromě ekologického, kulturního, historického a archeologického aspektu důraz na geologické dědictví (Farsani et al, 2012a:35-38). Mertlík (2014:10) k této problematice přistupuje spíše z ekonomického hlediska. Uvádí, že geopark není chráněným územím, ale marketingovou značkou, protože se jakožto druh cestovního ruchu taktéž podílí na tvorbě HDP. I když je i tato Mertlíkova definice pravdivá, autorka práce se spíše přiklání k názorům Páskové a Farsani a jejího kolektivu, kteří se na věc ne dívají primárně z ekonomického pohledu.

3.1.2. Propojení jednotlivých subjektů

Dle Doucka a jeho kolektivu (2013) by měl geopark vznikat především na popud místní komunity, měl by být řízen právnickou osobou s jasně definovanou strukturou a následně podporován odbornými pracovišti. V rámci fungování geoparku hraje podle Smutka (2014) velkou roli propojení jednotlivých subjektů, jakými jsou např. vedení geoparku, správa ochrany přírody, veřejná správa, podnikatelské subjekty, zájmová sdružení a další. I Farsani s kolektivem (2012a:35-38) uvádějí, že přestože jsou geoparky zaváděny na mezinárodní úrovni, řízeny jsou v lokálním měřítku, a proto je nutné, aby vedení geoparků diskutovalo své plány a strategie se všemi zúčastněnými subjekty v rámci daného území. Největší zájem na vzniku geoparku by však měli projevovat převážně místní obyvatelé, kteří znají nejlépe jejich území se všemi jeho zajímavostmi (MŽP, 2014).

3.1.3. Národní geoparky ČR

Existují tři úrovně spolupráce jednotlivých geoparků, kde tu nejzákladnější představuje **síť národních geoparků** (Zelenka et al, 2013:34-36). Česká republika má v současné době šest členů (Geopark Český ráj, Geopark Egeria, Geopark GeoLocí, Geopark Kraj blanických rytířů, Geopark Železné hory a Geopark Podbeskydí) a šest dalších kandidátů (Geopark Krkonoše, Geopark Ralsko, Geopark Broumovsko, Geopark Joachima Barranda, Geopark Jeseníky a Geopark Vysočina), kteří se také ucházejí o místo v síti národních geoparků (ČGS, 2015). Důležitá je spolupráce jednotlivých domácích geoparků, které spolu mohou sdílet praktické zkušenosti, webové stránky a používat společné logo, stejně jako to funguje v rámci Evropské a Globální sítě geoparků (Pásková, 2014a:87-88). Celou síť národních geoparků koordinuje Rada národních geoparků ČR, která nejenže pomáhá jednotlivým geoparkům v jejich činnosti a v realizování zásady koncepce geoparků, ale také se podílí na zařazování kandidátských území do sítě národních geoparků (Národní geoparky, 2014). Zelenka a jeho kolektiv (2013:37) uvádějí, že pokud kandidátský geopark splní podmínky vzniku a chodu geoparku, které jsou stanoveny v Chartě národních geoparků, získá dočasnou certifikaci na dobu čtyř let, která může být po vypršení této doby znovu obhájena nebo odebrána či dočasně prodloužena s přiloženými návrhy na zlepšení.

3.1.4. Evropské geoparky pod patronací UNESCO

Každý člen sítě národních geoparků může žádat o členství do sítě na kontinentální úrovni, v našem případě do **Sítě evropských geoparků pod patronací UNESCO** (Zelenka et al, 2013:34-35). Toto sdružení bylo založeno čtyřmi evropskými územími v roce 2000 (EGN, 2014a). Zakladatelskými členy Sítě evropských geoparků byli: francouzský geopark Réserve Géologique de Haute-Provence, Zkamenělý les na řeckém ostrově Lesbos, německý geopark Vulkaneifel a španělský Kulturní park Maestrazgo (Doucek et al, 2013). V současnosti má Síť evropských geoparků 64 členů (viz Příloha 6: ve 22 evropských zemích (EGN, 2015).

3.1.5. Světové geoparky pod patronací UNESCO

Nejvyšší metou je pak členství v **Globální síti geoparků pod patronací UNESCO**. Tato síť má aktuálně 111 členů ve 34 zemích světa, kde mají mimo všech členů ze Sítě evropských geoparků největší zastoupení Čína a Japonsko, za nimiž následuje

mnoho dalších (Global Network of National Geoparks, 2015). I u nás máme jeden geopark, který spadá jak pod evropskou, tak pod globální síť geoparků. Je jím Geopark Český ráj, který toto prvenství získal v říjnu roku 2005 (Pásková, 2014b:228). Členství ve všech třech úrovních je dobrovolné a slouží převážně k výměně zkušeností, společné a vzájemné propagaci a podpoře (Zelenka et al 2013:34-35).

3.1.6. Kritéria pro vznik a rozvoj geoparku

Farsani s kolektivem uvádějí (2012a:27), že Síť evropských geoparků UNESCO vypracovala kritéria pro vznik a rozvoj geoparku, kde klíčovými faktory jsou: velikost prostředí (dostatečně velká rozloha, která zajistí ekonomický a kulturní rozvoj daného prostření), management a zapojení místních (iniciativa vzniku by měla přicházet od místní komunity a úřadů), ekonomický rozvoj (stimulace ekonomické aktivity k udržitelnému rozvoji), vzdělávání, ochrana a zachování a snaha o členství v globální síti geoparků.

Aby geopark správně a efektivně fungoval, je zapotřebí jasné struktury řídicího subjektu, který má za úkol koordinovat veškeré činnosti v rámci geoparků, dále kvalitně vypracovaný projekt geoparku, jenž stanoví cíle, které následně postupně naplňuje a v neposlední řadě je taktéž nezbytná komunikace mezi všemi klíčovými partnery geoparku (MŽP, 2014). Zakázáno je naopak jakkoli se podílet na obchodu se vzácnými geologickými předměty (Doucek et al, 2013).

3.1.7. Cíle a význam geoparků

Podle Farsani a jejího kolektivu (2012a:27), jsou třemi hlavními cíli geoparků ochrana, vzdělávání a stimulace místní ekonomiky prostřednictvím geoturismu. Pásková (2014b:227) jinými slovy uvádí, že posláním geoparku je ochrana geologického a s ním souvisejícího krajinného dědictví, přibližování vzniku, vývoje a významu geoparku a podpora udržitelného využívání daného území místní komunitou.

Geoparky kooperují s místními podniky, čímž vytvářejí nové podnikatelské aktivity spojené s geologickým dědictvím, toto geologické dědictví chrání, upevňují vazby místních obyvatel na území, ve kterém žijí, podporují environmentální vzdělávání jak místních lidí, tak návštěvníků jejich území, napomáhají rozvoji geoturismu, drobného zemědělství a tradičních řemesel, vyzdvihují využívání tradičních surovin, místních hornin,

minerálů a jiných zdrojů, propagují zachování charakteru území jako celku a objasňují vliv vývoje geologie na dané území (Doucek et al, 2013).

3.1.8. Rozvoj venkova a podpora zaměstnanosti

Geoparky by měly vznikat obzvláště na venkově, kde je potřeba stále nových zdrojů příjmů, aby tak přispívaly k jeho rozvoji, čímž lze efektivně snižovat nejen nezaměstnanost, ale také urbanizaci (Farsani et al, 2012a:1 a El Wartiti et al, 2009:143-159 in Farsani et al, 2012a).

Podle Farsani a jejího kolektivu (2012a:1-3) by správy jednotlivých geoparků měly usilovat o vytváření takové inovativní infrastruktury, která zajistí zvýšení počtu návštěvníků a následný rozvoj místní ekonomiky, jež přispěje ke zvýšení pracovních příležitostí pro místní lidi, kteří se tak aktivně zapojí do procesu fungování geoparku. Dále uvádějí, že místní komunita pak může organizovat geoprohlídky, tvořit geoprodukty, pracovat v geomuzeích, provozovat geosporty a georestaurace, poskytovat geoubytování a další (Farsani et al, 2012a:1-3). Také poukazují na to, že rozvoj geoturismu může generovat více sezónních prací a prací na poloviční úvazek (Farsani et al, 2012a:79-80).

Dle Řídkošila (2010) by měl být kladen speciální důraz na zapojování co největšího počtu místních subjektů do každého fungujícího geoturistického systému, kteří se následně mohou vzájemně podporovat a tvořit originální produkty, které mohou jejich návštěvníkům poskytovat autentické zážitky. Zapojení místních obyvatel do procesu tvorby geoturistických produktů má nejenom ekonomický přínos, ale převážně to pozitivně ovlivňuje udržování či obnovu místních tradic a zvyklostí v původních komunitách (Zelenka et al, 2013:211). Pásková tvrdí (2014b:227), že k docílení aktivního zapojení místních obyvatel do kulturní revitalizace daného území, je zapotřebí jejich opětovného ztotožnění se s hodnotami dědictví na svém území. Štýrský (2011:8) pak uvádí, že je nutné, aby bylo obyvatelstvo budoucích geoparků přesvědčeno o výhodnosti a prospěšnosti geoparků, protože geoturismus by se měl stát základní ekonomickou aktivitou těchto obyvatel. Podnikatelská činnost místních obyvatel nejen že přispívá k rozvoji destinace, ale také zvyšuje kvalitu poskytovaných služeb spojených s cestovním ruchem (Zelenka et al, 2013:211). Jak dále uvádí Zelenka s kolektivem (2013:211), díky této participaci dochází k uvědomování si základních hodnot, respektování potřeby ochrany území a snahy o minimalizaci potenciálních škod na daném území vznikajících. Zahrnování místních lidí

do tvorby geoturismu napomáhá zvyšovat kulturní komunikaci mezi geoturisty a místními komunitami (Farsani et al, 2012a:3). Jakmile členové komunity pochopí ekonomické a jiné výhody plynoucí z propagace geoturismu, chopí se zodpovědně destinačního řízení (National Geographic, 2010a).

Aby z návštěvy geoparku měli prospěch nejen návštěvníci, ale i samotní místní obyvatelé, je třeba, aby většina příjmů z cestovního ruchu sloužila k ochraně a zachování přírody, kultury, krajiny a všech zajímavostí daného místa (Řídkošil, 2010).

3.1.9. Vzdělávání

Geoturismus se podílí na informování a vzdělávání obou skupin, a to jak návštěvníků, tak i místních obyvatel. Místní objevují jejich vlastní bohatství tím, že se na věci, které berou jako samozřejmost, dívají z pohledu návštěvníků (National Geographic, 2010a). Jak je dále uvedeno na stránkách National Geographic (2010a), tím, že místní rozvíjí svou hrdost a dovednosti zpřístupňováním a prezentováním jejich domáckého prostředí, si turisté následně z jejich návštěv odnášejí mnohem více.

Protože se v dnešní době návštěvníci více zajímají o okolní svět, touží po získání nových zkušeností a prohlubování nabytých znalostí, jsou geoparky ideálním nástrojem pro uspokojování potřeb těchto zvědavých návštěvníků (Farsani et al, 2012a:3). Navíc je atraktivní interpretace formou poutavých příběhů v rámci geoparků ještě důležitější než u jiných druhů cestovního ruchu, neboť bez těchto příběhů a šíření osvěty může být pro obyčejného návštěvníka pozorování neživé přírody poněkud nudné. Pokud však proškolený geoprůvodce, poutavé a atraktivní informační tabule či jiné vzdělávací nástroje umí tyto geopříběhy lidem „prodat“, jak uvádí Štýrský (2011:12), *„geologický čas, pro který je lidský život pouhou vteřinou, může být zdrojem příběhů, může přinášet intenzivní prožitky“*. Pásková (2014a:83) taktéž konstatuje, že smyslem geoparků je *„přiblížit geovědní problematiku běžným lidem, a to především formou příběhů o tom, jak pohyb kontinentů, aktivita vulkánů, ledovcová činnost a změny klimatu vytvářely a stále tvoří krajinu a její jedinečné scenérie“*.

Jedním z hlavních cílů geoturismu je přiblížení geověd (viz Výklad použitých termínů 9.6) široké veřejnosti, a to převážně dětem a mládeži takovým způsobem, aby byl výklad podán zajímavou atraktivní a zábavnou formou, pomocí programů motivujících k dalšímu poznávání a objevování (Zelenka et al, 2013:211). Obzvláště důležité

je vzdělávání školáků a mladých lidí, kteří pocházejí přímo z dané geoturistické destinace, protože to v budoucnu může výrazně podpořit rozvoj místní i regionální komunity (Farsani et al, 2012a:13).

Nejúčinnější způsob, jak zachovat geodiverzitu je zvyšování povědomí široké veřejnosti o hodnotách daného území prostřednictvím propagace území a jeho vhodné interpretace (Solaraska et al, 2013). Efektivní interpretace ekologické či environmentální výchovy může být dosažena aplikací vzděbavy (vzdělání + zábavy; ang. edutainment = education + entertainment), což je vlastně, jak slova v závorce napovídají, propojení výchovy a naplňování potřeb účastníků aktivit po zážitcích a zábavě (Kulich et al, 2010:45). Jak dále Kulich s kolektivem (2010:49) uvádějí, výhodami aplikace vzděbavy je například to, že nejsou návštěvníkům nové informace „naservírovány“, ale že si na ta sdělení musí přijít sami, a dále fakt, že se návštěvníci přes přímý kontakt s přírodou naučí mnohem více a všechno jim pak lépe zapadá do souvislostí, čemuž se říká ten správný „aha“ efekt. Stejně tak i Farsani s kolektivem tvrdí (2012a:3), že zvyšování povědomí návštěvníků o přírodních zdrojích a způsobech jejich zachování probíhá skrze outdoorové a rekreační aktivity, z čehož plyne, že geoparky jsou tedy jakýmsi živými outdoorovými muzei.

Geoparky dále spolupracují s výzkumnými institucemi, univerzitami a podporují vědecký výzkum, čímž dochází k tak ceněným dialogům mezi vědci a místními obyvateli (Pásková, 2014a:84).

3.1.10. Další přínosy geoparků

Jak uvádějí Farsani et al (2012a:139), rozvoj geoturismu také přispívá k rozvoji infrastruktury, která slouží nejenom návštěvníkům, ale i místním komunitám (doprava, hygienická opatření, elektřina, komunikační infrastruktura,...). Ekonomické ohodnocení věcí, které jsou jinak zdarma, ekonomická diverzifikace, obnovování jinak nepoužívaného vybavení a prostor, modernizace ekonomické struktury, zvyšování místní produkce, rozvoj tradičních ekonomických aktivit, zvyšování příjmů a produkce, i to jsou výhody plynoucí z rozvoje geoturismu (Kadt, 1979 in Farsani et al, 2012a).

Jednou z funkcí geoparků je také ochrana a obnova tradiční kultury, tudíž management těchto území usiluje o propagaci inovativních aktivit, jakými jsou například workshopy, jarmarky, vzdělávací programy, regionální festivaly apod. (Farsani et al,

2010). Dalšími prvky, které vyzdvihují autentičnost, ojedinělost a estetické hledisko jsou kromě geologického a ekologického dědictví také kulturní zvyklosti a tradice, tance, náboženství a další nehmotné složky, které nejen že vyzdvihují jedinečnost krajiny, ale také dotváří specifický genius loci (Balcar, 2013).

3.2. Geoturismus

„Geoturismus je cesta zvyšování povědomí o smyslu našeho místa na Zemi“
(Carvalho et al, 2009:9).

3.2.1. Vývoj pojmu a definice

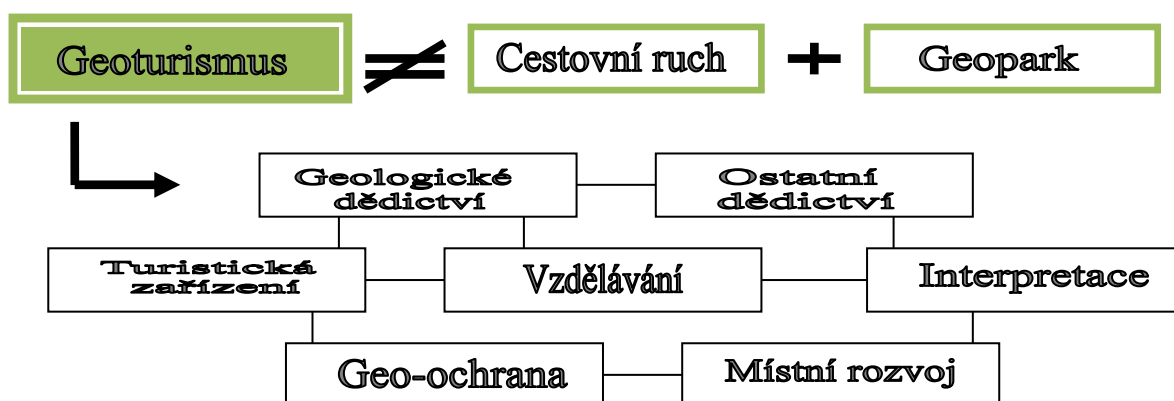
I když geoturismus vznikl na přelomu 20. a 21. století, prakticky existuje již od samého počátku vzniku cestovního ruchu jako jedna z jeho forem, pouze do té doby nebyl takto pojmenován a neměl tak velké teoretické a interpretační zázemí, jako je dnes v případě geoturismu běžné (Doucek et al, 2013). Avšak oficiálně vznikl geoturismus v roce 2002, kdy byl založen Travel Industry Association of America a cestovatelským magazínem National Geographic (Tourtellot, 2000:2 in Farsani et al, 2012a). Tourtellotova (2000:2 in Farsani et al, 2012a) původní definice zněla: *„Geoturismus je takový cestovní ruch, který udržuje, či dokonce zvýrazňuje geografický charakter místa, jako je kultura, životní prostředí, dědictví a blahobyt místních obyvatel“*. Farsani s kolektivem (2012a:14) uvádějí, že tento pojem v roce 1997 poprvé použili editor National Geographic Jonathan Tourtellot a jeho žena Sally Bensusen, když se pokusili nalézt takový termín, který by zahrnoval více než jen pojmy ekoturismus a udržitelný cestovní ruch. Nicméně Pásková (2014a) tvrdí, že termín v roce 1995 poprvé užil Thomas Hose, který následně na téma geoturismu zpracoval dizertační práci (Hose, 2003 in Pásková, 2014a:89). Jak dále uvádí Farsani s kolektivem (2012a:14), manželé Jonathan Tourtellot a Sally Bensusen zhodnotili, že v rámci geoturismu, stejně jako v rámci ekoturismu, slouží příjmy z cestovního ruchu k ochraně všech hodnot, kvůli kterým návštěvníci přicházejí do daného území, avšak navíc je to ještě rozšířeno o principy mimo přírodu a ekologii, jako jsou historie, tradiční kultura, krajina, kulinářství, umění a v neposlední řadě také místní fauna a flóra.

Obr. 1: Model geoturismu

Zdroj: Touterllet a Bensusen, 1997 in Farsani et al, 2012:14

Podobně a přehledně to také znázornili Carvalho a Rodrigues (2010:467-479 in Farsani et al, 2012a), kteří vypracovali model jednotlivých prvků podílejících se na tvorbě geoturismu. Nicméně podle Farsaniho a jejího kolektivu (2012a:26) je geoturismus jednou z klíčových aktivit geoparku, stejně tak jako jednou z klíčových aktivit mnoha dalších území.

Obr. 2: Model jednotlivých prvků podílejících se na tvorbě geoturismu

Zdroj: Carvalho a Rodrigues, 2010:467-479 in Farsani et al, 2012

Jak uvádějí Carvalho et al (2009), Dowling v rámci třetí mezinárodní konference Globální síť geoparků pod patronací UNESCO v německém Osnabrückeru představil pět aspektů geoturismu, které jsou v anglickém jazyce poměrně snadno zapamatovatelné, protože všechny začínají na písmeno „C“; jsou jimi: tvorba autentického geoturistického produktu (Creating authentic geotourism product), ochrana míst s významným geologickým dědictvím (Conserving sites of geoheritage), předávání geologického dědictví (Communicating geological heritage), budování místní komunity (Community

building) a spolupráce s řadou zúčastněných subjektů (Cooperating with a range of stakeholders).

Dle Farsani et al (2012a:15) není Tourtellotova definice zcela originální, protože kopíruje některé koncepty udržitelného rozvoje, udržitelného cestovního ruchu a ekoturismu. Dále uvádějí (2012a:10-13), že ačkoliv může být geoturismus, stejně jako ekoturismus, vnímán jako synonymum udržitelného cestovního ruchu, je pouze jeho formou, protože udržitelný cestovní ruch je sám o sobě mnohem komplexnější. Odlišení geoturismu od ekoturismu tkví v tom, že geoturismus se spíše zaměřuje na geologický a geomorfologický charakter regionu, čili na neživou přírodu, zatímco ekoturismus je forma cestovního ruchu zaměřena na biotickou přírodu, čili souvisí s biodiverzitou a navíc existuje pouze na chráněných přírodních místech (Farsani et al, 2012a:15; Newsome a Dowling, 2010 in Cutler, 2010). Podle National Geographic (2010a) přidává geoturismus k principům udržitelnosti jeho „sense of place“, čili volně přeloženo jeho duch místa, který zdůrazňuje osobitost tohoto místa a prospívá tak nejen návštěvníkům, ale i místním lidem. Fennell (2003 in Farsani et al, 2012a) řadí geoturismus do segmentu ekoturismu a mezi udržitelné formy přírodně orientovaného cestovního ruchu, které se primárně zaměřují na poznávání a učení se o přírodě. Podle něj jde hlavně o lokální orientování, výskyt v přírodních oblastech, co nejmenší zásahy do přirozeného prostředí a o péči a ochranu takovýchto míst (Fennell, 2003 in Farsani et al, 2012a). Zajímavý přístup zaujímá Buckley (2003:76-82 in Farsani et al, 2012a), který tvrdí, že se nejedná o nic nového, že jde jednoduše o způsob kombinování principu udržitelnosti s rozvíjející se myšlenkou třídění trhu cestovního ruchu. Podobně se k tomu staví i Carvalho s kolektivem (2009), kteří definovali geoturismus takto: *„Jedná se o segment cestovního ruchu, který se na světě rozvíjí v posledních letech. Ve skutečnosti však lidé již od pradávna přicházeli objevovat geologické divy, jakými jsou hory, kaňony a jeskyně, nicméně až v posledních letech se z toho postupně stává fenomén, který kolem sebe utváří velmi specifický trh.“* S touto definicí souhlasí i autorka, nicméně se domnívá, že i když lidé od pradávna chodili obdivovat geologické dědictví, touha po ochraně takto plošných území a snaha o jejich propagaci se začala výrazněji objevovat až s nástupem geoturismu, když si lidé znovu začali uvědomovat důležitost těchto míst a jejich hodnot.

Někteří autoři, jako například Hose (2002:127-146 in Farsani et al, 2012a), Slomka a Kicińska-Świdarska (2004:1-7 in Farsani et al, 2012a) dokonce zjednodušují definici geoturismu na takové odvětví geologie, které je důležité pro rozvoj národní ekonomiky.

Časopis National Geographic (2010a) zase uvádí, že se lze na geoturismus dívat ze dvou pohledů, tj. z geografického, který podporuje a zvyšuje hodnotu geografického charakteru destinace, jejího prostředí, kultury, estetické stránky a života místních obyvatel a geologického, který usiluje o seznámení návštěvníka s geologickým dědictvím krajiny. Podle Farsaniho a kolektivu (2012a:1) se jedná o nové hnutí, které je stále ve fázi počátečního komerčního rozvoje a tento nový trend umožňuje návštěvníkům rozšiřovat si jejich znalosti o přírodních zdrojích, o kulturní identitě hostících komunit a o způsobech zachovávání těchto komunit. Newsome a Dowling (2010:4-8) pak koncipovali svou komplexnější definici tak, že geoturismus je forma přírodního cestovního ruchu, která se zaměřuje převážně na geologii a krajinu a kde jde o propagování cestovního ruchu na geologicky významných místech, o zachování geodiverzity a o porozumění zemským vědám srze učení a následné pochopení, kterého je dosaženo díky návštěvám geologických jevů, využívání geosteze, vyhlídek, prohlídkových tras, různých geoaktivit a díky návštěvníckým centřům zaměřených na geo(morfo)logii.

Geoturismus je relativně nová forma udržitelného cestovního ruchu založená na poznávání vývoje Země pomocí aktivního prožívání určité krajiny, která je významná pro svoje specifické geologické dědictví a kde jde i o poznávání a snahu o pochopení dalších rozměrů krajiny, jako je její kulturní historie či život místní komunity (Zelenka et al, 2013:211). Autorka se nejvíce přiklání k této definici geoturismu, jelikož je v ní zahrnuto vše pro ni důležité, jako je významnost místní komunity, udržitelnost, aktivní prožívání, poznávání vývoje Země a pochopení všech souvislostí krajiny. Jako specializované odvětví udržitelného cestovního ruchu nabízí geoturismus návštěvníkům nové možnosti cestování do určitých oblastí, které jim zajišťují nové typy prožitků a které je učí oceňovat a užívat si bohatství Země (Farsani et al, 2012a:1). Geoturismus se řadí mezi šetrné formy cestovního ruchu, které nenarušují životní prostředí a respektují místní tradice (Bajer a Havlíček, 2008). Cottrell s kolektivem (2007:512-513 in Farsani et al, 2012a) řadí geoturismus do sekce venkovského cestovního ruchu, Bajer a Havlíček (2008) zase mezi druhy tzv. měkkého cestovního ruchu.

Jak uvádí Farsani s kolektivem (2012a:16), definic geoturismu není stále ještě příliš mnoho a ty existující nejsou ještě dostatečně sjednoceny, z čehož vyplývá, že se jedná o interdisciplinární formu CR, jejíž rozvoj je stále ještě ve svých počátcích.

3.2.2. Typické geoturistické aktivity

Typickými geoturistickými aktivitami jsou: montanistika, návštěva geotopů (krasových oblastí, jeskyní, skalních měst, kráterů, vodopádů, zkamenělých lesů, hornických oblastí, štol, nalezišť zkamenělin a minerálů, minerálních pramenů, atd.), návštěva archeoskanzenů, řemeslných dílen, amatérské rýžování zlata, geocatching aj., kde je v ideálním případě každá takováto aktivita doplněna srozumitelným atraktivně podaným výkladem a aktivním zapojením návštěvníků (Pásková, 2010). Jak uvádějí Zelenka s kolektivem (2013:2016), všechny tyto aktivity mají jedno společné, tj. touhu poodhalit neinformovaným návštěvníkům skrytá tajemství daného místa a prožití jeho specifické atmosféry, to vše pomocí kvalitního interpretačního zázemí.

3.2.3. Negativní dopady geoturismu

Stejně jako každá forma cestovního ruchu, může mít i geoturismus své negativní dopady na dané území. Mezi tyto možné nevýhody se řadí například nárůst inflace, vyšší ceny půdy, nebezpečí narůstající závislosti na cestovním ruchu, sezónnost produkce, nízká návratnost investic, snižování kvality života místní komunity a další (Farsani et al, 2012a:140-141). Jak dále uvádí Farsani s kolektivem (2012a:140-141), je důležité uvědomovat si, že rozvoj geoturismu může přinášet různé dopady, a s tímto vědomím je nutné pracovat na co nejvhodnějším rozvoji cestovního ruchu.

3.3. Geoturista - účastník geoturismu

„Geoturista je environmentálně uvědomělý turista¹, který má respekt k místní kultuře, zaměřuje se na pochopení souvislostí a na kvalitu prožitku i hloubku a podporuje místní ekonomiku“ (Doucek et al, 2013). Tipy, jak se stát správným geoturistou zajímavě popsal časopis National Geographic (2010b), viz tabulka níže.

Tabulka 2: Etický obraz geoturisty

Zdroj: National Geographic, 2010b

vlastnosti geoturisty	zvědavost, uctivost
zájmy geoturisty	ochrana životního prostředí, nezávislé cestování

¹ Autorka si je vědoma toho, že pojem turista je zde podobně jako v celé této práci pojem geoturista uveden nepřesně. Toto pojetí je zde však třeba chápat tak, že zahrnuje jak turistu, tak výletníka. Autorka však stejně jako Doucek s kolektivem (2013) dává přednost termínu geoturista před geonávštěvníkem či účastníkem geoturismu, protože je termín více zažitý, shodný s anglickým překladem, a také, dle subjektivního uvážení, libozvučnější.

příprava výletu	předem si nastuduje co nejvíce tipů a zajímavostí o dané destinaci
výběr místa	vybere destinaci s co nejmenším počtem dalších návštěvníků = větší pravděpodobnost nejen úspory, ale i interakce s místní komunitou; vyhledá tradiční vesnice a místa, kde je možné dozvědět se něco o domorodých zvycích, kultuře, tancích, hudbě atd.
jazyková příprava cesty do zahraničí	ovládá základní konverzační fráze = plynulý přechod do styku s domorodým obyvatelstvem
zavazadlo	připraví si co nejmenší zavazadlo, které ho na cestě nebude limitovat
vybavení	přibalí si funkční oblečení a kvalitní pohorky
fotografování	požádá o svolení místní obyvatele, pokud si je chce vyfotit
dobrovolnictví	má kladný přístup k dobrovolné pomoci, jako je například sázení nových stromků či výstavba edukačního zařízení
stravovací zařízení	výběr probíhá podle toho, kde je větší pravděpodobnost setkat se s majiteli, promluvit s provozovateli a ochutnat jídla z tamního trhu
časové rozvržení	během návštěvy nespěchá, pozdrží se o den déle a objevuje krásy území, které ostatní návštěvníci snadno přehlédnou
výdaje	nelituje výdajů; je si vědom, že utracené peníze končí v kapsách místních drobných podnikatelů
přístup k místům a věcem	nechodí a neobjevuje místa k tomu neurčená, nedotýká se předmětů a věcí, které by se následkem toho mohly nenávratně změnit
výběr produktů	preferuje místní produkty (např. navštívení lokálních trhů a drobných obchůdků); je si vědom, že čím kratší cesta mezi výrobcem a spotřebitelem, tím lépe
průvodcovské služby	je ochotný připlatit si za služby vzdělaného průvodce, který v ideálním případě pochází z daného navštíveného místa nebo alespoň toto místo velice dobře zná
doprava	co nejvíce „po svých“, na kole, v kánoji, kajaku či autobusem
po návratu	ohodnotí jednotlivé aktivity na internetu, rozešle děkované emaily těm provozovatelům, u kterých byl spokojený; sdílí zážitky s přáteli, dává doporučení

3.4. Geoturistický produkt

Obecně je produkt cestovního ruchu „*souhrn veškeré nabídky soukromého či veřejného subjektu podnikajícího v cestovním ruchu nebo cestovní ruch koordinujícího*“ (Zelenka, Pásková 2012:442). Jak dále uvádí Zelenka a Pásková (2012:442), může se jednat buď o zboží, jako jsou suvenýry, knižní průvodce, mapy apod., nebo o služby (ubytování, stravování, doprava, průvodcovské služby aj.).

Geoparky a geoturismus s sebou jako novinky na trhu cestovního ruchu přinášejí i tvorbu nových produktů - geoproduktů. Kromě propagace a rozvoje geoturismu jako nového odvětví cestovního ruchu by geoprodukty měly následovat principy udržitelnosti (Farsani et al 2012a:43). Význam geoproduktů je podle Farsani a kolektivu (2012a) zvyšování povědomí široké veřejnosti o geodiverzitě a také ochrana geozdrojů na území geoparku. Podle Carvalho a Rodrigues (2010:467-479 in Farsani et al, 2012a) pak geoturistické produkty poskytují geoturistům nové zážitky a podílí se na rozvoji místní ekonomiky.

Podle Farsani a jejího kolektivu (2012a:45) by měl každý geoturistický produkt splňovat následující kritéria:

- měl by být vytvořen z lokálních, místních produktů;
- měl by být symbolem geologického a geomorfologického dědictví daného území;
- měl by být komerčním a pedagogickým nástrojem;
- měl by integrovat místní tradiční produkty s koncepty a interpretacemi v geovědách;
- měl by být vytvořen a fungovat na základě principu udržitelnosti.

Ve 21. století je zapotřebí otevřít trh cestovního ruchu všem lidem, a tak by měl geoturismus v rámci rozšíření komplexnosti geoturistických služeb zaměřit nabídku svých služeb také na hendikepované a seniory (Farsani et al, 2012a:157). Jak dále Farsani s kolektivem uvádějí (2012a:156), těchto lidí (zvláště pak z druhé zmiňované skupiny)

jednak přibývá a jednak mají více času a peněz, které mohou využít právě k poznávání nových či znovu objevených míst.

3.4.1. Typy geoturistických produktů

Reynard (2008:225-230 in Farsani et al, 2012a) v rámci geoturismu rozlišuje dvě kategorie geoturistických produktů/služeb; **originální**, které jsou přímo založeny na místech významné geologické hodnoty, a **odvozené**, jako jsou například příručky, suvenýry, digitální dokumenty, muzea, návštěvnická centra, webové stránky atd.

Farsani s kolektivem jmenují (2012a:45-165) jednotlivé příklady geoturistických produktů, kterými dle nich mohou být například: turistické mapy, geoprohlídky, exkurze pro školáky, ukázky tradičních řemesel, workshopy, festivaly, expozice, semináře geomuzea, tematická muzea, vzdělávací centra, interpretační panely, publikace, geoturistické příručky, geoturistické mapy, kalendáře akcí, dekorativní předměty, památkové a ornamentální zboží vyrobené z kamene či dřeva, nábytek, dětské hračky, oblečení se symboly geoparku, jedlé geoprodukty, georestaurace, geopekárny, geoubytování, geosporty, geotermální elektrárny, online průvodci, virtuální webové prohlídky, propagační filmy, programy a pomůcky pro hendikepované, a další inovativní produkty a služby.

Jak již bylo řečeno, nové kvalitní geoturistické produkty by měly sloužit jako nástroje vzdělávání a interpretace krajiny. Jedním z příkladů takovýchto produktů je aplikace bee-taggy a QR kódů. Tyto kódy jsou většinou umístěny na informačních panelech či na malých samostatných informačních tabulích tak, aby zbytečně nenarušovaly ráz krajiny.

Obr. 3: QR kódy a bee-taggy

Zdroj: *Beetagg.com/en/*, 2014

Pomocí mobilních aplikací jsou uživatelé po načtení kódu na svůj chytrý telefon či jiné podobné zařízení přesměrováni na žádoucí internetové stránky, které jim poskytují rychlý, jednoduchý a často mnohojazyčný přístup k mnohým užitečným informacím. Dle Páskové (2014a) jsou tyto nové informační zdroje zajímavou alternativou k již poněkud přežitým tradičním

interpretačním panelům zhotoveným ze dřeva či kovu, které mnohdy ne úplně vhodně zasahují do daného prostředí.

Podle Farsani a jejího kolektivu (2012a:157) by měl obecný typ návštěvníka, který nejvíce navštěvuje určitou oblast, určovat charakter služeb a produktů, jenž geoturismus v daném místě nabízí, čili pokud je například většina návštěvníků kategorizována do skupiny mladých lidí, je pro území vhodné zaměřit se na tvorbu takových rekreačních aktivit, jakými jsou geosporty a další dobrodružné a zábavné aktivity (georrafting, horolezení, geokayaking, atd.). Jak dále Farsani s kolektivem uvádějí (2012a:157), pro vzdělané návštěvníky nesmí chybět geoturistické mapy, interpretační panely, tematická muzea, workshopy a další.

3.4.2. Příklady z praxe

Vybrané příklady jsou z knih Geoparks & Geotourism (Farsani et al, 2012a), Geoturismo & Desenvolvimento local (Carvalho et al, 2009) a Geotourism: The Tourism of Geology and Landscape (Newsome a Dowling, 2010), ze článku Geotourism: Annals of Tourism Research (Buckley, 2006) z databáze Science Direct, z příspěvku Petry Sádovské (2014) do Sborníku z 2. konference národních geoparků a také na základě vlastního terénního šetření.

Tabulka 3: Konkrétní příklady geoturistických produktů

Zdroje: Farsani et al, 2012a; Carvalho et al, 2009; Newsome a Dowling, 2010; Buckley, 2006; Sádovská, 2014 a vlastní terénní šetření

<p>Austrálie</p>	<p>Global Geopark Kanawinka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - moderní informační centru (možnost slyšet erupci neonového vulkánu či kráčet po skle, pod nímž je jeskyně) - výukové trasy pro studenty, vysokoškoláky a zájemce; během těchto vycházek provádějí návštěvníky vzdělání dobrovolní místní průvodci
<p>Česká republika</p>	<p>Geopark Železné hory</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tvorba výukových pomůcek pro žáky a jejich pedagogy (sbírkové kazety minerálů doplněné o odbornou literaturu, geologické mapy, geologické kompas, geologická kladívka, či jiné pomůcky, které ztraktivní samotnou výuku geologie) - venkovní geoexpozice v Heřmanově Městci - Berlova vápenka (muzeum vápenictví) - naučné stezky s doprovodem geoprůvodců - kamenické muzeum ve Skutči - vzdělávací terénní exkurze s geologickou tematikou („Historií Země za dva dny“ a „Putování za vodou“)

		<ul style="list-style-type: none"> - výjezdy a přednášky především pro žáky ZŠ a SŠ - vzdělávací projekty pro studenty a učitele („Geovědy“ a „Kameny a voda“) - tvorba řady vzdělávacích materiálů, mnohé z nich i do online podoby
Francie	Réserve Géologique de Haute-Provence	<ul style="list-style-type: none"> - geologické stezky mezi pradávnými zkamenělými živočichy
Chorvatsko	Papuk Geopark	<ul style="list-style-type: none"> - online obchod s prodejem geoproduktů (triček, předmětů ve tvaru zkamenělin, předměty se symboly geoparku, ...) - pořádání tradičních středověkých rytířských turnajů
Irsko	Marble Arch Caves Global Geopark	<ul style="list-style-type: none"> - pěší stezky - rozvoj geoparku tvoří nová pracovní místa a nová ubytovací a stravovací zařízení - moderní autentické informační centrum
Island	poloostrov Rykjanes; prozatím nefunguje jako geopark	<ul style="list-style-type: none"> - geotermální lázně s velmi teplou vodou plnou minerálních látek - geotermální elektrárna, která navíc slouží i jako edukační centrum - lávová restaurace, která se pyšní zdi z opravdové přírodní lávy - geologická výstava - „most mezi dvěma kontinenty“ - místo, kde se střetávají dvě tektonické desky (Severoamerická a Evropská)
Itálie	Adamello Brenta European Geopark	<ul style="list-style-type: none"> - Geobrowser 3D virtuální prohlídky geoparkem - MP3 audio průvodce
Itálie	Beigua Geopark	<ul style="list-style-type: none"> - stezka pro vozíčkáře - malá geologická laboratoř pro děti
Malajsie	Langkawi Geopark	<ul style="list-style-type: none"> - propagace malajské bylinné léčby a autentických rituálů - videoklip podbarven tradiční hubou - moderní stezka v korunách stromů
Německo	Bergstrasse-Odenwald Geopark	<ul style="list-style-type: none"> - geoprůvodci provázející na více jak 30 trasách s mottu „Nature with the Professional“ a „Geo and Enjoyment“ - geoedukační materiály pro školáky a širokou veřejnost - každoroční soutěž Geotop roku - mnoho informačních brožur - kvalitní a průběžně aktualizované webové stránky
Německo	Geopark Vulkaneifel	<ul style="list-style-type: none"> - geokoktejly z tamních minerálních vod - kreslená postavička Willi Basalt sloužící jako vzdělávací a interpretační nástroj
Omán	prozatím nefunguje jako geopark	<ul style="list-style-type: none"> - jeskyně Al Hoota Show Cave, kde se pořádají prohlídky s průvodcem, který může během prohlídky ovládat osvětlení a působit tak na atmosféru;

		<p>návštěvnické centrum s geologickým muzeem; vláček vozící návštěvníky do jeskyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - obnova starých opuštěných domů z důvodu zachování tradic a architektonického rázu krajiny a dále z důvodu zajišťování nových pracovních pozic místním obyvatelům
Portugalsko	Arouca Geopark	<ul style="list-style-type: none"> - prodej „trilobitích“ předmětů (trilobití hodiny, stínítka na lampy, obrázky na skle, přívěsky, ...) - možnost vlastní výroby „trilobitích předmětů“ v tamním muzeu - pravidelné soutěže rukodělných geovýrobků - projekt Geoteca - moderní interpretační centrum (odborné přednášky, 3D videa, ...) - turistické balíčky na míru (Objevování geoparku Arouca, Romantický balíček, Víkend s přáteli, Geologický víkend, Dobrodružství v geoparku Arouca, Gastronomická prohlídka, Kulturní prohlídka)
Portugalsko	Geopark Naturtejo	<ul style="list-style-type: none"> - naučné stezky: Stezka fosilií (Fossils Trail), Stezka balvanů (Boulders Trail), Důlní stezka (Mining Trail), Cesta žuly (Granite route), Cesta wolframu (Wolfgram route), Cesta meandrů (Route of Menadres) - kamenické muzeum - horolezecká škola - tradiční vesnice Monsanto; domy postavené na žulových kamenech - georestaurace, kde mají geomenu a servírují tam geojídlo (Pizza Nazca, Kamenná polévka, Mramorový koláč, ...) na kamenné stoly - geopekárna (trilobití a granulitové koláčky, ...) - pořádání velikonočních akcí „Svaté procházky“ (Holy walks) - workshopy na výrobu svíček, keramiky, domácího chleba - vzdělávací programy pro školy - mobilní aplikace TERRAGAZE, která funguje jako online průvodce - kniha v Braillově písmu pro slepé děti - sázení stromů na světový den lesů
Rakousko	Nature Park Eisenwurzen	<ul style="list-style-type: none"> - prodej bylinkových čajů, solí a přírodní kosmetiky - kurzy aromaterapie - organizované výlety za léčivými bylinami
Řecko	Petrified Forest of Lesvos	<ul style="list-style-type: none"> - simulátor zemětřesení - zachovalé ukázky zkamenělého lesa - procházky s průvodcem nejen zkamenělým lesem, ale i vulkanickou krajinou západního Lesvosu - strategicky umístěné geologické muzeum, přitahující turisty i na jiná místa než jen ke zkamenělému lesu; muzeum funguje také jako prodejna tradičních zemědělských a řemeslných výrobků

Rumunsko	Romania European Geopark	- kniha o místní kuchyni
Slovinsko	Idrija Geopark	- tradiční červnový krajkový festival - autentické hornické prohlídky v dolech - hrad horníků s významným městským muzeem; tradiční letní kulturní večery na hradě - mnoho tematických stezek
Španělsko	Nijar European Geopark	- přístup pro vozičkáře do lávového tunelu - dotykový model vulkánu pro slepé lidi

4. Případová studie Geoparku Vysočina

4.1. Vlastní průběh šetření

Veškeré úsilí spojené s touto bakalářskou prací začalo v květnu roku 2013, kdy měla autorka možnost strávit pět dní na praxi v Geoparku Vysočina. Ubytovaná byla přímo v centru, v rodině ředitele geoparku, nedaleko hradu Roštejn. V rámci neformálních rozhovorů s panem ředitelem Ing. Vladimírem Dolejským, Ph.D. a jeho ženou pronikla do základů fungování Geoparku Vysočina jako celku. Díky ochotě členů rodiny, kteří jsou do projektu geoparku zapojeni, mohla autorka na zapůjčeném jízdním kole provádět vlastní terénní šetření a fotodokumentaci, čímž pracovala na získávání primárních zdrojů informací. Zmapovala převážně území v okolí hradu Roštejn, Roštejnské obory, F-stra², okolí Velkého a Malého Pařezitého rybníku, dále okolí Míchovy skály, Javořice, Studánky Páně, Mrákotína a centrum města Telče. Kromě toho se v rámci praxe podílela na správě webových stránek geoparku a na výběru vhodných míst k umístění nových informačních tabulí.

V počátcích práce bylo nezbytné nastudovat potřebnou literaturu a následně zformulovat výzkumné otázky spolu s jednotlivými hypotézami. Bylo zformulováno sedm hypotéz, z nichž první tři jsou hypotézy hlavní a zbylé čtyři hypotézy vedlejší. Koncem roku 2013 byl vypracován dotazník, který slouží jako hlavní zdroj k verifikaci jednotlivých hypotéz. Nejprve byl proveden pilotní průzkum, kdy byly v dotazníku za pomoci autorčiných přátel a známých nalezeny drobné nedostatky a nesrovnalosti, které byly následně poupraveny. Obsah dotazníku byl taktéž konzultován s ředitelem Geoparku Vysočina. Finální verze dotazníku byla v online podobě umístěna na stránky Survio.com. Kromě známých, spolužáků a náhodných respondentů byla o spolupráci požádána příspěvková organizace Vysočina Tourism. Sice nebylo v možnostech ředitele organizace, Ing. Tomáše Čiháka, zajistit respondenty přímo z Vysočina Tourism, nicméně oslovil Vysokou školu polytechnickou Jihlava, která následně taktéž zajistila jistý počet respondentů.

Dotazník byl kromě online podoby vypracován také v podobě tištěné. Byly osloveny tři subjekty v cestovním ruchu na území Telče, a to Hotel u Hraběnky v Telči,

² F-stra² je název hlavní cesty křížící Geopark Vysočina, která vede od Hradu Roštejn až na vrchol Javořice.

Informační centrum Městského úřadu Telč a Telčský zámek. Každému z těchto tří subjektů bylo dle domluvy v dubnu roku 2014 zasláno po třiceti kusech dotazníků v českém jazyce a po deseti kusech v anglickém jazyce. V červenci roku 2014 bylo toto šetření zastaveno. Dva z těchto tří subjektů nedokázali pravděpodobně z důvodu větší délky a časové náročnosti dotazníku přesvědčit potenciální respondenty k jeho vyplnění. Nicméně jeden subjekt, a to Hotel u Hraběnky, byl schopný zajistit vyplnění všech dotazníků, a to v ještě kratším časovém limitu.

V lednu roku 2014 proběhla schůzka se zástupkyní a dlouholetou zaměstnankyní organizace Vysočina Tourism Jitkou Mattyášovskou, která autorku utvrdila v důležitosti některých aktivit a atraktivit na území Geoparku Vysočina.

V dubnu roku 2014 autorka v rámci svého půlročního studijního pobytu v Jihovýchodní Asii zavítala do Malajského geoparku Langkawi. Byla to její první návštěva Globálního geoparku pod patronací UNESCO, která byla opravdu zajímavá a pro tuto práci velice inspirující.

V září roku 2014 bylo provedeno jednodenní terénní šetření formou fotodokumentace do Telče a okolí. Na jízdním kole projela „Cestu mrákotínské žuly“³. Počasí však nebylo příliš vlídné, velkou část cesty přšelo, a proto fotodokumentace nebyla příliš úspěšná.

V listopadu roku 2014 došlo na další osobní schůzku s panem ředitelem geoparku. Formou polo-řízeného rozhovoru s ním autorka analyzovala aktuální stav geoparku. V tutéž dobu pak začala pracovat na projektu, který se zabývá tvorbou nových pracovních míst na území Geoparku Vysočina skrze geoturismus. Více o tomto projektu v kapitole 6.3. Celý projekt je k dispozici k nahlédnutí v příloze 9.5.

V prosinci téhož roku byla v okolí hradu Roštejna provedena poslední doplňující fotodokumentace.

Výsledky dotazníkového šetření byly zpracovány do grafů. Převážně na základě výsledů šetření, ale i podle polo-řízených rozhovorů, obsahové analýzy textu a vlastního terénního šetření, byly potvrzeny či vyvráceny jednotlivé hypotézy.

³ „Cestou mrákotínské žuly“ je asi 30ti kilometrová trasa, která startuje i končí v Telči a která vede přes taková místa, jakými je např. Náglova vyhlídka před obcí Kostelní Myslová, bývalá pískovna Hulíšťata či obec Praskolesy s její dominantou, tj. 800 let starou lípou srdčitou (Město Telč, 2014b).

V závěru šetření byla provedena syntéza poznatků nabytých z výsledků dotazníkového šetření s informacemi získanými z rozhovorů s jednotlivými subjekty a s poznatky vypořádanými v průběhu praxe v Geoparku Vysočina. Na základě zjištěných poznatků byl vytvořen nový geoturistický produkt. Následně byly vypracovány návrhy a doporučení, ať už pro management geoparku samotného či pro další budoucí výzkumníky, kteří se tématem Geoparku Vysočina budou zabývat.

4.2. Charakterizace Geoparku Vysočina

Dlouhodobá kamenická tradice, specifický krajinný, morfologický a geologický ráz území, přítomnost ojedinělých biotopů, skalních scenérií a rašelinišť, zahrnutí města Telče s jeho památkami UNESCO, to jsou charakteristické prvky daného území, jež usiluje o získání certifikátu Národní geopark (Dolejský, 2011:45-50).

4.2.1. Vymezení území

Území geoparku se nachází severozápadně od Telče, v blízkosti měst Pelhřimov a Jihlava, a rozprostírá na rozloze 180,22 km² (Dolejský, 2011:45-49). Geopark se nachází v blízkosti hlavního evropského rozvodí, v úmoří Černého a Severního moře a je také významnou pramennou oblastí, kdy nejvýznamnějšími prameny jsou pramen řeky Jihlavy, Studánka Páně či pramen Svaté Kateřiny (Geopark Vysočina, o.p.s. 2013:13).

Obr. 4: Poloha Geoparku Vysočina v rámci Kraje Vysočina
Zdroj: Geocaching.com, 2014

Poměrně malé území Geoparku Vysočina je významné nejen z hlediska geologického a geomorfologického, ale také z hlediska historického a kulturního (Geopark Vysočina, o.p.s. 2013:6). Dle Dolejského (2011:50) je jednou z výhod menší rozlohy území zjednodušení spolupráce a organizace aktivit v rámci celého geoparku.

Obr. 5: Mapa Geoparku Vysočina se zeleně vyznačenými přírodními rezervacemi
Zdroj: *Geopark Vysočina, 2014b*

4.2.2. Historie vývoje

Projekt na přípravu vzniku Geoparku Vysočina má své počátky v roce 2009, kdy byla tato myšlenka prezentována zástupcům kraje Vysočina a starostům Mikroregionu Telčsko a kdy vznikla obecně prospěšná společnost Geopark Vysočina, která začala spolupracovat s mnoha subjekty, jako jsou například příspěvkové organizace Vysočina Tourism či Vysočina Education, dále pak Česká geologická služba, Mikroregion Telčsko, Vysoká škola polytechnická Jihlava, Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy zemědělské univerzity Brno, Univerzita Hradec Králové a další (Geopark Vysočina, o.p.s. 2013:1). V červnu v roce 2010 byl projekt Geoparku Vysočina představen na mezinárodní konferenci v Telči, kde obecně prospěšná společnost Geopark Vysočina prezentovala svůj

nominační dokument, čímž zahájila proceduru směřující k přijetí do sítě národních geoparků (Dolejský, 2011:45).

4.2.3. Cíle a náplň Geoparku Vysočina

Geopark Vysočina usiluje v souladu s Chartou národních geoparků České republiky o rozvoj a podporu geoturismu na základě principu udržitelného rozvoje, prosazování ochrany, prezentaci a propagaci krajinného dědictví, podporu a rozvoj zemědělství, původních řemesel, tradičního způsobu obživy místních obyvatel, jejich zvyklostí, upevňování vazeb obyvatel ke krajině, zachování charakteru území v jeho celku, propagaci a podporu, tvorbu nových ekonomických aktivit založených na geologickém bohatství, motivaci ke spolupráci mezi jednotlivými místními podniky, tvorbu vzdělávacích programů založených na environmentální výchově, podporu vědeckého výzkumu a o spolupráci s ostatními národními geoparky (Geopark Vysočina, o.p.s. 2013:5).

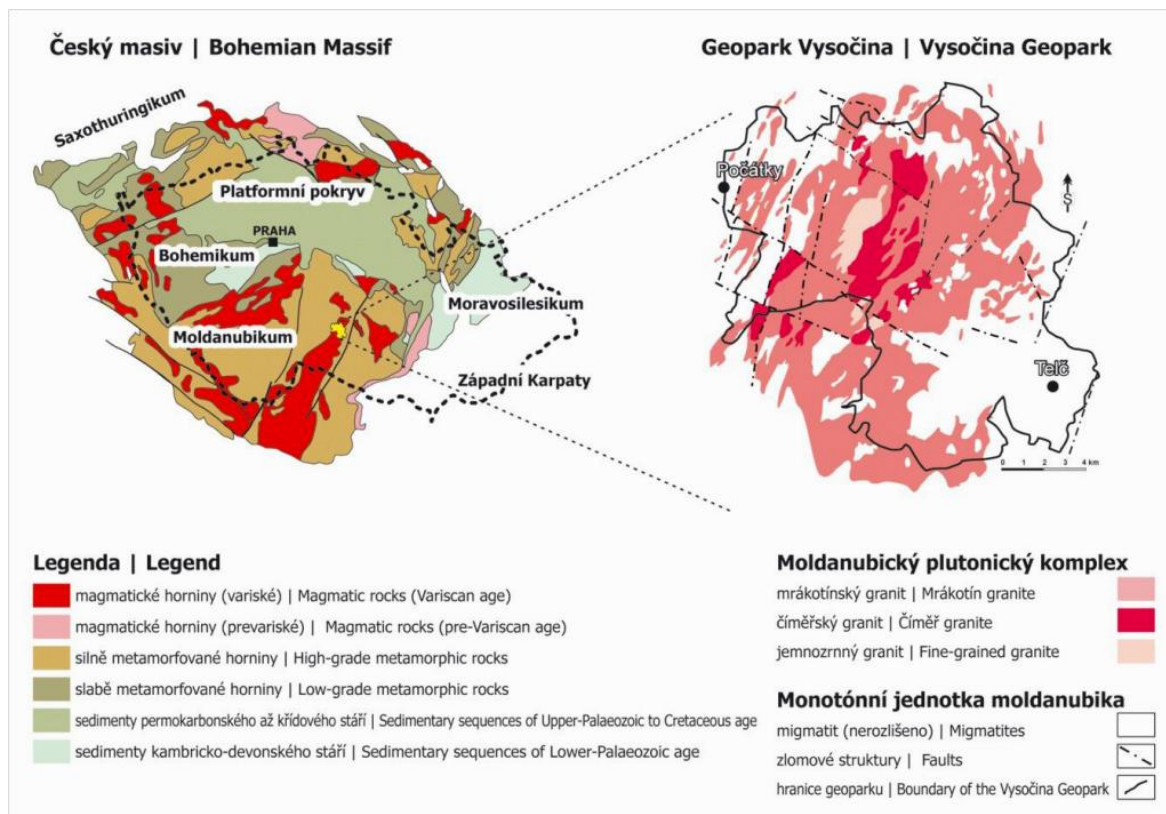
Nutností je zpracování komplexnější geoturistické nabídky, která se musí dočkat kvalitnější propagace (Dolejský, 2011:51). Dolejský také uvádí (2011:54), že dalšími nezbytnými kroky managementu Geoparku Vysočina jsou zvyšování informovanosti návštěvníků a umožnění místním obyvatelům, aby se ztotožnili s hodnotami dědictví jejich území a zapojili se tak do revitalizace a ochrany území.

Cílem projektu bylo ve svých počátcích především budování zážitkových a naučných stezek, zřízení vlastního informačního centra, vytvoření sítě geoprůvodců a provozování zajímavých vzdělávacích programů nejen pro školy, ale i pro laickou a odbornou veřejnost (Geopark Vysočina, o.p.s. 2013:1). K dosažení těchto cílů by měla přispět i současná spolupráce s příhraniční geoparkem Kampththal, který se nachází v rakouském Waldviertlu (Vysočina Tourism, 2010). Hlavním projektem této příhraniční spolupráce je vybudování připravované dřevěné stezky v korunách stromů (Dolejský, 2011:45).

4.2.4. Geologická územní charakteristika

V rámci střední Evropy je území Geoparku Vysočina z pohledu horninové skladby a záznamu geologického vývoje jednou z jejich charakteristických oblastí (Verner et al, 2011:55). Na tomto území se nacházejí horninové komplexy vysoce metamorfovaných hornin moldanubika (viz Výklad použitých termínů 9.6.) ve vztahu k širšímu spektru

magmatických hornin granitového složení, které náleží jednomu z rozsáhlých magmatických těles v západní a střední Evropě, tj. k moldanubickému plutonickému komplexu (Geopark Vysočina, o.p.s., 2013:7).

Obr. 6: Geologická územní charakteristika

Zdroj: Geopark Vysočina, o.p.s., 2013

Veškerý geologický vývoj začal tím, když zde v období svrchního devonu (viz Výklad použitých termínů 9.6.) až karbonu (viz Výklad použitých termínů 9.6.) došlo ke kolizi dvou tehdejších kontinentů Gondwany a Laurusie, následkem čehož vzniklo rozsáhlé variské horské pásmo (viz Výklad použitých termínů 9.6.) (Verner et al, 2011:55; Geopark Vysočina, o.p.s., 2013:7). Podle Vernerera a jeho kolektivu (2011:55) tehdy ve velkých hloubkách docházelo k metamorfóze, deformaci a značnému tavení. Tyto procesy byly koncem tohoto období důvodem rozsáhlé přeměny původních hornin, jejich výzdvihu do vyšších úrovní zemské kůry, chladnutí a eroze těchto nově vzniklých hornin (Geopark Vysočina, o.p.s., 2013:8; Verner et al, 2011:55). Verner s kolektivem dále uvádějí (2011:55), že v období mladšího terciéru (viz Výklad použitých termínů 9.6.) došlo k uložení mnoha sedimentů v mělkých jezerech a říčních systémech, v období kvartéru (viz Výklad použitých termínů 9.6.) pak ke zvětvávání hornin, tvorbě reliéfu krajiny a vývoji říční sítě. Na západě území se nacházejí tři odlišné texturní typy dvojslídých granitoidů

(viz Výklad použitých termínů 9.6.) typu Eisgarn, pro nějž je typický výskyt magmatických textur, jako jsou například dobře vyvinuté krystalové tvary jednotlivých minerálů, jejich prostorová orientace a kumulace minerálů s obdobným složením (Geopark Vysočina, o.p.s., 2013:9). Geopark Vysočina, o.p.s. (2013:9) dále uvádí, že nejrozšířenější granit na území geoparku je dvojslídny granit typu Mrákotín s typickou středně zrnitou texturou, obsahující minerály jako jsou křemen, kyselý plagioklas, draselný živec, muskovit a biotit a dále obsahující andalusit, v malém množství zirkon, monazit, ilmenit, granát a běžné rudní minerály, jehož charakteristické lokality jsou Míchova skála, činný lom v Panských Dubenkách a lom v Mrákotíně. Dále je ve čtvrtletníku uvedeno, že druhým významným typem granitu je o něco méně rozšířený porfyrický muskovit, což je biotitický (viz Výklad použitých termínů 9.6.) granit typu Číměř, který se vyskytuje v lomu Řásná, v okolí Nové Vsi a kolem zříceniny hradu Štarkov a třetím jeho typem, který se nachází na území Skelného vrchu, je jemnozrný muskovitický granit (Geopark Vysočina, o.p.s., 2013:9).

4.2.5. Význam žuly a její působení na krajinu

Výskyt žuly není na území České republiky nic význačného. Jedním z nejnámennějších území, kde se žula vyskytuje a těží, je Mrákotín. Jak uvádí Václav Cílek (2011:36-39) ve své knize Kameny domova, *„pokud by si kraj Vysočina chtěl zvolit svůj „národní kámen“, pak by to nejspíš byl mrákotínský granodiorit“*. Jak dále tvrdí Cílek (2011:36-39), mrákotínská žula je *„jemnozrná, šedavá a vcelku nenápadná hornina, ze které byl vylomen ten vůbec největší lidmi přemístěný a opracovaný kámen na našem území – obelisk Pražského hradu. Měl symbolizovat jednotu národa, ale při dopravě se přelomil, protože se symboly si nelze jen tak zahrávat“*. Typický mrákotínský drobně až středně zrnitý dvojslídny granit, který je nejznámější českou žulou, je světle, někdy i namodrale šedý, nicméně v Mrákotíně se vyskytují i jeho béžové odstíny, které jsou vyhledávány především restaurátory, protože navozují dojem starobylosti (Česká geologická služba, 2014).

Cílek (2011:34) také píše o tom, že jedním ze zázraků žuly je její tvoření *„jemně zvlněné žulové krajiny, ve kterých nějací obři rozházeli obrovské kameny nebo celá kamenná stáda žulových žoků a balvanů. To je krajina, jež přeje básníkům a malířům“*. Stejně tak Ferry Fediuk (2007:73) ve své knize Hovory s kamením uvádí, že všude tam, kde se vyskytují žulové masivy, běžně vyčnívají nejen skály, ale i balvany této horniny. Těchto útvarů je na území Geoparku Vysočina opravdu nemálo. Můžeme jmenovat

například Míchovu skálu, kamenné moře u hradu Štamberk, přírodní památku Horní Nekolov, přírodní rezervaci Mrhatinu a další (vlastní terénní šetření).

Obr. 7: Těžba žuly v lomu v Mrákotíně

Zdroj: Foto: Fučíková 2013

Cílek (2011:35) uvádí, že pro krajinu, kde se vyskytuje žula, jsou typická chudá políčka, polní cesty, podél nichž rostou jeřáby a stráně porostlé fialovým vřesem a žlutým janovcem, mezi nimiž se volně povalují šedavé balvany. „*Tyto krajiny vyvolávají jiné, hlubší myšlenky o lidech a zemi a člověk je zde skrze kámen, trávu a strom víc spojen se svými předky. Svědectví o těchto věcech podává lidová, někdy ještě keltská melodie, jindy obrazy malířů*“ (Cílek, 2011:35).

Václav Cílek (2011:148) také věří, že existuje jakási společná identita místa a materiálu, která působí na povahu lidí a charakter událostí, a která vychází z odvěkého spojení přírody a kultury. Je tedy na místě ptát se, jestli i Telčská krajina působí na místní lid a tamní dění. Je možné, že by se výše zmiňované krajinné rysy odrážely v tvrdé, ale dobrosrdečné povaze místních obyvatel, jejich chudobě a zároveň skromnosti? Lze se domnívat, že si každý působení krajiny vysvětlí po svém. I Pergler (2004) uvádí, že život na Vysočině, kde bylo odjakživa málo pracovních příležitostí a kde si její obyvatelé jen stěží zajišťovali živobytí z výnosu neúrodných bramborových polí, nebyl vždy snadný. Na druhou stranu si ale Pergler (2004) všímá jistých výhod hospodářské zaostalosti

Vysočiny, například toho, že neexistence těžkého průmyslu způsobila, že je Vysočina jednou z ekologicky nejzachovalejších území České republiky.

4.2.6. Míchova skála - symbol Geoparku Vysočina

Přírodní památka Míchova skála se nachází asi 2 km severozápadně od obce Řásná, západně od Velkého Pařezitého rybníka, ve výšce 773 m n. m. (Čech, 2002:162). Jedná se o osamocený komplex dvou skalních výchozů vytvořených dvojslídnyými granitoidy typu Mrákotín, které náleží moldanubickému plutonickému komplexu (Geopark Vysočina, 2013:15). Čech (2002:162) uvádí, že v rámci Jihlavských vrchů je Míchova skála jedním z nejlépe zachovalých projevů tropického zvětrávání v třetihorách a následného obnažení a výrazného mrazového zvětrávání granitu v periglaciálních (viz Výklad použitých termínů 9.6.) podmínkách pleistocénu (viz Výklad použitých termínů 9.6.). Na povrchu skal si lze povšimnout stop zvětrávajících procesů, jako jsou voštiny (viz Výklad použitých termínů 9.6.), skalní mísy a výklenky, odtokové žlábků apod. (Geopark Vysočina, 2013:15). Uvádí se, že v roce 1829 tu byl zastřelen poslední vlk, který žil v tomto kraji (Pergler, 2004:55). Tato žulová, přes 10 metrů vysoká skála, která představuje jedno z nejznámějších a nejkrásnějších míst geoparku, se stala i jeho symbolem (vlastní terénní šetření).

Obr. 8: Míchova skála
Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

Obr. 9: Symbol GV
Zdroj:
Geoparkvysocina.cz,
2014a

4.3. Geoturismus v Geoparku Vysočina

4.3.1. Geoturistické aktivity, atraktivity a zajímavá místa

Jednou z významných geoturistických aktivit je návštěva geotopů. Takovýchto míst je na území Geoparku Vysočina poměrně mnoho. Jsou jimi například balvanová moře na území Přírodní památky Horní Nekolov, Přírodní památka Míchova skála, skály a kamenná moře na území Přírodní rezervace Mrhatina, Přírodní rezervace Rašeliniště Bažantka, kamenná moře a sutě v Přírodní rezervaci Roštýnská obora, Přírodní rezervace Štamberk a kamenné moře, rašeliniště Přírodní rezervace Velký pařezitý rybník, rašeliniště Národní přírodní rezervace Zhejral, Rašeliniště Kaliště, činné lomy Mrákotín, Vanov u Telče, Rácov, Kamenolom Panské Dubenky, hora Javořice, Studánka Páně, objekt bývalých lázní Svatá Kateřina a mnoho dalších (Geopark Vysočina, 2013:14-20; Geopark Vysočina, 2011a; vlastní terénní šetření).

Dalšími významnými lokalitami geoparku jsou Přírodní rezervace Roštejnská obora, Přírodní památka Lukšovská, obec Praskolesy s četnými rybníky a 800 let starou lípou, obec Kaliště s rodným domem hudebního skladatele Gustava Mahlera, městys Batelov s židovským hřbitovem a židovskými domy a samozřejmě i město Telč se svými památkami zapsanými na seznamu Světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO (Geopark Vysočina, 2013; Geopark Vysočina, 2014a; Pergler, 113; soubor informačních letáků na CD-Rom, vlastní terénní šetření).

Obr. 10: Náměstí Zachariáše z Hradce s morovým sloupem, Telč
Zdroj: Foto: Fučíková 2013

Dalšími atraktivitami, které lákají mnoho návštěvníků, jsou Muzeum techniky Telč, Muzeum Vysočiny, Zámecká galerie, Expozice historie železniční dopravy, Expozice kamenictví v Mrákotíně, Městská galerie Hasičský dům, Telčské podzemí, Golf resort Telč, Lanový park ve Lhotce, Chadimův mlýn s Mlýnským muzeem, biofarmou a ubytováním v Horních Dubenkách, rozhledna Oslenice, letní půjčovna lodiček na Štěpnickém rybníku aj. (Město Telč, 2014; Vysočina Tourism, soubor informačních letáků na CD-Rom; Město Telč, tištěný informační leták 2014; Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, tištěný informační leták; Dolejský, rozhovor 2014).

Jak je zmiňováno výše v teoretické části, pro geoparky je také důležitá kultura. I na území Geoparku Vysočina se každoročně pořádá mnoho tradičních kulturních akcí, které přitahují velké množství návštěvníků. Jsou jimi např. „Balóny nad Telčí“, letní hudební festival „Prázdniny v Telčí“, výletní jízdy historického parního vlaku „Léto s párou“, závody dračích lodí na Štěpnickém rybníku, historické slavnosti Zachariáše z Hradce a Kateřiny z Valdštějna, hasičské dny, „Vánoční prázdniny v Telčí“, Silvestrovský výstup na Javořici, „Noc kostelů“, tradiční farmářské trhy, charitativní zářijová cyklojízda „Na kole dětem Vysočinou“, historické „Svatováclavské slavnosti“ s řemeslným trhem, pochody pořádané Klubem českých turistů, noční strašidelné prohlídky na hradě Roštejn a další (Město Telč, 2014; Město Telč, tištěný informační leták 2014; vlastní terénní šetření).

Geocaching je další významnou aktivitou, která v poslední době nabývá na významu nejen na území Geoparku Vysočina. Tuto problematiku podrobně zpracovala a nové geocachingové projekty na území geoparku vytvořila Ing. Petra Bedrnová (2014), a to ve své závěrečné práci s názvem Geocaching v Geoparku Vysočina.

V nedávné době taktéž vznikly naučné stezky Geoparku Vysočina, které jsou podporovány virtuálními průvodci, tj. srozumitelný výklad je atraktivně zpřístupněn při použití mobilních aplikací pro

Obr. 11: Naučné stezky Geoparku Vysočina s podporou aplikací pro čtení QR kódů nebo BeeTagg kódů

Zdroj: *Geopark Vysočina, 2014b*

čtení QR kódů či BeeTagg kódů (Geopark Vysočina, 2014b). Na celkem třech vzájemně se prolínajících zážitkových trasách bylo vytvořeno devět zastavení (Geopark Vysočina, 2014a).

Obr. 12: Mapa tří prolínajících se virtuálních naučných stezek s podporou aplikací pro čtení QR kódů nebo BeeTagg kódů

Zdroj: *Geopark Vysočina, 2014a*

V souvislosti s geocachingem a mobilními aplikacemi je možné využít aplikaci GEOFUN, kde v sekci Telčské stories uživatelé virtuálně provede a zábavné úkoly zadá Zachariáš z Hradce (Město Telč, 2014a).

Mimo to je na území geoparku velké množství dalších naučných stezek, vycházkových tras a cyklotras, a to ať už přímo v Telči („Městský turistický okruh“, „Procházka kolem Štěpnického rybníka“, „Naučná stezka Lipky“, „Se Zachariášem z Hradce a Kateřinou z Valdštejna“, vycházková trasa „Město a voda“ a mnoho dalších) či v jejím okolí („Naučná stezka Velký Pařezitý rybník“, „Do Telče se skřítkem Kolečkem“, „Cestou mrákotínské žuly“, „Pěšky krajem malíře F. M. Nágl“ a další) (Město Telč, 2014a; vlastní terénní šetření). Do budoucna se nabízí tvorba takových

stezek, jako například geologická procházka po Telči či ornitologické procházky u hradu Roštejn - viz níže (vlastní terénní šetření, Dolejský, rozhovor 2014).

Dalšími aktivitami, které lze na území geoparku provozovat, jsou kromě pěší turistiky a cykloturistiky také hipoturistika, sjezdové lyžování na lyžařském vleku v Mrákotíně, běžecké lyžování, přírodní koupání, tramping, horolezení (Mrhatina, Štamberk a kamenné moře), sportovní rybolov, paintball v Horní Vsi, aj. (Město Telč, 2014a; vlastní terénní šetření).

Hned vedle hlavního vstupu do Roštejnské obory se nachází naučná venkovní geoexpoze doplněná jednou z naučných tabulí, které jsou rozmístěny na území Geoparku Vysočina a které vznikly za spolupráce Geoparku Vysočina s Českou geologickou službou (Dolejský, rozhovor 2013).

Obr. 14: Geoexpoze u Roštýnské obory
Zdroj: Foto: Fučíková 2013

Obr. 13: Internetové stránky Geoparku Vysočina
Zdroj: Geopark Vysočina, 2014b

Geopark Vysočina se prezentuje na internetových stránkách <http://geoparkvysočina.cz/cs/>. Stránky jsou atraktivně vytvořené a nabízejí 3 varianty jazykových mutací (Geopark Vysočina, 2014b).

V roce 2013 začal vycházet čtvrtletní časopis Geoparku Vysočina (Geopark Vysočina, 2014c). I když jsou na stránkách geoparku dostupné ke stažení pouze dvě první čísla, časopis vychází i nadále (Dolejský, rozhovor 2014).

Na území geoparku jsou také prezentovány některé výrobky s certifikací VYSOČINA regionální produkt; jsou jimi Skleněné výrobky tvořené technologií FUSING a Javořické pivo z Horních Dubenek a dále Pastovaný med, medovina a Eliščíny medové placičky z Kostelní Myslové (Zera, 2014). Co se dále gastronomie týče, certifikátem CzechSpecials se může pochlubit restaurace Švejk Restaurant Telč (Czech Tourism, 2014). Další gastronomické zážitky čekají návštěvníky geoparku například při návštěvě Biofarmy Javořice Lhotka, biofarmy v Chadimově mlýně či již zmiňovaných tradičních farmářských trhů (Město Telč, 2014; Dolejský, rozhovor 2014).

Dolejský uvedl (rozhovor 2013), že jedním z nejzajímavějších projektů do budoucna je připravovaná stezka v korunách stromů, která by měla být postavena nad kamenným mořem v lokalitě Roštejská obora, k jejíž realizaci chybí pouze dostatečné finance. Stezka a její okolí by také měly fungovat jako jakási ornitologická učebna, která by skrz výchovu a vzdělávání umocňovala autentické zážitky jejich návštěvníků, kteří by mohli pozorovat a poslouchat místní vzácné ptactvo, jakým je např. výr velký, čáp černý, holub doupňák a nově zahnížděný orel mořský (Dolejský, rozhovor 2014). Jak dále Dolejský uvedl (rozhovor 2014), pod stezkou by taktéž mělo vzniknout menší informační centrum Geoparku Vysočina. Dalším již zmiňovaným plánovaným krokem je podle něj vytvoření sítě geoprůvodců (2011:52).

Nebylo v možnostech autorky, aby v rámci této práce uvedla veškeré turistické aktivity, atraktivity, akce, produkty a zajímavá místa, která se na území Geoparku Vysočina nacházejí. Více informací o Telči a jejím okolí je dostupných na internetové stránce www.telc.eu. Mnoho zajímavých informací je také dostupných na adrese www.region-vysocina.cz. Pro komplexní přehled o chráněných územích a přírodních poměrech v oblasti Geoparku Vysočina doporučuje autorka sáhnout po poměrně podrobně a velmi kvalitně zpracované knize Jihlavsko (Čech, 2002). Jednotlivá území, města

a vesnice jsou popsána v knize Kraj Vysočina (Perlgler 2004). Pro stručný přehled jednotlivých chráněných území geoparku a charakteristiku geologického vývoje je vhodné nahlédnout do prvního čísla čtvrtletníku Geoparku Vysočina (Geopark Vysočina, 2013).

4.3.2. Geoturista Geoparku Vysočina

Podle Dolejského (2011:51) jsou většinou nejčastějšími návštěvníky území Geoparku Vysočina, ať už se jedná o domácí či zahraniční návštěvníky, rodiny s dětmi, které v této oblasti tráví buď týdenní dovolené v době letních prázdnin či prodloužené víkendy během i mimo sezónu. Nicméně z výsledků etapové zprávy zadané centrálou CzechTourism vyplývá, že většina návštěvníků přijíždí na Vysočinu jen na jednodenní výlety, zpravidla tedy nevyužívají ubytovací zařízení (IPSOS s.r.o. 2014). Ke stejnému zjištění se dopracovala i autorka ve svém výzkumu, jehož výsledky jsou popsány níže. Pokud návštěvníci zůstávají přes noc, preferují spíše ubytování u známých či na vlastních chatách a chalupách (IPSOS s.r.o. 2014, vlastní výzkum).

Z údajů souhrnných etapových zpráv zadaných Českou centrálou cestovního ruchu (CzechTourism) však vyplývá, že celkově na Vysočině ubývá návštěvníků s dětmi a přibývá návštěvníků s partnery a přáteli (IPSOS s.r.o. 2013 a 2014). Avšak i dle výsledků dotazníkového šetření prováděného v rámci této závěrečné práce stále převažují na území Geoparku Vysočina návštěvníci přicházející s rodinou či dětmi (40%), dále pak s přáteli či známými (17%), s partnery (12%) a také ti, kteří toto území navštívili v rámci školních programů (10%) (vlastní výzkum). Jak dále zmiňuje Dolejský (2011:51), dalšími účastníky, kteří také patří do hlavní cílové skupiny, jsou senioři a účastníci odborných seminářů a školení.

Na základě etapové zprávy zadané centrálou CzechTourism jsou nejčastějšími důvody návštěvy regionu turistika, sport, relaxace a poznání, což se taktéž shoduje s výsledky výzkumu prováděného v rámci této práce, kdy respondenti jakožto nejlákavější aktivity na území Geoparku Vysočina označili právě pěší turistiku, poznání, cykloturistiku a relaxaci (IPSOS s.r.o. 2014, vlastní výzkum). Největší motivací k návštěvě území je pak dle respondentů mezi atraktivitami samotné město Telč, dále hrad Roštejn, letní festival „Prázdniny v Telči“ a hora Javořice (vlastní výzkum). Naopak nejvíce na tomto území dotazovaní postrádají zážitkové trasy, průvodcovskou činnost a prohlídky v aktivních lomech (vlastní výzkum).

Co se týče spokojenosti návštěvníků Geoparku Vysočina s návštěvou tohoto území, nejvíce si návštěvníci pochvalují místní přírodu, atraktivitu území, kvalitu stravování, značení tras a údržbu krajiny (vlastní výzkum). Naopak největší nespokojenost byla vyjádřena vůči dopravní infrastruktuře a výši cen za služby (vlastní výzkum).

Pozitivním zjištěním jistě je, že více než $\frac{3}{4}$ návštěvníků (77%) plánuje opakovaně navštívit toto území, z toho 19% v nejbližší době (vlastní výzkum). Kompletní a detailní výsledky dotazníkového šetření prováděného v rámci této závěrečné práce jsou popsány v příloze 9.4.

5. Shrnutí a diskuze výsledků

Z třech prvních a zároveň hlavních hypotéz byly dvě hypotézy potvrzeny a jedna vyvrácena. Ze zbylých čtyř vedlejších hypotéz pak byla potvrzena pouze jedna z nich a tři další byly vyvráceny. Celkově tak byly ze sedmi hypotéz potvrzeny tři z nich a zbylé čtyři byly vyvráceny.

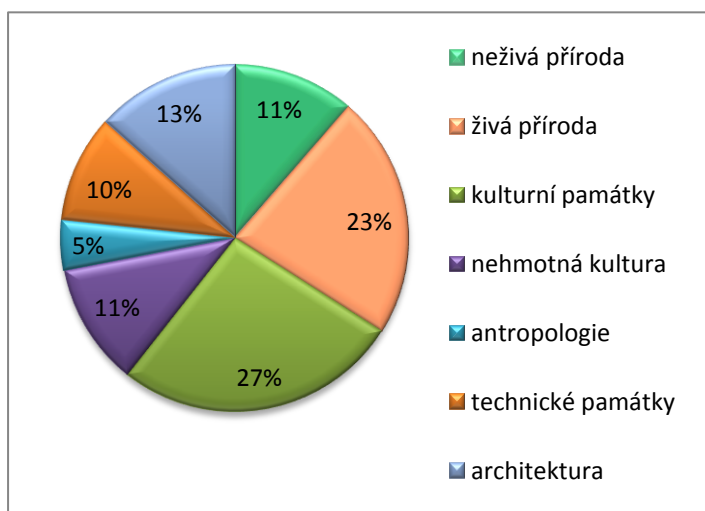
V následující podkapitole se nacházejí pouze výsledky k těm otázkám z dotazníkového šetření, které se vztahují k hypotézám. Jak již bylo řečeno, kompletní a detailní výsledky šetření s vyhodnocením všech otázek včetně grafů se nacházejí v příloze 9.4.

5.1.1. Výzkumné výsledky

Hypotéza č. 1

„Převažující motivací při návštěvě krajiny je pro návštěvníky živá příroda.“

Tato hypotéza byla **vyvrácena** na základě vyhodnocení otázky č. 1 („Při návštěvě

Graf 1: Co zajímá návštěvníky při návštěvě krajiny

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

dotazovaných právě v Telči, kam většina návštěvníků přijíždí zvláště za kulturními památkami. Tento fakt pravděpodobně lehce ovlivnil celkový výsledek. Živá příroda se však dostala hned na druhé místo za kulturní památky. Hned za ní přitahuje respondenty nejvíce příroda neživá spolu s nehmotnou kulturou.

krajiny Vás zajímá především ...?“). Autorka se domnívala, že co se týká krajiny, nejvíce atraktivní je pro její návštěvníky právě vnímání živé přírody. Nicméně nejvíce (třetina) respondentů využilo z nabízených možností odpověď, že jejich největší motivací při návštěvě

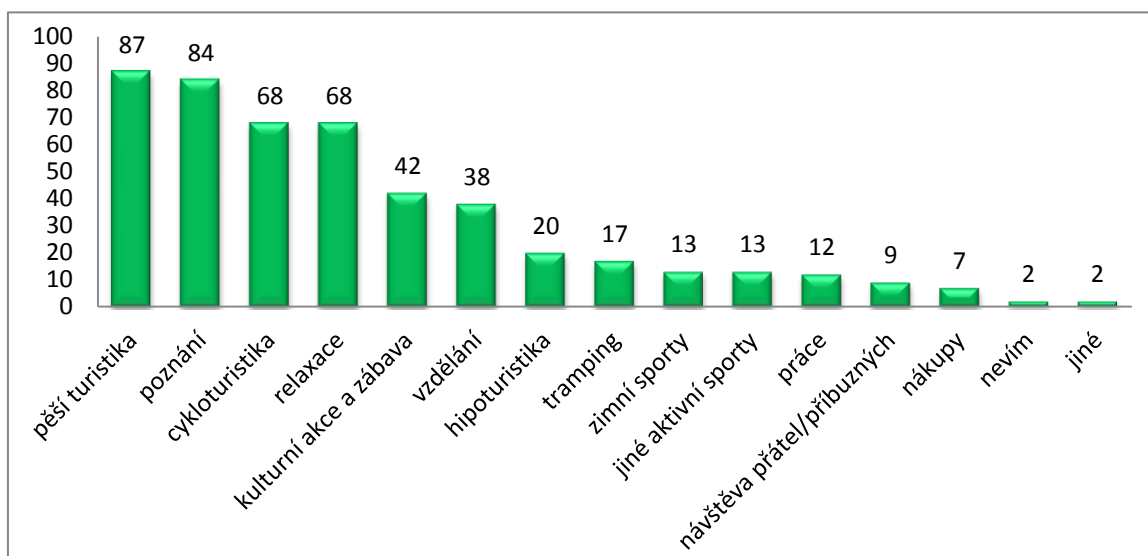
krajiny jsou kulturní památky. Mnoho respondentů však bylo

Hypotéza č. 2

„Nejzajímavější aktivita motivující k návštěvě Geoparku Vysočina je pěší turistika.“

Hypotéza č. 2 byla **potvrzena** na základě výsledků otázky č. 14 („Která z těchto aktivit je podle Vás největším lákadlem pro území GV?“), slov pana ředitele geoparku, vlastního terénního šetření a obsahové analýzy textu. Nejlákavější aktivitou je podle respondentů dotazníku opravdu pěší turistika. Hned v závěsu za pěší turistikou je na základě výsledků dotazníkového šetření poznání a za ním pak se stejným počtem nasbíraných odpovědí cykloturistika a relaxace. Stejně tak se domnívá Dolejský (rozhovor, 2014), že největším gros z hlediska aktivit na území GV je právě pěší turistika, která se dá navíc vhodně a atraktivně propojit se vzděláváním. Ke stejnému závěru došla i autorka, když v geoparku prováděla terénní šetření. Tamní charakteristická krajina pro svou neporušenost a autentičnost přímo vybízí její návštěvníky k procházkám a toulkám přírodou.

I na základě etapové zprávy zadané centrálou CzechTourism jsou nejčastějšími důvody návštěvy Vysočiny turistika, sport, relaxace a poznání, což se taktéž shoduje s výsledky výzkumu prováděného v rámci této práce (IPSOS s.r.o. 2014).

Graf 2: Aktivity, které na území GV lákají jeho (potenciální) návštěvníky

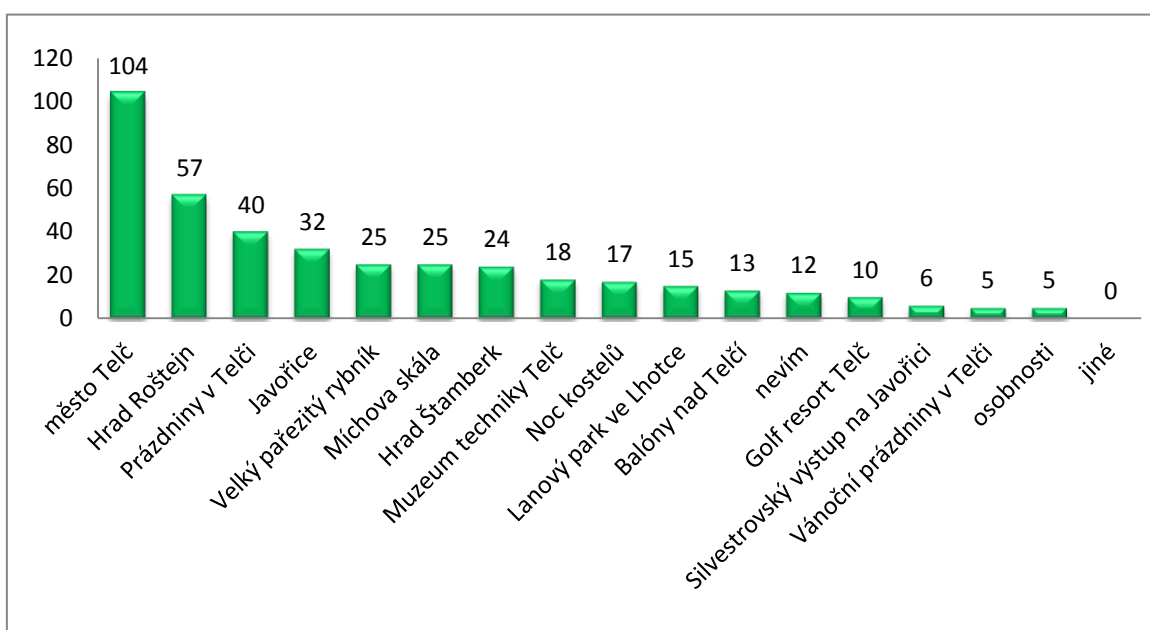
Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Hypotéza č. 3

„Nejzajímavější atraktivita motivující k návštěvě Geoparku Vysočina je město Telč.“

Město Telč je podle výsledků dotazníkového šetření opravdu tou nejvýznamnější atraktivitou na území GV, která motivuje návštěvníky k jeho návštěvě. Výsledky otázky č. 15 (Která z těchto atraktivit je podle Vás největším lákadlem pro území GV?) **potvrzují** tuto hypotézu. Na druhém místě je pak hrad Roštejn, za ním každoroční letní festival Prázdniny v Telči a na čtvrtém místě mezi atraktivitami území GV stojí podle respondentů dotazníku hora Javořice.

Hypotéza byla potvrzena i na základě terénního šetření. I když jsou všechny přírodní a jiné atraktivity, jakými jsou např. Míchova skála, hora Javořice, hrad Roštejn a další velice atraktivní, jejich propagace není v porovnání s městem Telč dostatečná a tudíž mu tyto atraktivity nemohou konkurovat.

Graf 3: Atraktivity, které na území GV lákají jeho (potenciální) návštěvníky

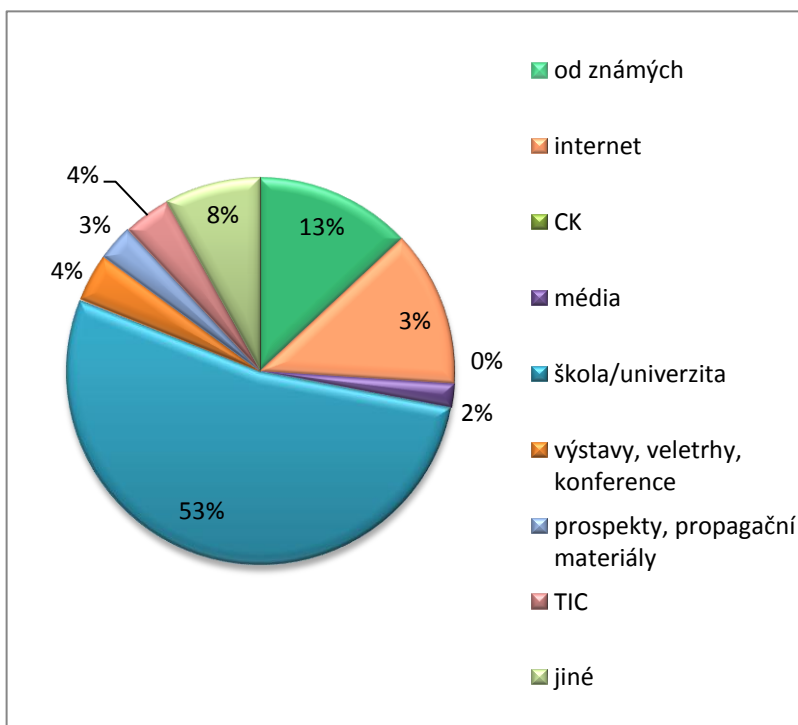
Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Hypotéza č. 4

„Nejvíce návštěvníků se o Geoparku Vysočina dozvědělo od známých.“

Tato hypotéza byla **vyvrácena** na základě výsledků otázky č. 6 („Jakým způsobem jste se o GV dozvěděl/a?“). I když se mnoho respondentů opravdu o GV dozvědělo

od známých či z internetu, nejvíce z nich zaslechlo o tomto území ve škole či na univerzitě. V tomto případě byl opomenut fakt, že mnoho respondentů je studenty oborů cestovního ruchu a tudíž se o tomto projektu mnohdy dozvěděli právě na univerzitě.

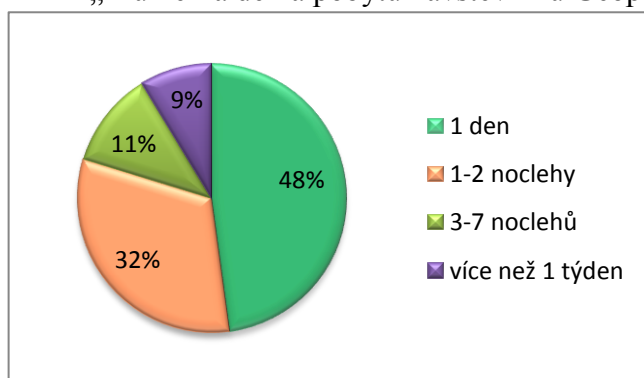

Graf 4: Odkud se návštěvníci dozvěděli o GV

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Hypotéza č. 5

„Průměrná délka pobytu návštěvníků Geoparku Vysočina je 1 den.“

Graf 5: Doba pobytu respondentů na území GV

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

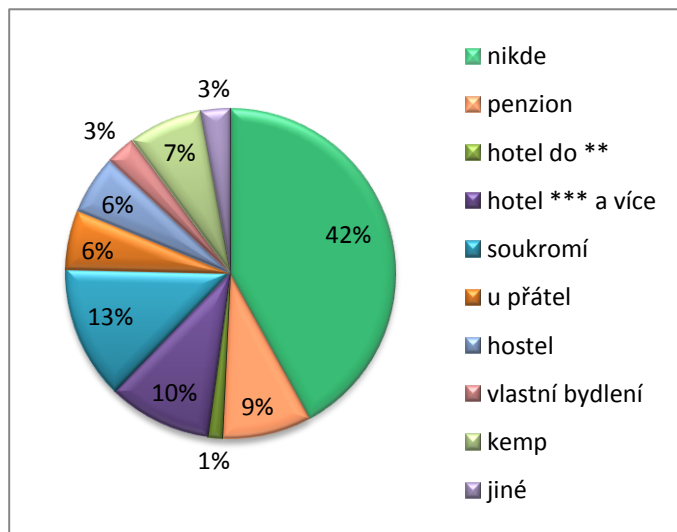
Hypotéza č. 5 byla **potvrzena** na základě výsledků otázky č. 8 („Jak dlouho jste se obvykle zdržel/a?“) a také za použití obsahové analýzy textu. Téměř polovina všech dotazovaných, kteří navštívili území GV, se zde opravdu zdržela pouze jeden den, jak bylo předpokládáno. Třetina respondentů, kteří území navštívili, zde zůstala 1-2 noci.

Více než třídní pobyty jsou pak spíše výjimkou. I na základě etapové zprávy zadané

centrálou CzechTourism vyplývá, že většina návštěvníků přijíždí na Vysočinu jen na jednodenní pobyty (IPSOS s.r.o. 2014).

Hypotéza č. 6

„Nejvíce využívaným ubytovacím zařízením na území Geoparku Vysočina jsou penziony.“

Graf 6: Ubytování respondentů na území GV

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

nejvyužívanějším ubytovacím zařízením jsou hotely *** a více a hned za nimi jsou právě penziony. To, že se luxusní hotely objevily v šetření na druhém místě, připisuje autorka faktu, že se sběrem odpovědí napomohl také Hotel u Hraběnky. Nicméně i z etapové zprávy zadané centrálou CzechTourism vyplývá, že pokud návštěvníci na Vysočině zůstávají přes noc, preferují spíše ubytování u známých či na vlastních chatách a chalupách (IPSOS s.r.o. 2014).

Hypotéza č. 7

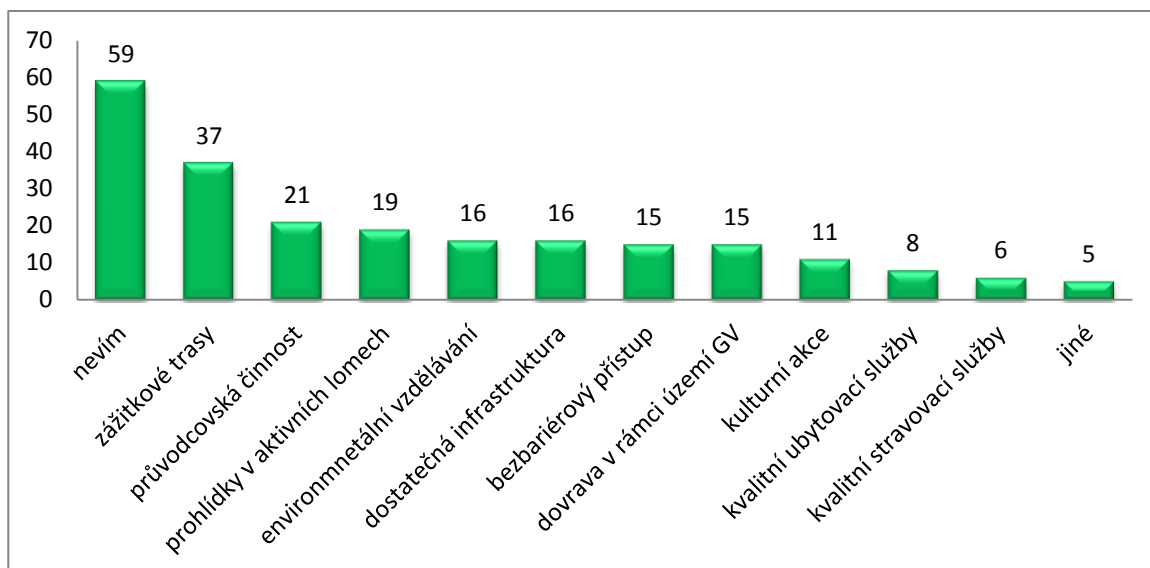
„Návštěvníci Geoparku Vysočina na tomto území nejvíce postrádají environmentální vzdělávání.“

Tato hypotéza byla **vyvrácena** na základě výsledků otázky č. 16 („Co podle Vás GV chybí?“). Kromě nejčastější odpovědi „nevím“ získaly největší počet hlasů zážitkové trasy. Environmentální vzdělávání spolu s dostatečnou infrastrukturou předstihla ještě průvodcovská činnost a prohlídky v aktivních lomech. Na druhou stranu však můžeme říci,

Na základě výsledků dotazníkového šetření nejsou penziony tím nejvyužívanějším ubytováním. Hypotéza byla tedy **vyvrácena** podle výsledků u otázky č. 9 („Kde jste se ubytoval/a?“). Když nepočítáme ty respondenty, kteří se na území GV nezdrželi přes noc, největší podíl

z nich využilo ubytování v soukromí. Druhým

že environmentální vzdělávání souvisí či se dá snadno propojit se zážitkovými trasami, průvodcovskou činností, prohlídkami v aktivních lomech a s dalšími, tudíž i když byla hypotéza vyvrácena, environmentální vzdělávání je jistě i pro návštěvníky GV velice důležitým faktorem.

Graf 7: Co (potenciální) návštěvníci GV postrádají na v tomto území

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

6. Návrhy a doporučení

6.1. Návrh nového geoturistického produktu

Nový geoturistický produkt byl navržen především na základě výsledků dotazníkového šetření, terénního šetření a informací získaných během rozhovorů s informovanými osobami.

Autorka se pokusila navrhnout takový produkt, který by vhodně zapadl do celého konceptu geoparku a přispěl tak k propagaci a rozvoji Geoparku Vysočina jako celku. Byl navržen tak, aby navázal na výzkumné výsledky této práce a vyšel vstříc návštěvníkům Geoparku Vysočina z hlediska toho, co je pro ně hlavní motivací při návštěvě území tohoto geoparku.

6.1.1. Jádru geoturistického produktu

Bylo zjištěno, že návštěvníci Geoparku Vysočina preferují na tomto území aktivity, jakými jsou převážně pěší turistika, poznání, cykloturistika a relaxace. Co se týče atraktivit, nejlákavější jsou dle jejich návštěvníků město Telč, hrad Roštejn, hora Javořice a další.

Z výsledků dotazníkového šetření dále vyplynulo, že hlavní cílovou skupinou, pro kterou by měl být nový produkt sestaven, jsou rodiny s dětmi (viz otázky č. 10 a 17). Autorka také přemýšlela, jak vhodně propagovat Geopark Vysočina a jak přimět jeho návštěvníky k opakovaným návštěvám tohoto území. Většina respondentů zaškrtnula, že má při návštěvě krajiny zájem o přiblížení geologických jevů. Autorka se tedy pokusila o propojení všech těchto zmiňovaných aspektů, na základě kterých navrhla nový geoturistický produkt. Je jím „**Žulíkova vandrovní knížka pro mladé objevitele**“.

Ti účastníci cestovního ruchu, kteří půjdou „po stopách“ této vandrovní knížky, zakusí nejen poznání, relaxaci a zábavu, ale také mohou na základě zvoleného dopravního prostředku provozovat cykloturistiku či pěší turistiku. Zavítají do Telče, na hrad Roštejn a na další zajímavá, oblíbená či méně známá místa Geoparku Vysočina.

Autorka se domnívá, že vandrovní knížka je velice efektivní prostředek, který může motivovat potenciální návštěvníky (v tomto případě převážně rodiny s dětmi)

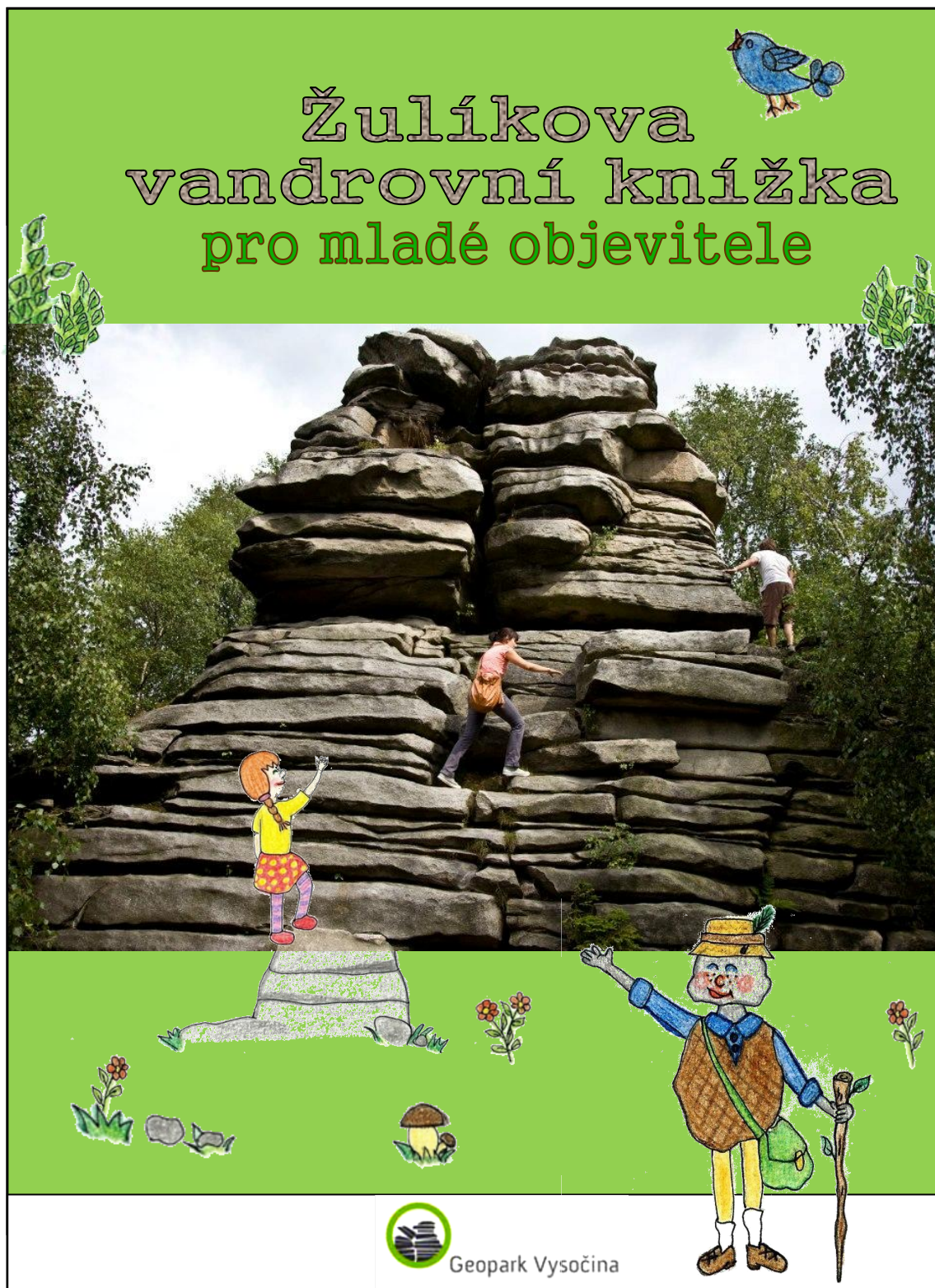
k opakovaným návštěvám Geoparku Vysočina. Sekundárně může tento produkt přispět k podpoře a rozvoji místní ekonomiky, jelikož se předpokládá, že účastníci hry utratí něco málo ze svých úspor u subjektů v cestovním ruchu do hry zapojených. Další výhodou tohoto návrhu je to, že na jeho implementaci netřeba velkých finančních nákladů.

Formou hry a aktivního zábavného vzdělávání mohou děti a jejich rodiče plnit jednotlivé úkoly, jako je nasbírání určitého počtu razítek u jednotlivých subjektů, pořízení rodinné fotografie na jednom z míst, která jsou do hry zapojena a zodpovězení závěrečné otázky. Na základě splnění podmínek přísluší hráčům náležitá odměna.

Žulík je smyšlená postava navržená autorkou, která je jakýmsi průvodcem celé hry. Tato postava byla zvolena záměrně, aby si díky ní mladí objevitelé uvědomili významnost žuly na území Geoparku Vysočina.

6.1.2. Vlastní vizualizovaný návrh

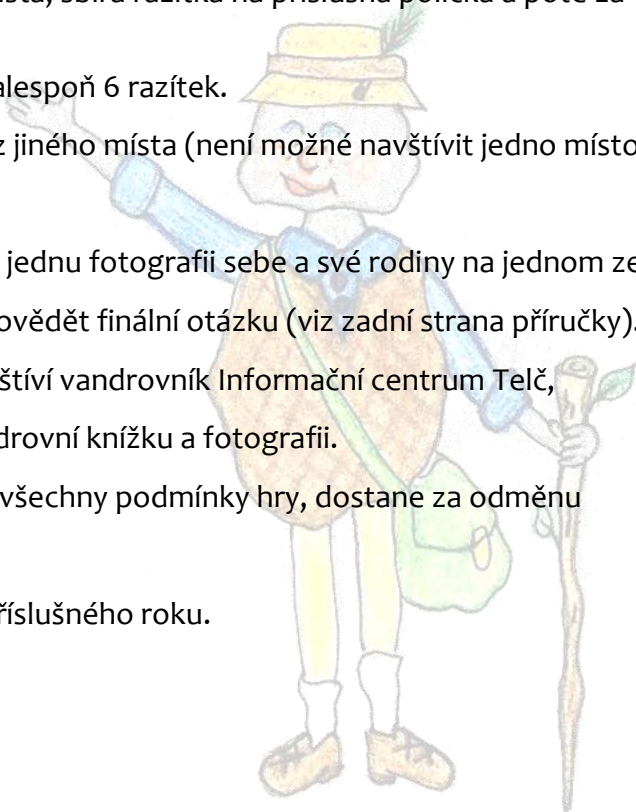
Žulíkova vandrovní knížka - úvodní strana

PRAVIDLA HRY

Hra je určená pro všechny lidi mladé nejen tělem, ale i duchem, kteří chtějí více poznat území Telče a jejího okolí, konkrétně oblast Geoparku Vysočina. Vandrovník navštívuje herní místa, sbírá razítka na příslušná políčka a poté za odměnu obdrží drobný dárek.

- Účastník musí nasbírat alespoň 6 razítek.
- Každé razítko musí být z jiného místa (není možné navštívit jedno místo vícekrát).
- Vandrovník musí pořídit jednu fotografii sebe a své rodiny na jednom ze zapojených míst a zodpovědět finální otázku (viz zadní strana příručky).
- Po nasbírání razítek navštíví vandrovník Informační centrum Telč, předloží vyplněnou vandrovní knížku a fotografii.
- Pokud vandrovník splní všechny podmínky hry, dostane za odměnu drobný dárek.
- Ukončení hry je 31. 12. příslušného roku.

10 míst zapojených do hry:

Biofarma Javořice Lhotka	Rodný dům Gustava Mahlera	Telčský zámek
Telčské podzemí	Mlýnské muzeum v Chadimově mlýně	Curkárna Celerin
Restaurace U Hraběnky	Lanový park Lhotka	
Hrad Roštejn	Expozice kamenictví v Mrákotíně	

① **Biofarma Javoříce Lhota**

Lhotka 10, 588 56 Lhotka

Tel.: +420 777 317 111

e-mail: info@agrika.cz;

www.agrika.cz

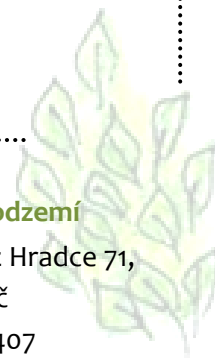
② **Telčské podzemí**

Náměstí Zachariáše z Hradce 71,

588 56 Telč

Tel.: 567 112 407

e-mail: info@telc.eu

③ **Restaurace U Hraběnky**

Slavatovská 96, 588 56 Telč

Tel.: 567 578 557

e-mail: recepcce@hotel-uhrabenky.cz;

www.hotel-uhrabenky.cz

④ **Hrad Roštejn**

Doupě 1, 588 56 Telč

Tel.: +420 739 382 901

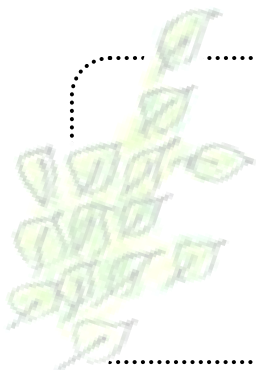
e-mail: rostejn@cmail.cz;

www.hrad-rostejn.cz

⑤ **Rodný dům Gustava Mahlera**

Kaliště u Humpolce 8, 394 51
Tel.: +420 776 280 684
e-mail: mahler.penzion@gmail.com;
www.mahler-penzion.cz

⑥ **Mlýnské muzeum v Chadimově mlýně**

Horní Dubenky 33, 588 52
Tel.: +420 724 374 167
e-mail: info@chadimmlyn.cz;
<http://www.chadimmlyn.cz/>

⑦ **Lanový park Lhotka**

Lhotka 10, 588 56 Lhotka
Tel.: +420 776 158 581
e-mail: info@agrika.cz;
<http://www.javorice.cz/lana>

⑧ **Expozice kamenictví v Mrákotíně**

Mrákotín 49, 588 54
Tel.: 567 317 514
e-mail: mestys.mrakotin@seznam.cz;
www.mestysmrakotin.cz/

⑨ **Telčský zámek**

Náměstí Zachariáše z Hradce 1, 588 56 Telč

Tel.: 567 243 943

e-mail: info@zamek-telc.cz;

www.zamek-telc.eu

⑩ **Cukrárna Celerin**

Náměstí Zachariáše z Hradce 43, 588 56 Telč

Tel.: +420 773 298 234

www.cukrarna-telc.mypage.cz

Žulíková finální otázka

Jestlipak víte, jaká hornina je významná pro území Geoparku Vysočina?

Nápověda: Jedná se o šedavou horninu, která je zpravidla tvořena z křemene, živce a slídy. Vzniká v zemské kůře, obvykle v hloubce až 8 km. Tam se utváří nejprve tavením, kdy má tato hmota měkkou bahnovitou konzistenci, která následně ztuhne a vytvoří se pevný kámen, který se postupem času dostane až na povrch Země.

V Geoparku Vysočina je z této horniny utvořena například Míchova skála, či kameny u Hradu Štamberk. Také se těží v místních lomech, jakými jsou například lom v Mrákotíně, Rácově či v Panských Dubenkách.

Její druhý název je granit. Už víte? 😊

ODPOVĚĎ:

Mapa Geoparku Vysočina

6.1.3. Komentář k navrženému produktu

Žulíkova vandrovní knížka pro mladé objevitele je v podstatě malý letáček seskládaný ze tří listů formátu A6, které jsou natisklé z obou stran.

Na první, úvodní straně se nachází autorkou pořízená fotografie symbolu Geoparku Vysočina, Míchova skála. Tato fotografie je doplněná o vlastní kresby, jejichž součástí je i průvodce celé vandrovní knížky, postava Žulíka. Celý design je zvolen tak, aby zaujal převážně mladší děti.

Po otevření vandrovní knížky se na druhé straně nachází pravidla hry. Vše spočívá v tom, že vandrovník navštívuje herní místa a sbírá razítka na příslušná políčka. Celkový počet políček je deset, nicméně ke splnění pravidel stačí nasbírat pouze šest razítek, každé z jiného místa. Dále musí vandrovník pořídit fotografii sebe a své rodiny na jednom z navštívených míst, kterou na závěr předloží i s vyplněnou vandrovní knížkou. Posledním úkolem nutným ke splnění hracích podmínek je zodpovězení závěrečné otázky, která se týká místní žuly. Pokud vandrovník splní všechny podmínky, může navštívit Informační centrum Telč, kde předloží vyplněnou vandrovní knížku s pořízenou fotografií. Pokud je vše v pořádku a vandrovník splní všechny podmínky, dostane za odměnu drobný dárek. Ukončení hry je 31. prosince příslušného roku.

Dále se ve spodní části této druhé strany nachází seznam všech zúčastněných míst. Jsou jimi: Biofarma Javořice Lhotka, Telčské podzemí, Restaurace U Hraběnky, hrad Roštejn, Rodný dům Gustava Mahlera, Mlýnské muzeum v Chadimově mlýně, Lanový park Lhotka, Expozice kamenictví v Mrákotíně, Telčský zámek a Cukrárna Celerín.

Na dalších dvou stranách se pak nacházejí jednotlivé ohraničené kolonky, kam vandrovníci sbírají příslušná razítka. Každé razítko má své místo, vedle kterého jsou poskytnuté informace o jednotlivých zúčastněných subjektech, jako je adresa subjektu, telefonní číslo, kontaktní emailová adresa případně odkaz na webové stránky.

Pátá strana je rozdělena na dvě části. Horní část je ještě využita pro kolonky jednotlivých míst, která jsou zapojena do hry. Spodní část je pak ponechána pro závěrečnou otázku, kterou pokládá samotný Žulík. Otázka se týká nejvýznamnější horniny

Geoparku Vysočina, kterou je samozřejmě místní žula. Otázka byla do hry zařazena z důvodu edukačního charakteru.

Na poslední zadní straně je mapa území Geoparku Vysočina, na které jsou barevně číslky vyznačeny jednotlivé subjekty, které jsou ve hře zúčastněné.

Celý projekt jako takový je zatím připraven pouze teoreticky. Nebylo bohužel v možnostech autorky domluvit spolupráci se všemi subjekty, které jsou v této hře navrženy (Biofarma Javořice Lhotka, Telčské podzemí, Restaurace U Hraběnky, hrad Roštejn, Rodný dům Gustava Mahlera, Mlýnské muzeum v Chadimově mlýně, Lanový park Lhotka, Expozice kamenictví v Mrákotíně, Telčský zámek, Cukrárna Celerin a Informační centrum v Telči). I když se autorka pokusila oslovit jeden z klíčových subjektů zapojených do hry, měla problémy s vysvětlením projektu a zaujmutím druhé strany. Nicméně se domnívá, že se tak stalo proto, že druhá strana nebyla dostatečně informována a že pokud by návrh prezentoval někdo z vedení Geoparku Vysočina, nedošlo by k nezájmu, ale naopak k pochopení prospěšnosti projektu ze strany zapojených subjektů.

Všechna herní místa jsou tak pouze návrhy subjektů, které by se do hry mohly zapojit. Výběr herních míst probíhal tak, aby diverzita zapojených subjektů přispěla k větší atraktivnosti hry a zaujala tak co nejširší skupinu potenciálních hráčů. Proto v návrhu nechybí cukrárna, adrenalinová aktivita, muzeum, rodný dům hudebního skladatele, zámek, hrad, restaurace, biofarma, dobrodružství v podzemí a samozřejmě také expozice spjatá s místní žulou.

Informační centrum Telč bylo navrženo jako poslední zapojený subjekt, poslední článek hry. Sem jsou cíleně směřováni všichni hráči, kteří hru dohrají do konce. Protože zatím nebyla spolupráce s IC dohodnuta, není ani známa konkrétní odměna, která by byla udělena úspěšným hráčům. V ideálním případě by se jednalo o nějaký upomínkový předmět s logem geoparku nebo předmět spjatý s postavou Žulíka. Takovéto předměty však zatím ještě ani nevznikly. Dále přichází v úvahu jiný drobný dárek jako pastelky, pohlednice, omalovánky či reklamní předměty. Další variantou je směřovat úspěšné hráče do jiného místa, a to například do cukrárny či restaurace, které by byly ochotné spolupracovat. Tito hráči by zde byli odměněni například zákuskem či šálkem horké čokolády. Autorka se domnívá, že i tato participace by byla pro daný subjekt přínosná,

protože by tento drobný dárek mohl do tohoto místa přilákat celou rodinu, která by pak s velkou pravděpodobností utratila v dané restauraci či cukrárně další výdaje. A pokud by byli spokojeni, jistě by to nebyla jejich poslední návštěva tohoto místa. V neposlední řadě se do budoucna nabízí i taková varianta, že by byli úspěšní hráči směřováni přímo do Informačního centra Geoparku Vysočina, které má vzniknout nedaleko hradu Roštejn, u vchodu do plánované stezky v korunách stromů. Tato varianta je velice líbivá, nicméně záleží na tom, jestli opravdu dojde k výstavbě tohoto IC.

To, zda se tento návrh takzvaně uchytí či nikoliv, je otázka, na kterou může zodpovědět pravděpodobně až jeho samotná implementace. Produkt byl navržen tak, aby vyplnil chybějící místo v nabídce Geoparku Vysočina na základě poptávky jeho návštěvníků.

6.2. Další návrhy možných geoturistických produktů

Z vlastních nápadů a z geoproduktů uvedených v Tabulce č. 2 byly identifikovány další možnosti potenciálních geoproduktů, které by se daly využít i v Geoparku Vysočina. Tyto návrhy byly vloženy do následující tabulky:

Tabulka 4: Návrhy potenciálních geoproduktů GV

volunteering akce (sběr odpadků, výsadba nových stromků, ...)
speciální akce během Týdne evropských geoparků, na Evropský den geoparků, na Den Země, na Den stromů, Světový den lesů aj. ... (dílny pro děti, karneval, vzdělávání pro odborníky, jarmark, hudební festival regionálních kapel atd.)
dny řemesel
soutěže pro místní školáky (malování, pečení tematických koláčů, fotografování, tvoření geoproduktů, sběr odpadků)
soutěž rukodělných výrobků
speciální průvodcovské služby = geoprůvoci
tvorba zážitkových tras a naučných stezek (např. „Stezka žuly“, noční naučná stezka se strašidly k hradu Roštejn, naučné stezky pro hluchoněmé aj.)
školy v přírodě či speciální geologické, přírodovědecké a environmentálně založené tábory pro děti
geologické výukové pomůcky pro žáky regionálních ZŠ a SŠ (např. geomapy, geokladívka atd.)
vzdělávací programy pro ZŠ a SŠ
„Kolmo napříč geoparkem“ (1-2 denní víkendový organizovaný cyklovýlet)
geokarneval
dřevěné zvětšené napodobeniny živočichů, žijících u rašelinišť, či dřevěné pohádkové

postavy umístěny podél naučných stezek
vícero veřejných ohnišť a odpočinkových míst
dřevěné prolézačky pro děti či posilovna v přírodě
aktivity vhodné za nepříznivého počasí
centrum třídění odpadu
vícejazyčné informační letáky
mapa a atlas (případně obrázková mapa) atraktivit geoparku v několika jazycích
kapesní průvodce Geoparku Vysočina
kalendář akcí Geoparku Vysočina
vzdělávací pracovní listy pro děti (odměna za vyplnění a odevzdání)
černobílé pohlednice pro děti na dokreslení
kreslená postava objevující se v příručkách, fungující nejen jako maskot geoparku, ale i jako interpretační a vzdělávací nástroj
příručky a brožury v Braillově písmu
virtuální webové prohlídky geoparku (360° fotky na webových stránkách geoparku, webkamery, ...)
krátký film prezentující Geopark Vysočina, motivující jeho potenciální návštěvníky k jeho navštívení
geosporty, georestaurace, geoubytovací zařízení, geopekárny, geomuzea a další
prodej předmětů se symboly Geoparku Vysočina (trička, čepice, hrníčky, klíčenky, ...)
turistické balíčky na míru (rodinný, poznávací, dobrodružný, relaxační, kulturní...)

Takovýchto produktů by bylo možné vyjmenovat ještě mnohem více. Vše samozřejmě záleží nejen na ochotě a kreativitě managementu geoparku, místních lidí a dalších zájmových subjektů realizovat tyto projekty, ale z velké části především na tom, zda se podaří zajistit na podobné projekty dostatečné finanční krytí.

6.3. Doporučení

Na základě výsledků dotazníkového šetření a na základě terénního šetření lze z vyplynulých výsledků a závěrů navrhnout managementu Geoparku Vysočina následující doporučení;

Tabulka 5: Doporučení pro GV

aktualizovat jinak vizuálně velmi zdařilé webové stránky Geoparku Vysočina (<http://geoparkvysočina.cz/cs/>), přidat více informací (například seznam všech aktivit a atraktivit území), doplnit cizojazyčné verze stránek, přidat kvalitní fotografie, podrobné mapy všech cyklotras, pěších tras, hipotras, běžkařských tras a dalších, přidat informace o ubytovacích a stravovacích zařízeních nacházejících se na území geoparku, odkazovat

se na internetové stránky TIC, všech obcí, měst a atraktivit, případně vytvořit virtuální prohlídku geoparkem
pokusit se přilákat návštěvníky Telče a okolí na vícedenní pobyty, a to například formou již výše zmiňovaných balíčků služeb
usilovat o rozšíření nabídky služeb cestovního ruchu takovým způsobem, aby měli návštěvníci možnost pobývat i mimo město Telč samotné, což by mělo za následek tvorbu nových pracovních míst v regionu, a to i mimo hlavní turistickou sezónu
snažit se plně využívat stávající infrastrukturu
zavést centrální informační a rezervační systém ubytování, kde se zájemci zobrazí ta ubytovací (případně stravovací) zařízení na území geoparku a jeho okolí, která jsou ve zvoleném termínu dostupná; rozšířit systém i o veškeré atraktivity Geoparku Vysočina
zkvalitnit propagaci Geoparku Vysočina, místních tradic, řemesel, zvyklostí, tradiční kuchyně a místních produktů
prezentovat Geopark Vysočina na Kudyznudy.cz a na dalších podobných serverech
pokusit se spolupracovat s rozhlasem a televizními stanicemi a usilovat tak o rozšíření neplacené propagace území
rozšířit informační tabule a další interpretační nástroje, aby si byl každý návštěvník geoparku vědom, že se nachází na geologicky, historicky, kulturně a přírodně cenném území, které se nazývá Geopark Vysočina
spolupracovat s místními drobnými podnikateli, školami, vzdělávacími zařízeními a institucemi podporujícími cestovní ruch
usilovat o spolupráci s dalšími národními či kandidátskými geoparky nacházejícími se na území České republiky
vytvořit vlastní certifikát Geoparku Vysočina, který by mohly využívat kvalitní místní služby i produkty a dále podporovat všechny ostatní certifikáty používané jako ukazatelé kvality jednotlivých služeb a produktů (Czech Specials, Cyklisté vítání, Regionální produkt, apod.)
tvořit takové produkty cestovního ruchu, které budou vycházet z konceptu „vzděbavy“ = propojení vzdělání a zábavy (viz kapitola 3.1.9.)
uvažovat o zpřístupnění alespoň části území pro všechny návštěvníky, čili pokusit se zajistit alespoň částečný bezbariérový přístup
vytvořit a implementovat některé z dalších výše zmiňovaných návrhů geoturistických produktů (viz kapitola 6.2.)
zapojit více místní obyvatelstvo do chodu geoparku, a to například uspořádáním školení pro budoucí geoprůvodce s následným udělením geoprůvodcovských a jiných certifikátů (odborní průvodci krajinou, regionální průvodci)

Poslední zmiňované doporučení autorka této práce rozpracovala v rámci vlastního projektu, který prezentovala ve studentské crowdfundingové (viz Výklad použitých termínů 9.6.) soutěži s názvem „Zasad' se o lepší svět“, jejímž organizátorem byla UNILEVER ČR, spol. s r. o (Unilever, 2014a). Projekt nazvaný „Environmentální

vzdělávání jako podklad pro tvorbu nových pracovních míst“ spočíval v návrhu zorganizování čtyřdenního školení pro budoucí potenciální geoprůvodce po Geoparku Vysočina a následné certifikace úspěšných kandidátů. Podmínkou bylo, že všechny soutěžní projekty musely přispívat k udržitelnosti a ke zlepšení života u nás (Unilever, 2014b). Celkem se do soutěže zapojilo 77 českých a slovenských studentských projektů rozdělených do pěti kategorií; Výživa a zdravý životní styl, Životní prostředí, Potravinový odpad, Diverzita na pracovním trhu a Příležitosti pro mladé (Unilever, 2015). Soutěž probíhala až do 18. ledna 2015 a poté bylo vybráno 20 projektů, kterým se ve veřejném hlasování podařilo nasbírat největší počet hlasů (Unilever, 2014b). Projekt autorky spadající do kategorie „Diverzita na pracovním trhu“ mezi těchto 20 projektů bohužel nepatřil. Na začátku února roku 2015 pak odborná porota vybrala 10 nejlepších projektů, kterým dala na jejich realizaci až 70.000,- Kč (Unilever, 2014b). I když se autorce nepodařilo s jejím projektem uspět, celý proces jeho tvorby byl nesmírně obohacující. Věří, že když už byl projekt jednou připraven, je velice pravděpodobné, že v budoucnu, až se podaří sehnat potřebné finance, dojde k jeho implementaci. Celý projekt tak, jak byl do soutěže vložen, je umístěn v příloze 9.5.

7. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jaká je motivace potenciálních návštěvníků Geoparku Vysočina k návštěvě tohoto území a na základě toho navrhnout nový geoturistický produkt vhodně zapadající do celého konceptu geoparku. Tohoto cíle bylo dosaženo v rámci případové studie, která se zabývá charakterizací Geoparku Vysočina a dále také fungováním geoturismu v tomto území.

Na základě syntézy výzkumných výsledků byl navržen nový geoturistický produkt, kterým je Žulíkova vandrovní knížka pro mladé objevitele. Jejím primárním úkolem je přimět převážně rodiny s dětmi k opakovaným návštěvám území Geoparku Vysočina a sekundárně tak přispět k podpoření místní ekonomiky. Navíc plní vandrovní knížka funkci zábavnou, poznávací a edukační. Poměrně důležitou výhodou tohoto návrhu je, že jeho implementace nestojí téměř nic. Jde tedy pouze o to, domluvit spolupráci s jednotlivými subjekty, kteří jsou v projektu zapojeni. Dále je možné navázat na tento návrh tím, že by byly vytvořeny zážitkové trasy pro pěší turistiku či cykloturistiku, které by propojovaly jednotlivé atraktivity, které jsou v knížce uvedeny. Na většině těchto míst již fungují průvodcovské služby, nicméně stojí za zvážení zapojení většího množství geoprůvodců, kteří by byli schopní tato místa zajímavě a atraktivně prezentovat i v očích dětských návštěvníků, případných sběratelů razítek do vandrovní knížky.

Dále práce zahrnuje výčet všech geoturistických aktivit, atraktivit a zajímavých míst Geoparku Vysočina, což je také jedním z přínosů této práce, protože žádný takový seznam nebyl doposud vypracován.

V závěru práce se nacházejí návrhy dalších možných geoturistických produktů a dále pak několik doporučení pro management Geoparku Vysočina, která se týkají chodu celého geoparku. V rámci jednotlivých dílčích doporučení rozebírá autorka jedno z nich konkrétněji, a to tím, že přikládá návrh k uspořádání školení pro budoucí potenciální geoprůvodce Geoparku Vysočina. Tento návrh vznikl z její vlastní iniciativy a původně neměl být součástí této práce. Pro svůj přínos byl nicméně nakonec do práce vložen, a to do příloh v jeho kompletní podobě. Byl vytvořen díky soutěži „Zasad' se o lepší svět“, pořádané společností UNILEVER ČR, spol. s r. o., kde konkuroval dalším studentským projektům, jejichž podmínkou bylo propojení s udržitelností. I když se projektu nepodařilo vyhrát a získat tak potřebné finance k uspořádání tohoto školení, autorka věří, že tento

návrh bude Geoparku Vysočina prospěšný a že bude využit při jeho pozdější realizaci. Jelikož je díky tomuto návrhu již téměř vše dojednáno a připraveno, zbývá už pouze zajistit finančního krytí této akce. Až se tak stane a dojde k realizaci projektu, zvýší se skrze environmentální vzdělávání nejen povědomí lidí o místní přírodě, kultuře, tradicích a důležitosti střežení a chránění těchto hodnot, ale dojde i k drobnému nárůstu zaměstnanosti na území Telčska, což bude oceňované převážně mimo hlavní turistickou sezónu, kdy je velká část místního obyvatelstva nezaměstnaná.

Dalším možným objektem zkoumání by mohl být monitoring návštěvnosti Geoparku Vysočina, jelikož se z tohoto ukazatele odvíjí mnoho dalšího. Momentálně totiž není možné dohledat, jaký je roční počet návštěvníků na území geoparku, což ztěžuje téměř jakýkoliv výzkum založený na dotazníkovém šetření, protože je pak vždy těžké odhadnout, jak velký reprezentativní vzorek je třeba zvolit, aby bylo šetření věrohodné.

Kvalitně vypracovaná socioekonomická analýza území by zase pomohla nalézt vhodnou strategii směřující k udržitelnému rozvoji. Stejně tak by mohl posloužit výzkum týkající se hodnocení potenciálů území Geoparku Vysočina. Dalším možným potenciálním ukazatelem, který by stál za sledování, je například míra informovanosti místních lidí a návštěvníků o chodu a fungování Geoparku Vysočina, případně dále také míra propagace tohoto území.

Velikou výhodou Geoparku Vysočina je, že se nachází v území se zachovalým krajinným rázem, které se navíc pyšní kvalitním životním prostředím. Toto území má jistě vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, nicméně se nesmí zapomínat na to, že je více než vhodné, aby byl veškerý rozvoj prováděn v rámci mezí udržitelnosti. Přispět k tomuto zodpovědnému a angažovanému přístupu má velký potenciál právě Geopark Vysočina.

8. Seznam zdrojů

8.1. Tištěné zdroje

BAJER, A. a HAVLÍČEK, M. *Hodnocení turistického potenciálu území s důrazem na geoturismus*. In. Sborník z 3. mezinárodní konference. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2008. ISBN 978-80-87035-13-9.

BALBÍN, B. *Krásy a bohatství české země: Výbor z díla Rozmanitosti z historie Království českého*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1986, 351 s.

BALCAR, V. *Goeturistický potenciál mikroregionu Toulcovy Maštale*. Bakalářská práce. Česká Třebová: Univerzita Hradec Králové, 2013, 76 s. Pásková Martina.

BEDRNOVÁ, P. *Geocaching v Geoparku Vysočina*. Diplomová práce. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2014, 80 s. Antoušová Michaela.

BERKOVÁ, K. *Inventarizační průzkum geologicky zajímavých lokalit (geomorphosites) na příkladu skalních útvarů v Geoparku Vysočina*. Bakalářská práce. Přírodovědecká fakulta. Masarykova univerzita, Brno, 2013, 70 s. Máchka Zdeněk.

BILENKA, M. *Geopark jako nástroj udržitelného rozvoje cestovního ruchu ve vybraném regionu*. Diplomová práce. Vysoká škola hotelová v Praze 8, spol. s.r.o., Praha, 2013, 91 s. Attl Pavel.

BUCKLEY, R. *Journal of Ecotourism: Environmental Inputs and Outputs in Ecotourism: Geotourism with a Positive Triple Bottom Line?*. 2003, 2 (1), str. 76-82. ISBN 10.4324/9781849773348.

CARVALHO, C. N., RODRIGUES, J. a JACINTO, A. *Geoturismo & desenvolvimento local*. 1. ed. Printmor: Rio Maior, 2009, 309 s. ISBN 978-972-8285-53-1.

CARVALHO, C.N. a RODRIGUES, J. *Una visión multidisciplinar del patrimonio geológico y minero. Cuadernos del Museo Geominero, n° 12*. Madrid: Instituto Geológico y Minero de España, 2010, str. 467-479.

CÍLEK, V. *Krajiny vnitřní a vnější*. 2. dopl. vyd. Praha: Dokořán, 2007, 272 s. ISBN 80-7363-042-7

CÍLEK, V. *Kameny domova*. 1. vyd. Praha: Krásná paní, 2011, 168 s. ISBN 978-80-86713-82-3.

COTTRELL, S. P., VASKE, J. J., SHEN, F., RITTER, P. *Resident Perceptions of Sustainable Tourism in Chongdugou, China*. *Society & Natural Resources*, 2007, 20(6), str. 512-513. ISBN 10.1080/08941920701337986.

ČECH, L. *Jihlavsko: Chráněná území ČR*. 1. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2002, 526 s. ISBN 80-860-6454-9.

ČERVINKOVÁ, R. a FIALOVÁ, D. Management zakládání geoparků na příkladu kandidátského Geoparku Joachima Barranda. In RADA NÁRODNÍCH GEOPARKŮ. *Geopark Ralsko – Doksy: 29. – 30. 4. 2014*. Sborník z 2. konference národních geoparků: Geopark Ralsko, 2014, str. 66-77.

DOLEJSKÝ, V. Příprava Geoparku Vysočina - nominační dokumentace k žádosti o udělení titulu Národní geopark. In PÁSKOVÁ, M. a DOLEJSKÝ, V. *Výzva a hrozby ekoturistu a geoturismu pro ochranu biodiverzity a geodiverzity*. Recenzovaný sborník konference s mezinárodní účastí. Pardubice: Geopark Vysočina, 2011, str. 45-54.

DOUCEK, J., PÁSKOVÁ, M., SMUTEK, D., ŠTÝRSKÝ, J. a ZELENKA, J. *Geoprůvodce: speciální průvodce po geoparku Železné hory*. 1. vyd. Chrudim: Vodní zdroje Chrudim, 2013, 157 s. ISBN 978-80-87883-03-7.

EL WARTITI, M., MALAKI, A., ZAHRAOUI, M., DI GREGORIO, F., a DE WAELE, J. *Proceedings of desertification and risk analysis using high and medium resolution satellite data: Geosites and touristic development of the north-western Tabular Middle Atlas of Morocco*. Tozeur, Tunisia, 2009, str. 143-159.

FARSANI, T. N., COELHO C. a COSTA C. *Journal of tourism and development*, 2 (13/14): *Geoparks as Art Museums for Geotourists*. 2010, str. 567-576.

FARSANI, T. N., COELHO, C., COSTA, C. a CARVALHO, C. N. *Geoparks & geotourism: new approaches to sustainability for the 21st century*. Boca Raton: BrownWalker Press, 2012a, 189 s. ISBN 978-1-61233-551-3.

FEDIUK, F. *Hovory s kamením*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2007, 392 s. ISBN 978-80-204-1579-0

FENNELL, D. A. *Ecotourism: An introduction*. London and New York: Routledge, 2003.

FORET, M., FORETOVÁ, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2001, 171 s. ISBN 80-247-0207-X.

GEPARK VYSOČINA, o.p.s. *Geopark Vysočina*. Časopis Geoparku Vysočina - čtvrtletník, 1/2013, str. 1-21.

GEPARK VYSOČINA, o.p.s. *Projekt revolving*. Revolvingový projekt Geoparku Vysočina, 2011a, 12 s.

HÁJKOVÁ, H. Jak podporovat udržitelný cestovní ruch v chráněných přírodních oblastech – Inspirace ze zahraničí. In ZELENKA, J. *Dobrá praxe v udržitelnosti cestovního ruchu*. Recenzovaný sborník 3. ročníku konference s mezinárodní účastí. Hradec Králové: Gaudemus, 2013, 137 s. ISBN 978-80-7435-241-6.

HOSE, T.A. *Geological Heritage: its conservation and management*. Madrid, Spain, 2000, str. 127-146.

IPSOS s.r.o. Výzkum zaměřený na domácí cestovní ruch. *Souhrnná etapová zpráva: Léto 2013*. Praha, 2013, str. 45-46.

IPSOS s.r.o. Výzkum zaměřený na domácí cestovní ruch. *Souhrnná etapová zpráva: Zima 2014*. Praha, 2014, str. 45.

KADT, E. *Tourism: Passport to Development?* Oxford University Press, Oxford, 1979. ISBN 10.1016/0143-2516(80)90049-3.

KULICH, J., HEJTMÁNKOVÁ, T. a KULICHOVÁ, H. Principy a příklady interaktivních terénních programů střediska Sever vhodných pro udržitelný cestovní ruch – Inspirace z ekologické/environmentální výchovy. In ZELENKA, J. *Dobrá praxe v udržitelnosti*

cestovního ruchu. Recenzovaný sborník 3. ročníku konference s mezinárodní účastí. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, 137 s. ISBN 978-80-7435-241-6.

MCKEEVER, P. a ZOUROS, N. Geoparks: *Celebrating Earth heritage, sustaining local communities*. Episodes, 2005, 28 (4), str. 274-278.

MERTLÍK, J. Geopark – potenciál pro ekonomický rozvoj území. In RADA NÁRODNÍCH GEOPARKŮ. *Geopark Ralsko – Doksy: 29. – 30. 4. 2014*. Sborník z 2. konference národních geoparků: Geopark Ralsko, 2014, str. 10.

NEWSOME, D. a DOWLING, R. *Geotourism: The Tourism of Geology and Landscape*. Oxford, UK: Good fellow publishers, 2010, 246 s. ISBN 978-1-906884-09-3.

PÁSKOVÁ, M. a DOLEJSKÝ, V. *Výzva a hrozby ekoturistu a geoturismu pro ochranu biodiverzity a geodiverzity*. Recenzovaný sborník konference s mezinárodní účastí. 1. vyd. Pardubice: Geopark Vysočina, 2011, 103 s.

PÁSKOVÁ, M. Geoturismus v geoparcích v České republice a ve světě. In *Modul průvodce ekoturismu a geoturismu*. 1. vyd. Editor Darja Šmídová. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014a, str. 81-94. ISBN 978-80-7435-330-7.

PÁSKOVÁ, M. *Udržitelnost cestovního ruchu*. 3. přeprac. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014b, 335 s. ISBN 978-80-7435-329-1.

PÁSKOVÁ, M. Koncept Gaia a geoparky. In RADA NÁRODNÍCH GEOPARKŮ. *Geopark Ralsko – Doksy: 29. – 30. 4. 2014*. Sborník z 2. konference národních geoparků. Geopark Ralsko, 2014c, str. 44-55.

PERGLER, J. *Kraj Vysočina*. Průvodce po České republice (Kartografie). 1. vyd. Praha: Kartografie, 2004, 158 s. ISBN 80-701-1735-4.

POŘÍZKOVÁ, A. *Geoparky – nástroj udržitelného rozvoje cestovního ruchu*. Diplomová práce. Ekonomicko-správní fakulta. Masarykova univerzita, Brno, 2011, 87 s. Šauer Martin.

RADA NÁRODNÍCH GEOPARKŮ. 29. – 30. 4. 2014. *Geopark Ralsko - Doksy*. Sborník z 2. konference národních geoparků. Geopark Ralsko, 2014. 131 s.

REYNARD, E. *Scientific Research and Tourist promotion of Geomorphological Heritage. Geogr.Fis.Dinam.Quat.* 2008, str. 225-230.

RODRIGUES, J. C. a CARVALHO, C. N. *Proceedings of 8th European Geoparks Conference: Geoproducts in Geopark Naturtejo.* Idanha a Nova, Portugal, 2009, str. 82-86.

SÁDOVSKÁ, P. Geovědní vzdělávání v České republice na příkladu Národního geoparku Železné hory. In RADA NÁRODNÍCH GEOPARKŮ. *Geopark Ralsko – Doksy: 29. – 30. 4. 2014.* Sborník z 2. konference národních geoparků. Geopark Ralsko, 2014, str. 59-65.

SLOMKA, T. a KICIŇSKA-ŠWIDERSKA. *Geoturystyka - pod - stawowe pojęcia.* 2004, (1), str. 1-7.

SMUTEK, D. Průvodce geoturismu - obecné principy a praktické aplikace v Národním geoparku Železné hory. In *Modul průvodce ekoturismu a geoturismu: speciální průvodce po geoparku Železné hory.* 1. vyd.. Editor Darja Šmídová. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, str. 95-111. ISBN 978-80-7435-330-7.

STRADANCHENKOVA, E. *Analýza perspektivy rozvoje volnočasových aktivit v geoparku Český ráj v kontextu s cestovním ruchem.* Diplomová práce. Vysoká škola hotelová v Praze 8, spol. s.r.o, Praha, 2013, 109 s. Fišerová Věra.

ŠTÝRSKÝ, J. Vnímání krajiny a genius loci v bioturismu a ekoturismu. In PÁSKOVÁ, M. a DOLEJSKÝ, V. *Výzva a hrozby ekoturistu a geoturismu pro ochranu biodiverzity a geodiverzity.* Recenzovaný sborník konference s mezinárodní účastí. Pardubice: Geopark Vysočina, 2011, str. 7-14.

TOURTELLOT, J.B. *Geotourism for your community.* National Geographic drafts. Washington DC, 2000, str. 2.

VERNER, K., KRYŠTOFOVÁ, E., PERTOLDOVÁ, J., SCHULMANNOVÁ, B.D., HROCH, T. 2011. Horniny a geologický vývoj na území Geoparku Vysočina. In *Výzva a hrozby ekoturismu a geoturismu pro ochranu biodiverzity a geodiverzity.* Sborník konference. 1. vyd. Telč: Geopark Vysočina, 2011, s. 55-64.

WOODWARD, J. *WOW! ZEMĚ.* 1. vyd. Praha: Slovart, s. r. o., 2010, 123 s. ISBN 978-80-7391-470-7.

ZELENKA, J. *Dobrá praxe v udržitelnosti cestovního ruchu*. Recenzovaný sborník 3. konference s mezinárodní účastí. 1. vyd. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, 2012. ISBN 978-80-7435-241-6.

ZELENKA, J. a PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

ZELENKA, J., TEŠITEL, J., PÁSKOVÁ, M. a KUŠOVÁ, D. *Udržitelný cestovní ruch: Management cestovního ruchu v chráněných územích*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. 1. vyd. 329 str. ISBN 978-80-7435-244-7.

ZELENKA, J., VENCLOVÁ, K., PÁSKOVÁ, M., DOUCEK, J., SMUTEK, D. a KUBALÍKOVÁ, L. *Metodiky národních geoparků*. 1. vyd.. Chrudim: Vodní zdroje Chrudim, 2014, 159 s. ISBN 978-80-87883-10-5.

8.2. Internetové zdroje

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY. *Charta evropských geoparků* [online]. [citace prosinec, 8., 2014]. Přístup z Internetu: <http://www.ochranaprirody.cz/res/data/108/014909.pdf?seek=1>

BEETAGG. Stránky pro tvorbu OR kódů a bee-tagů [online]. 2014 [citace listopad, 25., 2014]. Přístup z Internetu: <http://www.beetag.com/en/>

BUCKLEY, R. Geotourism. *Annals of Tourism Research*. Vydáno duben, 2., 2006, 2. vydání, svazek 33, 581-583 s. [citace prosinec, 4., 2013] Přístup z Internetu: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160738305001684>

CUTLER, S. Q. Geotourism: The tourism of geology and landscape. *Tourism management: Book reviews*. Vydáno únor, 1., 2011, 1. vydání, svazek 32, 205-206 s. [citace prosinec, 4., 2013]. Přístup z Internetu: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261517710001329#>

CZECH TOURISM. *Czech Specials* [online]. 2014 [citace listopad, 24., 2014]. Přístup z Internetu: <http://www.czechspecials.cz/home/>

ČGS (Česká geologická služba). *On-line geologická encyklopedie* [online]. 2007 [citace listopad, 25., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://www.geology.cz/aplikace/encyklopedie/term.pl>

ČGS (Česká geologická služba). *Geoparky na území ČR* [online]. 2014a [citace květen, 28., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://www.geology.cz/narodnigeoparky>

ČGS (Česká geologická služba). *Horniny vyvřelé: Žuly* [online]. 2014b [citace červen, 6., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://www.geology.cz/mujkousekzeme/veda/druhy-hornin/horniny-vyvrele>

ČGS (Česká geologická služba). *Kritéria hodnocení území při nominaci na národní geopark* [online]. 2014c [citace prosinec, 8., 2014]. Přístup z Internetu:

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:z9F7YUYYN7sJ:www.geology.cz/narodnigeoparky/rada-ngcr/smernice_geoparky_p1_cerven_2011kriteriahodnoc.doc+&cd=3&hl=cs&ct=clnk

ČGS (Česká geologická služba). *Geoparky na území ČR* [online]. 2015 [citace únor, 8., 2015]. Přístup z Internetu:

<http://www.geology.cz/narodnigeoparky>

FACEBOOK. *Geopark Vysočina* [online]. 2014 [citace květen, 28., 2014]. Přístup z Internetu: <https://www.facebook.com/GeoparkVysocina?fref=ts>

EGN (European Geoparks Network). *13 October 2012 International Day for Disaster Reduction* [online]. 2012 [citace říjen, 15., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://www.europeangeoparks.org/?p=2097>

EGN (European Geoparks Network). *Meet our Geoparks* [online]. 2014a [citace říjen, 14., 2014]. Přístup z Internetu:

http://www.europeangeoparks.org/?page_id=168

EGN (European Geoparks Network). *What is a Geopark* [online]. 2014b [citace říjen, 17., 2014]. Přístup z Internetu:

http://www.europeangeoparks.org/?page_id=165

EGN (European Geoparks Network). *Meet our Geoparks* [online]. 2015 [citace únor, 25., 2015]. Přístup z Internetu:

http://www.europeangeoparks.org/?page_id=168

FARSANI, T. N., COELHO, C. a COSTA, C. Analysis of Network Activities in Geoparks as Geotourism Destinations. *International Journal of Tourism Research* [online]. 2012b [citace březen, 4, 2015]. Přístup z Internetu:

http://www.academia.edu/1974608/Analysis_of_Network_Activities_in_Geoparks_as_Geotourism_Destinations

GEOCATCHING. Oficiální stránky věnované geocatchingu [online]. c2000 - 2014 [staženo květen, 28., 2014]. Přístup z Internetu:

www.geocatching.com

GEOCACHING. *F - STRAF BONUS Geopark Vysočina* [online]. 2014 [staženo říjen, 28., 2014]. Přístup z Internetu:

http://www.geocaching.com/geocache/GC4V83E_f-stra-bonus-geopark-vysocina

GEOPARK ČESKÝ RÁJ. Oficiální stránky Geoparku Český ráj. *Evropské geoparky* [online]. c2008-2011 [citace říjen, 14., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://geopark-ceskyraj.cz/index.php?D=4>

GEOPARK VYSOČINA. Oficiální stránky Geoparku Vysočina [online]. 2011b [citace červen, 6., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://geoparkvysocina.cz/cs/>

GEOPARK VYSOČINA. Geopark Vysočina - Mapa geoparku [online]. 2011c [citace listopad, 18., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://geoparkvysocina.cz/cs/geopark-vysocina/mapa-geoparku/>

GEOPARK VYSOČINA. Mapa virtuálních stezek [online]. 2014a [citace listopad, 23., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://m.geoparkvysocina.cz/cs/mapa/>

GEOPARK VYSOČINA. Oficiální stránky Geoparku Vysočina [online]. 2014b [citace listopad, 23., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://geoparkvysocina.cz/cs/>

GEOPARK VYSOČINA. *Vzdělávání* [online]. 2014c [citace listopad, 23., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://geoparkvysocina.cz/cs/vzdelavani/>

GLOBAL NETWORK OF NATIONAL GEOPARKS. Oficiální stránky Sítě globálních geoparků [online]. 2014 [citace říjen 12., 2014]. Přístup z Internetu: www.globalgeopark.org

GLOBAL NETWORK OF NATIONAL GEOPARKS. Oficiální stránky Sítě globálních geoparků. *Members list* [online]. 2015 [citace říjen 25., 2015]. Přístup z Internetu: <http://www.globalgeopark.org/aboutGGN/list/index.htm>

HENRIQUES, M. H., TOMAZ, C. a SÁ, A.A. The Arouca Geopark (Portugal) as an educational resource: A case study. *Episodes* [online]. Prosinec, 2012, 4. vydání, svazek 35, str. 481-488. [citace březen, 4, 2015]. Přístup z Internetu: <http://www.episodes.co.in/index.php/epi/article/viewFile/59759/46749>

MAO, I., ROBINSON, A. M. a DOWLING, R. *Potential Geotourists: An Australian Case Study* [online]. 2015 [citace březen, 4, 2015]. Přístup z Internetu: <http://www.leisuresolutions.com.au/wp-content/uploads/2015/02/Potential-Geotourists-An-Australian-Case-Study.pdf>

MĚSTO TELČ (Oficiální stránky města Telče). *Akce 2014* [online]. 2014a [citace listopad, 9., 2014]. Přístup z Internetu:

http://www.telc.eu/turista_a_volny_cas/kalendar_akci/akce_2014

MĚSTO TELČ (Oficiální stránky města Telče). *Cestou mrákotínské žuly* [online]. 2014b [citace únor, 25., 2015]. Přístup z Internetu:

http://www.telc.eu/turista_a_volny_cas/tipy_na_vylety/cestou_mrakotinske_zuly

MUSEUDACHAPELARIA. *Vem conhecer o meu museu.... O Arouca Geopark* [online]. 2012 [citace prosinec, 8., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://museudachapelaria.blogspot.cz/2012/05/vem-conhecer-o-meu-museu-o-arouca.html>

MŽP (Ministerstvo životního prostředí). *Geoparky* [online]. c2008-2014 [citace květen, 21., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://www.mzp.cz/cz/geoparky>

NÁRODNÍ GEOPARKY. *Síť národních geoparků v ČR* [online]. 2014 [citace říjen, 17., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://www.geology.cz/narodnigeoparky/o-siti>

NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR. Ptej se knihovny: *Voština* [online]. 2014 [citace duben, 12., 2015]. Přístup z Internetu:

<http://www.ptejteseknihovny.cz/dotazy/vostina>

NATIONAL GEOGRAPHIC. *Center for Sustainable Destinations: About Geotourism* [online]. 2010a [citace květen, 23., 2014]. Přístup z Internetu:
http://www.nationalgeographic.com/travel/sustainable/about_geotourism.html

NATIONAL GEOGRAPHIC. *Center for Sustainable Destinations: Geotraveler Tips* [online]. 2010b [citace květen, 29., 2014]. Přístup z Internetu:
http://travel.nationalgeographic.com/travel/sustainable/geotraveler_tips.html

NATURTEJO GEOPARK. *Regional Gastronomy* [online]. 2014 [citace říjen, 15., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://naturtejo.com/en/conteudo.php?opt=o-que-comer&id=6>

PÁSKOVÁ, M. *Geoparky: Potenciál pro celostní péči o krajinu* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2010 [citace květen, 21., 2014]. Přístup z Internetu:
http://www.cenelc.cz/components/pages/ns/bin/fok03_paskova_geoparky.pdf

PLACES TO SEE IN YOUR LIFETIME. *Beautiful Rock Village Monsanto* [online]. 2013 [citace říjen, 15., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://www.placestoseeinyourlifetime.com/beautiful-rock-village-monsanto-2105/>

ŘÍDKOŠIL, T. Správa KRNAP. *Georangeři v Českém ráji* [online]. 2010 [citace květen, 22., 2014]. Přístup z Internetu:

http://krkonose.krnep.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=11155&Itemid=34

SLOVNÍK CIZÍCH SLOV. *Crowdfunding - význam slova* [online]. 2014 [citace duben, 12., 2015]. Přístup z Internetu:

<http://www.slovník-cizich-slov.net/crowdfunding/>

SOLARSKA, A., HOSE, T. A., DJORDJIJE, A. V. MROCZEK, P., JARY, Z., MARKOVIĆ, S. B. a WIDAWSKI, K. Geodiversity of the loess regions in Poland: Inventory, geoconservation issues, and geotourism potential. *Quaternary International*. Vydáno květen, 16., 2013, svazek 296, 68-81 s. [citace prosinec, 4., 2013] Přístup z Internetu:

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1040618212030972>

SPOLEČNOST PŘÁTEL ŽELEZNÝCH HOR, O.S. *Geopark Železné hory: Geoprůvodce* [online]. 2013 [citace prosinec, 11., 2014]. Přístup z Internetu: <http://www.geoparkzh.cz/cs/geoturistika/geopruvdce/>

UNILEVER. *Pravidla soutěže Unilever výzva* [online]. 2014a [citace únor, 6., 2015]. Přístup z Internetu:

<http://www.unilevervyzva.cz/pravidla/>

UNILEVER. *O soutěži* [online]. 2014b [citace únor, 6., 2015]. Přístup z Internetu: <http://www.unilevervyzva.cz/o-soutezi/>

UNILEVER. *Projekty* [online]. 2015 [citace únor, 6., 2015]. Přístup z Internetu: <http://www.unilevervyzva.cz/projekty/>

VISIT IDRIJA. *Antonijev rov-turistični rudnik* [online]. 2013 [citace říjen, 15., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://visit-idrija.si/si/object/46/antonijev-rov-turisticni/>

VYSOČINA TOURISM. *Geopark Vysočina aneb rozvoj šetrných forem cestovního ruchu Javořicka* [online]. 2010 [citace květen, 28., 2014]. Přístup z Internetu: http://www.vysocinatourism.cz/index.php?akce=clanek&id_clanek=200

ZERA (Zemědělská ekologická reklamní agentura). *Vysočina: Regionální produkt* [online]. 2014 [citace listopad, 24., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://www.regionalni-znacky.cz/vysocina/>

ZGŁOBICKI, W. a ZGŁOBICKA, B.B. Geomorphological Heritage as a Tourist Attraction: A Case Study in Lubelskie Province, SE Poland. *Geoheritage*. Vydáno březen, 1., 2013, 2. vydání, svazek 5, 137-149 s. [citace prosinec, 4., 2013]. Přístup z Internetu: <http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs12371-013-0076-6>

8.3. Další zdroje

DOLEJSKÝ, V. Osobní rozhovor. Telč, 20. 5. 2013.

DOLEJSKÝ, V. Osobní rozhovor. Telč, 22. 11. 2014

EVROPSKÝ ZEMĚDĚLSKÝ FOND PRO ROZVOJ VENKOVA. *Kamenictví: Mrákotín*.
Tištěný propagační leták.

MATTYAŠOVSKÁ, J. Osobní rozhovor. Třebíč, 20. 1. 2014

MĚSTO TELČ. *Telčské léto 2014: Kulturní program*. Tištěný propagační leták. 2014.

STŘEDISKO SEVER. Česko-polské setkání v Ekocentru DOTEK. Horní Maršov,
listopad, 2013.

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ SYSTÉMY, v.o.s. *Vysočina: poznejte krásy našeho kraje*.
Multimediální průvodce na CD-Rom. 2007.

VYSOČINA TOURISM. *Tipy na výlety po Vysočině*. Multimediální průvodce na CD-
Rom.

VYSOČINA TOURISM. *Průvodce Vysočinou*. Soubor informačních letáků na CD-Rom;
Vysočina plná života, Dědictví minulosti, Památky UNESCO, Po stopách Gustava
Mahlera, Výlety pro rodiny s dětmi, Ubytování, Prázdniny na venkově, Kempy
na Vysočině.

9. Přílohy

9.1. Dotazník

Příloha 1: Dotazník

Dotazník

Geoturismus a Geopark Vysočina

Cílem tohoto dotazníku je získat přehled o názorech respondentů na Geopark Vysočina a jejich informovanosti o daném území, především z pohledu potenciálního návštěvníka geoparku. Výsledky všech dotazníků budou zpracovány jako podklad pro bakalářskou práci studentky Univerzity Hradec Králové.

*U otázek, kde je na výběr několik odpovědí, křížkem prosím označte jen **jednu**, která je Vám nejbližší a se kterou nejvíce souhlasíte, **pokud nebude uvedeno jinak**.
Dotazník je **anonymní**.*

Geoturismus

1) Při návštěvě krajiny Vás zajímá především...? (Pokud zaškrtnete více odpovědí, zvolte pořadí.)

Zaškrtněte max. 3 odpovědi.)

- neživá příroda (horniny, nerosty, půda, voda, vzduch,...)
- živá příroda (rostliny, živočichové, houby, ...)
- kulturní památky
- nehmotná kultura (tradice, rituály, folklor,...)
- antropologie (věda o člověku)
- technické památky (elektrárny, mosty, vodárny,...)
- architektura

2) Měl/a byste při návštěvě určité krajiny zájem o přiblížení jejich geologických aspektů (geologický vývoj krajiny, geologické útvary a procesy,...)?

- Ano, moc rád/a.
- Proč ne.
- Ne.

3) Víte, co je to geopark?

- Ano, vím.
- Ano, něco mi to říká.
- Pouze jsem toto slovo slyšel/a.
- Nevím, nikdy jsem neslyšel/a.

4) Zkuste prosím jednou větou popsat, co vnímáte pod slovem „geopark“.

Geopark Vysočina

5) *Slyšel/a jste o projektu Geoparku Vysočina (dále jen GV)?*

- Ano, vím, o co jde.
 Jen jsem něco zaslechl/a.
 Ne, nic mi to neříká.

Pokud jste na předchozí otázku odpověděli „Ne, nic mi to neříká.“ přeskočte následující otázku.

6) *Jakým způsobem jste se o GV dozvěděl/a?*

☐ od známých	☐ internet
☐ cestovní kancelář	☐ média (TV, rádio, tisk)
☐ škola/univerzita	☐ výstavy, veletrhy, konference
☐ prospekty, propagační materiál	☐ TIC (turistické informační centrum)
☐ jiné ____	

7) *Navštívil/a jste někdy území GV (Telč a jeho okolí)?*

- Ano, pravidelně toto území navštěvuji.
 Ano, více než 3x.
 Ano, 1 - 2x.
 Ne, ale uvažuji o tom.
 Ne, ani o tom neuvažuji.

*Pokud jste odpověděli **ne**, přeskočte až na otázku č. 13.*

8) *Jak dlouho jste se obvykle zdržel/a?*

☐ 1 den	☐ 1-2 noci
☐ 3-7 nocí	☐ více než 1 týden

9) *Kde jste se ubytoval/a?*

☐ nikde	☐ penzion
☐ hotel do **	☐ hotel *** a více
☐ soukromí	☐ u přátel
☐ hostel	☐ vlastní bydlení (chata, chalupa)
☐ kemp	☐ jiné ____

10) *S kým jste území GV navštívil/a?*

☐ sám/sama	☐ s partnerem/s partnerkou
☐ s přáteli/známými	☐ s rodinou/děti
☐ se školou	☐ s cestovní kanceláří
☐ jiné	

11) Byl/a jste spokojený/á s návštěvou GV?

- Ano.
 Spíše ano.
 Spíše ne.
 Ne.

12) Ohodnoťte, co se Vám při návštěvě GV líbilo či nelíbilo. (Zaškrtněte, případně dopište.)

	Líbilo (+)	Nelíbilo (-)	Nevím
kvalita ubytování			
kvalita stravování			
dopravní infrastruktura (silnice, parkoviště)			
interpretace krajiny (průvodci, informační tabule,...)			
údržba krajiny			
přístup místních lidí			
atraktivita území			
příroda			
značení tras			
výše cen za služby			
jiné (vypište - volné kol)			

13) Uvažujete o (opakované) návštěvě GV?

- Ano, v nejbližší době.
 Ano, někdy později.
 Spíše ne.
 Určitě ne.

14) Která z těchto aktivit je podle Vás největším lákadlem pro území GV? (Pokud zaškrtnete více odpovědí, zvolte pořadí. Zaškrtněte max. 5 odpovědí.)

☐ poznání	☐ vzdělání
☐ relaxace	☐ práce
☐ pěší turistika	☐ cykloturistika
☐ hipoturistika	☐ zimní sporty
☐ tramping	☐ jiné aktivní sporty ____
☐ nákupy	☐ kulturní akce a zábava
☐ návštěva přátel/příbuzných	☐ nevím
☐ jiné ____	

15) Která z těchto atraktivit je podle Vás dosavadním největším lákadlem GV? (Pokud zaškrtnete více odpovědí, zvolte pořadí. Zaškrtněte max. 5 odpovědí.)

☐ město Telč	☐ Míchova skála
☐ hrad Roštejn	☐ hrad Štamberk
☐ Javořice	☐ Lanový park ve Lhotce
☐ Muzeum techniky Telč	☐ osobnosti
☐ Velký pařezitý rybník	☐ Golf resort Telč
☐ Noc kostelů	☐ Balóny nad Telčí
☐ Vánoční prázdniny v Telči	☐ Silvestrovský výstup na Javořici
☐ Prázdniny v Telči (hudební festival)	☐ nevím
☐ jiné ____	

16) Co podle Vás GV chybí? (Zaškrtněte max. 5 odpovědí.)

☐ průvodcovská činnost	☐ doprava v rámci území GV
☐ kvalitní stravovací služby	☐ kvalitní ubytovací služby
☐ bezbariérový přístup	☐ environmentální vzdělávání
☐ zážitkové trasy
parkoviště,...)	☐ dostatečná infrastruktura (silnice,
☐ prohlídky v aktivních lomech	☐ kulturní akce
☐ nevím	☐ jiné ____

17) Pro koho je podle Vás návštěva GV dobrým nápadem? (Zaškrtněte max. 3 odpovědi.)

☐ rodiny s dětmi	☐ školy/školky
☐ mladí lidé	☐ senioři
☐ odborníci	☐ nevím
☐ jiné ____	

18) Chtěl/a byste k tomuto dotazníku či k projektu GV ještě něco dodat?

Identifikační údaje

- 19) Pohlaví muž žena
- 20) Věk méně než 18 18 - 26
 27 - 35 36 - 45
 46 - 59 60 a více
- 21) Nejvyšší dosažené vzdělání základní/střední škola bez maturity
 střední škola s maturitou
 vysokoškolské vzdělání/vyšší odborné vzdělání
- 22) V jakém městě/obci bydlíte?

Děkuji za Vaše odpovědi a čas věnovaný vyplnění tohoto dotazníku.

Online verze dotazníku je dostupná na webové adrese:

<http://www.surveio.com/survey/d/A3P6N9L5E4K2N0H2G>

Questionnaire

Geotourism and Geopark Vysočina

The aim of this questionnaire is to get an overview of the public's opinions of Geopark Vysočina and their awareness of the territory, especially from the perspective of potential visitors of the geopark. The results of this questionnaire will be used as part of a student's Bachelor thesis of the University of Hradec Králové.

For questions with multiple choice responses please mark only answer with a cross, unless otherwise stated.

This questionnaire is anonymous.

Geotourism

1) *While visiting an area, you are mainly interested in ...? (If you select more than one answer, please select the order where 1 is your most preferable response. Select max. 3 answers.)*

- abiotic nature (rocks, minerals, soil, water, air, ...)
- natural life (plants, animals, fungi, ...)
- cultural monuments
- immaterial culture (traditions, rituals, folklore ...)
- anthropology (study of humankind)
- technical monuments (power plants, bridges, waterworks, ...)
- architecture

2) *While visiting an area, would you be interested in getting to know something about its geological aspects (geological evolution of the landscape, geological formations and processes, ...)?*

- Yes, sure.
- Maybe.
- No.

3) *Do you know what a geopark is?*

- Yes, I know about geoparks.
- Yes, geoparks are familiar to me.
- I have heard the word „geopark“ before.
- I do not know. I have never heard about geoparks before.

4) Please try to describe in one sentence, what you think a geopark is.

Geopark Vysočina

5) Have you already heard about the project Geopark Vysočina (hereinafter referred to as GV)?

- Yes, I know about it.
- I have just heard about it.
- No, I have never heard about it.

If you have answered "No, I have never heard about it.", skip the following question.

6) How did you find out about GV?

☐ friends	☐ internet
☐ travel agency	☐ media (TV, radio, press)
☐ school/university	☐ exhibitions, fairs, conferences
☐ leaflets, promotional material	☐ TIC (Tourist Information Centre)
☐ other ____	

7) Have you ever visited the area of GV (the town Telč and its surrounding)?

- Yes, I am a regular visitor.
- Yes, more than three times.
- Yes, once or twice.
- No but I am thinking about it.
- No, haven't even considered it.

If you have answered "no", skip to question No. 13.

8) How long did you usually stay in the area?

☐ 1 day	☐ 1-2 nights
☐ 3-7 nights	☐ more than one week

9) *Where did you usually stay?*

☐ nowhere	☐ guesthouse
☐ hotel up to **	☐ hotel *** and more
☐ private facility	☐ with friends
☐ hostel	☐ private property (cottage)
☐ camping	☐ other ____

10) *Who did you come with?*

☐ alone	☐ my partner
☐ friends	☐ family/children
☐ school/university	☐ travel agency
☐ other ____	

11) *Were you satisfied with your visit to GV?*

- Yes.
- More likely yes.
- More likely no.
- No.

12) *Check what you liked or disliked while visiting GV.(Check or comment given the following table)*

	Like (+)	Dislike (-)	I do not know
the quality of accommodation			
the quality of catering			
transport infrastructure (roads, parking)			
interpretation of the landscape (guides, information boards)			
landscape maintenance			
locals			
beautiful landscape			
nature			
marking of the routes			
cost of services			
other (you can specify it)			

13) *Are you thinking about (re)visiting GV?*

☐ Yes, in the near future.	☐ Unlikely.
☐ Yes at a later stage.	☐ Certainly not.

14) According to you, which of these are the best activities on the area of GV? (If you select more than one answer, please select the order where 1 is your most preferable response. Select max. 5 answers.)

☐ sightseeing	☐ education
☐ relaxation	☐ work
☐ walking/hiking	☐ biking/cycling
☐ horse riding	☐ winter sports
☐ tramping	☐ other active sport ____
☐ shopping	☐ cultural events and entertainment
☐ visiting friends or relatives	☐ I do not know.
☐ other ____	

15) According to you, which of these are the biggest attractions of the area of GV? (If you select more than one answer, please select the order where 1 is your most preferable response. Select max. 5 answers.)

☐ the town Telč	☐ The rock of Micah (Míchova skála)
☐ Roštejn Castle	☐ Štamberk Castle
☐ Javořice	☐ The cable park in Lhotka
☐ Museum of Technology in Telč	☐ Local celebrities
☐ Golf resort Telč	☐ Pond of a Big Stump (Velký pařezitý rybník)
☐ Night of Churches (Noc kostelů)	☐ Balloons above Telc (Balóny nad Telčí)
☐ Christmas holidays in Telč	☐ New Year's Eve climb on Javořice
☐ Holidays in Telč (music festival)	☐ I do not know.
☐ other ____	

16) What were you missing at GV? (Select max. 5 answers.)

☐ guide services	☐ transport within the GV
☐ high quality catering services	☐ high quality accommodation services
☐ wheelchair access	☐ environmental education
☐ experiential routes	☐ sufficient infrastructure (roads, parking,...)
☐ tours in active quarries	☐ cultural events
☐ do not know.	☐ other ____

17) Who do you think the area of the GV is most suited to? (Select max. 3 answers.)

☐ families with children	☐ kindergartens/schools
☐ young people	☐ seniors
☐ specialist	☐ I do not know.
☐ other	____

18) Would you like to add something to this questionnaire or to the GV project?

Personal details

19) Sex female male

20) Age < 18 18 - 26
 27 - 35 36 - 45
 46 - 59 > 60

21) Highest level of education secondary education
 further education with A LEVEL exam
 higher education

22) Nationality

Thank you very much for your responses and your time.

9.2. Některé zdrojové dokumenty

Příloha 3: Kritéria hodnocení území při nominaci na národní geopark

Zdroj: *Geology.cz, 2014c* [online]

Příloha č.1 k č.j.: 2868/M/07

Kritéria hodnocení území při nominaci na národní geopark

I. Geologie a terén území navrhovaného národního geoparku

I.1 Území

- dostatečně velké území vymezené geologickými oblastmi, nebo katastry obcí;
- strategie ochrany před poškozováním geologického materiálu na celém území budoucího národního geoparku.

I.2 Geologické dědictví

- různé typy geotopů.

I.3 Přírodní a kulturní dědictví

Z hlediska environmentální osvěty, pěstování vztahu k životnímu prostředí a výkladu i následného chápání vzájemných souvislostí je přínosné, když kromě geologicky významných lokalit oblast nominující se na národní geopark disponuje i dalšími přírodními, případně kulturními hodnotami, které mají vztah k prezentovanému geologickému dědictví.

II. Řídící orgán národního geoparku

II.1 Právní forma řídicího orgánu národního geoparku není exaktně dána, tj. může se jednat o fyzickou i právnickou osobu.

Národní geopark musí být řízen subjektem, který je zodpovědný za komunikaci s dalšími subjekty v národním geoparku a za vypracování plánu na řízení národního geoparku.

II.2 Národní geopark má již existující infrastrukturu cestovního ruchu, případně plán na její zřízení obsahující:

- informační/interpretační centrum;
- informační/interpretační panely;
- geologické stezky;
- muzeum orientované mimo jiné na geologické dědictví.

II.3 Národní geopark má připravenou marketingovou strategii.

II.4 Popis, jakým způsobem jsou naplňovány hlavní cíle národního geoparku, ochrana geologického dědictví a jeho interpretace, geoturismus.

II.5 Jsou definovány zdroje financování chodu, správy národního geoparku – systém, dlouhodobý plán financování.

III. Informační, interpretační a výzkumné aktivity a environmentální osvěta:

III.1 Informace a vzdělávací programy spojené s územím národního geoparku.

III.2 Různé druhy výukových materiálů.

III.3 Různé typy informací, interpretačních technik, propagačních materiálů o národním geoparku.

III.4 Nabídky národního geoparku pro školy, univerzity a další vzdělávací, případně výzkumná zařízení, i pro děti předškolního věku.

III.5 Geo-průvodci – nabídka a systém jejich služeb, minimálně 30% průvodců musí být obyvatelé obcí ležících na území národního geoparku, povinné minimum znalostí určeno Radou národních geoparků, zbytek územních specifikací, podmínek akreditace může být doplněn subjektem oprávněným k řízení národního geoparku.

III.6 Výzkum a monitoring geotopů.

IV. Geoturismus

- IV.1 Existující informační centrum národního geoparku, včetně doby (denní, roční) jeho otevření pro veřejnost, nabídka, zaměření či specializace.
- IV.2 Veřejná doprava v národním geoparku, dostupné informace o možnostech jejího využití.
- IV.3 Informační a propagační materiály geoturistické nabídky.
- IV.4 Zajištěná infrastruktura pro turistické aktivity v národním geoparku.
- IV.5 Existující a doplňující služby geoturismu.
- IV.6 Systém návštěvnického managementu zahrnující průběžný monitoring pohybu návštěvníků, vzorců chování a názorů návštěvníků národního geoparku a vlivů cestovního ruchu nejen na horninové prostředí.

V. Regionální udržitelný rozvoj

- V.1. Podpora regionálních produktů.
- V.2. Tvorba a podpora regionálních geoproduktů – např. knihy a další propagační materiály národního geoparku (keramika, upomínkové předměty, oděvy atd.).
- V.3. Aktivní zapojení místních obyvatel do činností národního geoparku.

Příloha 4: Charta evropských geoparků
Zdroj: *Ochranapriordy.cz, 2014* [online]

CHARTA EVROPSKÝCH GEOPARKŮ

Evropský geopark je území, které zahrnuje zvláštní geologické dědictví a přijalo strategii udržitelného rozvoje území, podporovanou Evropským rozvojovým programem. Musí mít jasně definované hranice a dostatečně velké území pro odpovídající ekonomický rozvoj. Evropský geopark musí zahrnovat určitý počet geologických lokalit zvláštního významu z hlediska jejich vědecké kvality, ojedinělosti, estetické přitažlivosti a výchovné hodnoty. Většina lokalit nacházejících se na území Evropského geoparku musí být součástí geologického dědictví, ale lokality mohou být rovněž zajímavé z hlediska archeologie, ekologické historie nebo kultury.

Lokality v Evropském geoparku musí být propojeny v síti a mít prospěch z ochranných a manažerských opatření. V Evropském geoparku nesmí být tolerováno ničení nebo prodej geologických objektů. Evropský geopark musí být řízen jasně definovanou strukturou, která je pro dané území schopna prosazovat politiku ochrany, propagace a udržitelného rozvoje.

Evropský geopark hraje aktivní roli v ekonomickém rozvoji svého území prostřednictvím propagace geologického dědictví a rozmachem geoturismu. Evropský geopark má přímý vliv na příslušné území tím, že ovlivňuje životní podmínky a prostředí svých obyvatel. Cílem je umožnit obyvatelům využít hodnoty geologického dědictví daného území a aktivně se účastnit na celkové kulturní revitalizaci území.

Evropský geopark vytváří, zkouší a zlepšuje metody pro uchování geologického dědictví.

Evropský geopark musí rovněž podporovat ekologickou výchovu, vzdělávání a vědecký výzkum v rozličných disciplínách nauk o Zemi, musí zlepšovat přírodní prostředí a podporovat politiku udržitelného rozvoje.

Evropský geopark musí fungovat v rámci Evropské sítě geoparků tak, aby podporoval upevňování a soudržnost sítě. Musí spolupracovat s místními podniky, a tím propagovat a podporovat vytváření nových produktů spojených s geologickým dědictvím spolu s ostatními členy Evropské sítě geoparků.

5. června 2000

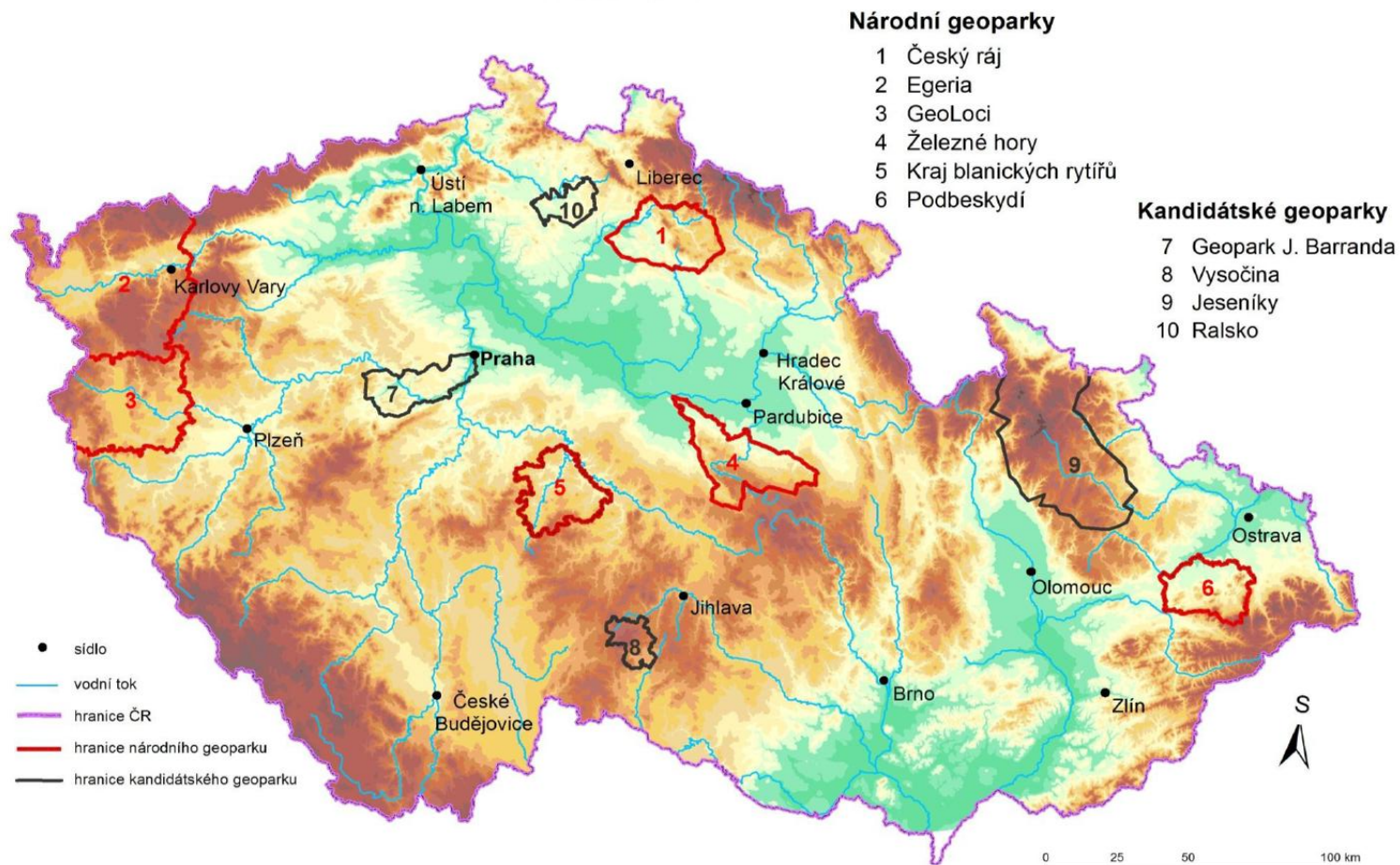
ostrov Lesvos, Řecko

podepsáno zástupci Geoparků: Haute, Lesvos, Vulkaneifel, Maestrazgo

Příloha 5: Geoparky na území ČR⁴

Zdroj: Rada národních geoparků, 2014 [online]

GEOPARKY V ČESKU v roce 2014

⁴ V současné době se na území České republiky nachází šest kandidátských geoparků. Dva z nich, které nejsou na mapě zobrazeny, jsou Geopark Krkonoše a Geopark Broumovsko (ČGS, 2015)

Příloha 6: Evropské geoparky pod patronací UNESCO
 Zdroj: *Europeangeoparks.org*, 2015 [online]

	NAME	COUNTRY
1	Reserve Geologique de Haute-Provence	FRANCE
2	Vulkaneifel Geopark	GERMANY
3	Lesvos Geopark	GREECE
4	Parque Cultural del Maestrazgo	SPAIN
5	Psiloritis Natural Park	GREECE
6	Natur- und Geopark TERRA.vita	GERMANY
7	Copper Coast Geopark	IRELAND
8	Marble Arch Caves Global Geopark	IRELAND
9	Madonie Geopark	ITALY
10	Rocca di Cerere Geopark	ITALY
11	Nature Park Steirische Eisenwurzten	AUSTRIA
12	Bergstrasse-Odenwald Geopark	GERMANY
13	North Pennines AONB European Geopark	UK
14	Luberon, Parc Naturel Regional	FRANCE
15	North West Highlands Geopark	Scotland, UK
16	Swabian Albs Geopark	GERMANY
17	Geopark Harz . Braunschweiger Land. Ostfalen	GERMANY
18	Hateg Country Dinosaurs Geopark	ROMANIA
19	Parco Del Beigua	ITALY
20	Fforest Fawr Geopark	UK
21	Bohemian Paradise	CZECH REPUBLIC
22	Cabo de Gata – Nijar Natural Park	ANDALUCIA, SPAIN
23	Naturtejo Geopark	PORTUGAL
24	Subbeticas Geopark	ANDALUCIA, SPAIN
25	Sobrarbe Geopark	ARAGON, SPAIN
26	Gea Norvegica Geopark	NORWAY
27	Geological, Mining Park of Sardinia	ITALY
28	Papuk Geopark	CROATIA
29	English Riviera Geopark	UK

30	Parco Naturale Adamello Brenta	ITALY
31	GeoMôn GeoPark	WALES – UK
32	Arouca Geopark	PORTUGAL
33	Geopark Shetland	SCOTLAND – UK
34	Chelmos – Vouraikos Geopark	GREECE
35	Novohrad – Nograd Geopark	HUNGARY – SLOVAKIA
36	Magma Geopark	NORWAY
37	Basque Coast Geopark	SPAIN
38	Parco Nazionale del Cilento e Vallo di Diano	ITALY
39	Rokua Geopark	FINLAND
40	Tuscan Mining Park	ITALY
41	Vikos – Aoos Geopark	GREECE
42	Muskau Arch Geopark	GERMANY/POLAND
43	Sierra Norte de Sevilla Natural Park	SPAIN
44	Burren and Cliffs of Moher	IRELAND
45	Katla Geopark	ICELAND
46	Massif des Bauges Geopark	FRANCE
47	Apuan Alps	ITALY
48	Villuercas-Ibores-Jara	SPAIN
49	Carnic Alps Geopark	AUSTRIA
50	Chablais Geopark	FRANCE
51	Central Catalunya Geopark	SPAIN
52	Bakony-Balaton Geopark	HUNGARY
53	Azores Geopark	PORTUGAL
54	Karavanke/Karawanken	SLOVENIA & AUSTRIA
55	Idrija Geopark	SLOVENIA
56	Hondsrug Geopark	NETHERLANDS
57	Sesia - Val Grande Geopark	ITALY
58	Kula Geopark	TURKEY
59	Molina and Alto Tajo Geopark	SPAIN
60	El Hierro	SPAIN
61	Monts d’Ardèche	FRANCE
62	Ertz der Alpen	AUSTRIA
63	Odsherred	DENMARK
64	Terras de Cavaleiros	PORTUGAL

9.3. Fotografie

Příloha 7: Langkawi Geopark; stezka v korunách stromů

Zdroj: Foto: Fučíková 2014 [online]

Příloha 8: Portugalský geopark Arouca a tamní výroba trilobitích geoproduktů

Zdroj: Museudachapelaria.blogspot.cz, 2012 [online]

Příloha 9: Vesnice Monsato v Portugalském geoparku Naturtejo

Zdroj: *Placestoseeinyourlifetime.com*, 2013 [online]

Příloha 10: Trilobití koláčky jako geoproduct portugalského geoparku Naturtejo

Zdroj: *Naturtejo.com*, 2014 [online]

Příloha 11: Simulátor zemětřesení v Řeckém geoparku Petrified Forest of Lesvos
Zdroj: *Europeangeoparks.org*, 2012 [online]

Příloha 12: Hornická prohlídka ve slovinském geoparku Idrija
Zdroj: *Visit-idrija.si*, 2013 [online]

Příloha 13: Stezka v korunách stromů Lipno 1

Zdroj: *Foto: Pásková 2013*

Příloha 14: Stezka v korunách stromů Lipno 2

Zdroj: *Foto: Pásková 2013*

Příloha 15: Stezka v korunách stromů Lipno; závěrečná vyhlídková věž s tobogánem

Zdroj: *Foto: Pásková 2013*

Příloha 16: Míchova skála; GV
Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

Příloha 17: Javořice; GV
Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

Příloha 18: Výhled z Míchovy skály; GV
Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

Příloha 19: Vrchol Javořice; GV

Zdroj: Foto: Fučíková 2013

Příloha 20: Studánka Páně; GV

Zdroj: Foto: Fučíková 2013

Příloha 21: Těžba mrákotínské žuly; GV
Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

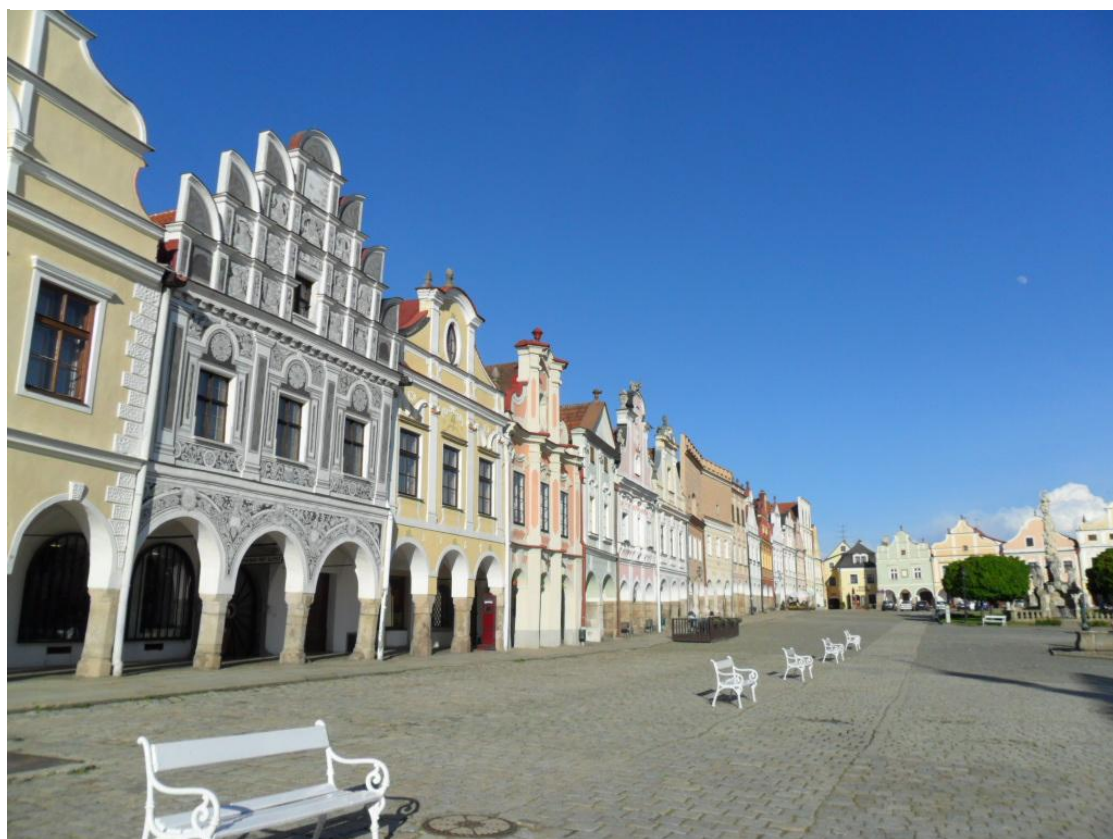
Příloha 22: Velký Pařezitý rybník; GV
Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

Příloha 23: Malý Pařezitý rybník; GV
Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

Příloha 24: Renesanční náměstí v Telči; GV
Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

Příloha 25: Zámecký park v Telči; GV
Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

Příloha 26: Roštýnská obora; GV
Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

Příloha 27: Golf Resort Telč; GV

Zdroj: *Foto: Fučíková 2013*

Příloha 28: Hrad Roštejn v zimě; GV

Zdroj: *Foto: Fučíková 2014*

**Příloha 29: Kamenné moře pod
hradem Roštejn; GV**

Zdroj: *Foto: Fučíková 2014*

**Příloha 30: Sedmiboká věž hradu
Roštejn; GV**

Zdroj: *Foto: Fučíková 2014*

9.4. Výsledky dotazníkového šetření

Celkový počet respondentů čítá 139, z čehož bylo 96 dotazníků vyplněno online na internetové stránce <http://www.surveio.com/survey/d/A3P6N9L5E4K2N0H2G> a zbylých 43 v tištěné formě, z nichž 10 bylo vyplněno v anglickém jazyce.

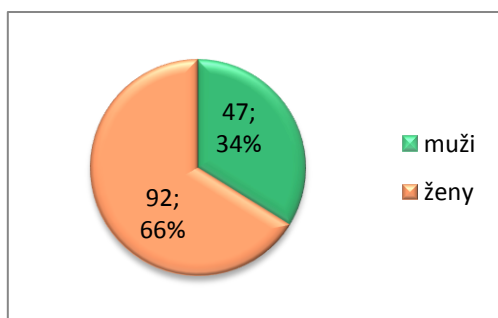
Téměř polovina respondentů navštívila někdy územní GV, mnozí několikrát. Ze 139 dotazovaných navštívilo území 69 respondentů (49,6%). Toto číslo je poměrně vysoké z toho důvodu, že šetření bylo prováděno nejen náhodně, ale i přímo na území GV, kde byla pravděpodobnost povědomí respondentů o GV mnohonásobně vyšší.

Otázky na identifikaci dotazovaných byly vyhodnoceny dvěma způsoby, a to jednak z hlediska všech respondentů a poté také z hlediska pouze těch, kteří již někdy území GV navštívili. V dotazníku je autorka dle svého zvážení umístila na konec, nicméně vyhodnocování započala právě těmito identifikačními otázkami.

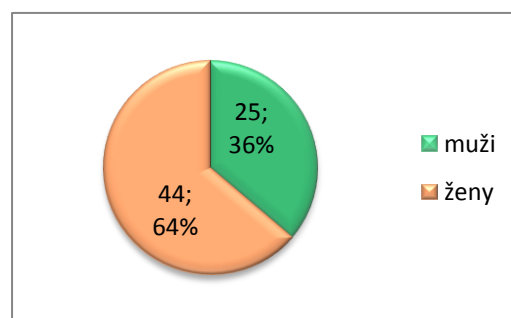
Identifikační údaje - otázka č. 19: Pohlaví

Z celkového počtu 139 respondentů bylo 92 žen a 47 mužů.

Velice podobný procentuální poměr jako v grafu „Pohlaví všech respondentů“ vznikl v grafu, který znázorňuje pohlaví těch, kteří již GV navštívili. Z těchto 69 návštěvníků bylo 44 žen (64%) a 25 mužů (36%).

Graf 9: Pohlaví všech respondentů
Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

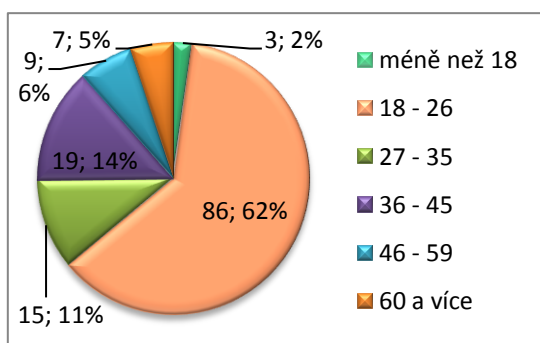

Graf 8: Pohlaví těch respondentů, kteří již navštívili GV
Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Identifikační údaje - otázka č. 20: Věk

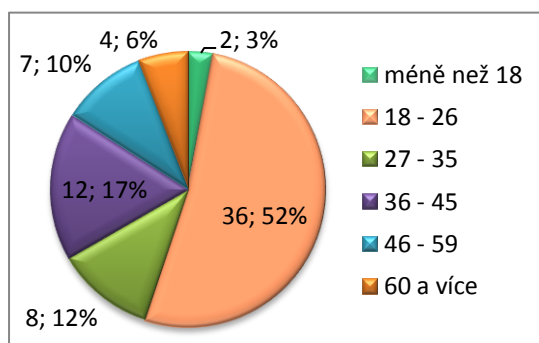
Co se týče věku, více než polovina dotazovaných (86) spadá do věkové kategorie 18 - 26 let. Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti ve věku od 36 - 45 let

(19 respondentů) a hned za nimi respondenti ve věku od 27 - 35 let (15 respondentů). Nejméně početnou skupinou jsou dotazovaní ve věkové kategorii „méně než 18“, kteří byli pouze 3.

Graf 11: Věkové rozložení všech respondentů

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

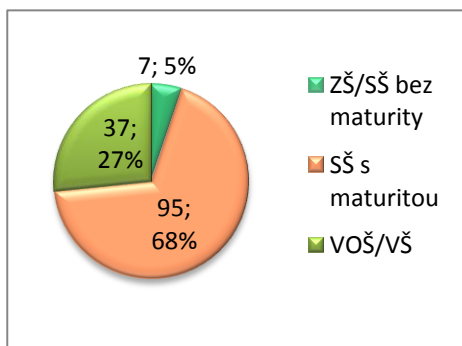

Graf 10: Věkové rozložení těch respondentů, kteří již navštívili území GV

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Věk těch, kteří území GV navštívili, se lehce rozprostřel, nicméně pořadí věkových skupin zůstalo stejné. 36 respondentů spadá do nejširší věkové kategorie 18 - 26 let, v závěsu s 12 respondenty z kategorie 36 - 45 let a s 8 respondenty z kategorie 27 - 35 let.

Identifikační údaje - otázka č. 21: Nejvyšší dosažené vzdělání

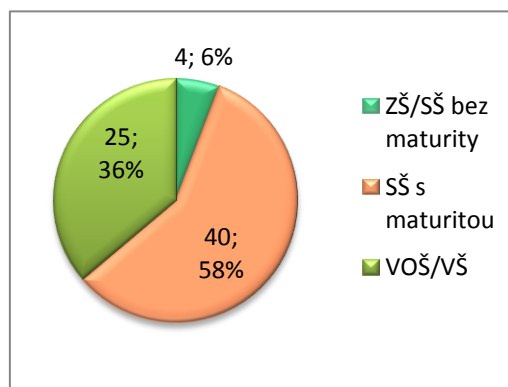
Graf 12: Nejvyšší dosažené vzdělání všech respondentů

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Procentuální poměr nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů se u druhého grafu mnoho nezměnil. Opět převažují respondenti se středoškolským vzděláním s maturitou (40).

Co se týče nejvyššího dosaženého vzdělání dotazovaných, největší skupinu tvoří ti, kteří vystudovali střední školy s maturitou (95), poté následují vysokoškolští absolventi (37) a jen nepatrnou část představují respondenti, kteří vystudovali základní školy a střední školy bez

maturitní zkoušky (7).

Graf 13: Nejvyšší dosažené vzdělání těch respondentů, kteří již navštívili území GV

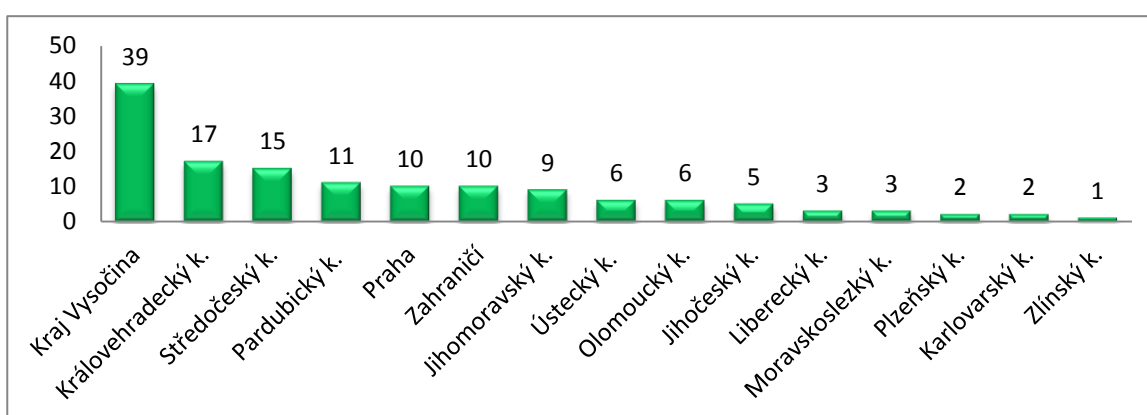
Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Identifikační údaje - otázka č. 22: V jakém městě/obci bydlíte?

Aby bylo možné tuto otázku snadněji vyhodnotit, jednotlivá města a vesnice byla zpracována podle krajů, ve kterých se nacházejí.

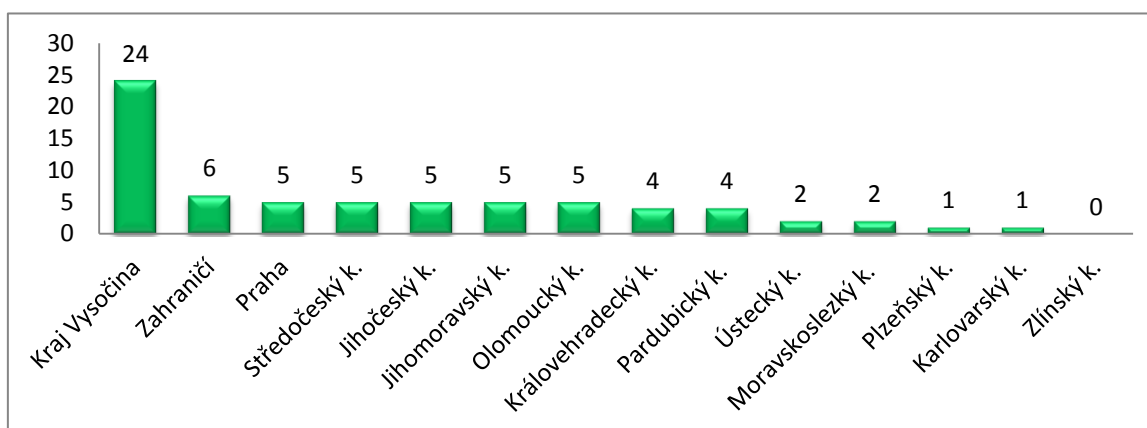
Ve výzkumu jsou zahrnuti respondenti ze všech krajů České republiky. Není žádným překvapením, že největší zastoupení má Kraj Vysočina. Hned za ním následuje Královéhradecký kraj, což je ovlivněno tím, že bylo osloveno mnoho respondentů z této oblasti. Naopak nejmenší zastoupení má Zlínský kraj hned v závěsu s Plzeňským, Karlovarským, Libereckým a Moravskoslezským krajem. Perličkou je i deset zahraničních respondentů, z nichž jsou 3 z USA, 3 z Polska, 2 z Velké Británie a dále respondent ze Slovenska a z Austrálie. Všichni tito zahraniční respondenti byli dotazováni v Telči.

U respondentů, kteří území GV navštívili, nejvíce narostl procentuální poměr respondentů z Vysočiny, což se také předpokládalo. Nejvíce návštěvníků z Vysočiny je z Třebíče (7) a Jihlavy (4).

Graf 14: Bydliště všech respondentů

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

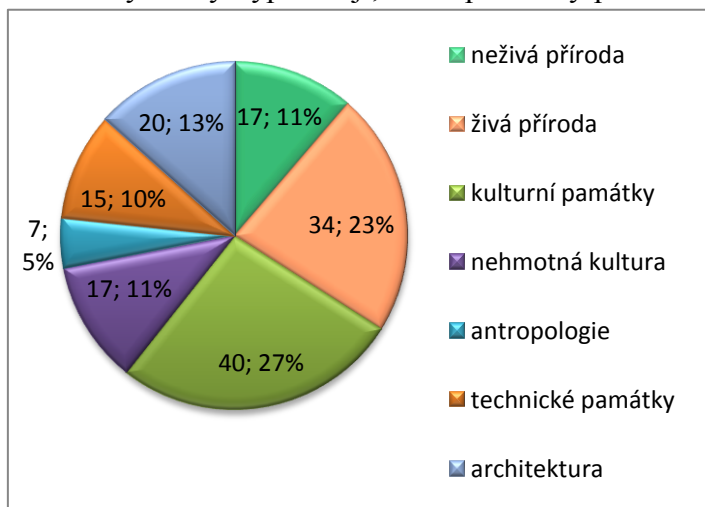

Graf 15: Bydliště těch respondentů, kteří již navštívili území GV

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Otázka č. 1: Při návštěvě krajiny Vás zajímá především ...?

Výsledky vypovídají, že respondenty při návštěvě krajiny nejvíce zajímají kulturní

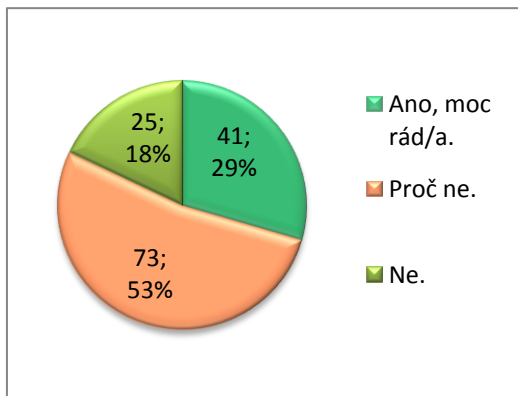

památky (40 respondentů). V poměrně těsném závěsu je pak na druhém místě živá příroda (34 dotazovaných) a hned za ní zajímá respondenty nejvíce příroda neživá spolu s nehmotnou kulturou. Tyto dvě možnosti rovnocenně zvolilo 17 respondentů. Nejméně z nabízených variant oslovuje respondenty antropologie.

Graf 16: Co zajímá návštěvníky při návštěvě krajiny

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Otázka č. 2: Měl/a byste při návštěvě určité krajiny zájem o přiblížení jejich geologických aspektů?

Z výsledků si můžeme vyvodit, že u respondentů převažuje spíše zájem než nezájem o přiblížení geologických aspektů krajiny. Přesto 73% respondentů neprojevuje značné nadšení, spíše by se dalo říci, že je geologické aspekty zajímají pouze povrchově.

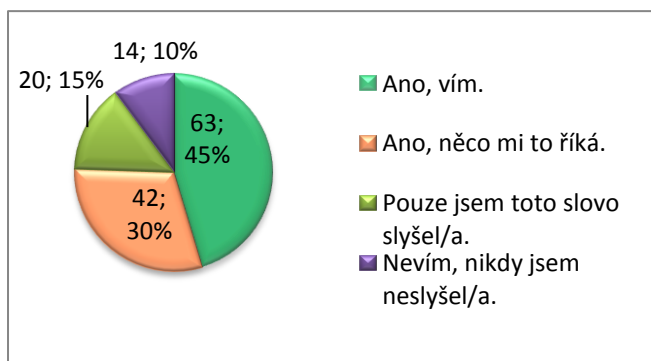
Graf 17: Zájem respondentů o přiblížení geologických aspektů

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Otázka č. 3: Víte, co je to geopark?

Překvapujícím zjištěním je, že téměř polovina respondentů ví, co je to geopark. Pouze 10% z nich toto slovo nikdy neslyšelo. Tyto výsledky však mohou být zkresleny tím, že mnoho respondentů je

studenty oborů cestovního ruchu, čili je přirozené, že se s takovým pojmem již setkali.

Graf 18: Obeznamení respondentů s pojmem geopark

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

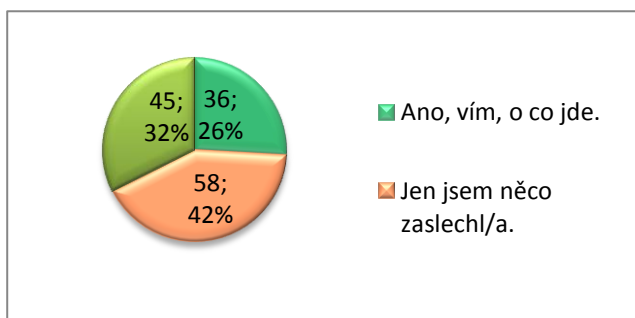
Otázka č. 4: Zkuste prosím jednou větou popsat, co vnímáte pod slovem geopark?

V odpovědích na tuto otázku se nejčastěji vyskytovala věta typu: „Geopark je geologicky cenné území.“. Překvapením však bylo, kolik konstruktivních odpovědí se nasbíralo. Respondenti opětovaně zmiňovali přírodu a geologii jako hlavní aspekty geoparku. Poměrně mnoho z nich také neopomenulo hledisko kulturní, historické, ekologické či vzdělávací. Často taktéž nebyla opomenuta udržitelnost, a to jak ve vztahu k přírodě, tak ve vztahu k místnímu obyvatelstvu. Mnohdy nechyběla ani zmínka o tradicích či estetickém vnímání.

Na druhou stranu si opravdu mnoho respondentů spojuje geopark pouze s geologií či se chybně domnívá, že je geopark určitým druhem chráněného území. Někteří také jednoduše přiznali, že nevědí, co je to geopark. Mnohdy bylo také zřejmé, že někteří respondenti pouze tipují.

Otázka č. 5: Slyšel/a jste o projektu GV?

Opět na základě výsledků dotazníkového šetření vyšlo, že poměrně mnoho respondentů (26%) ví o projektu GV. Častokrát také respondenti o tomto projektu

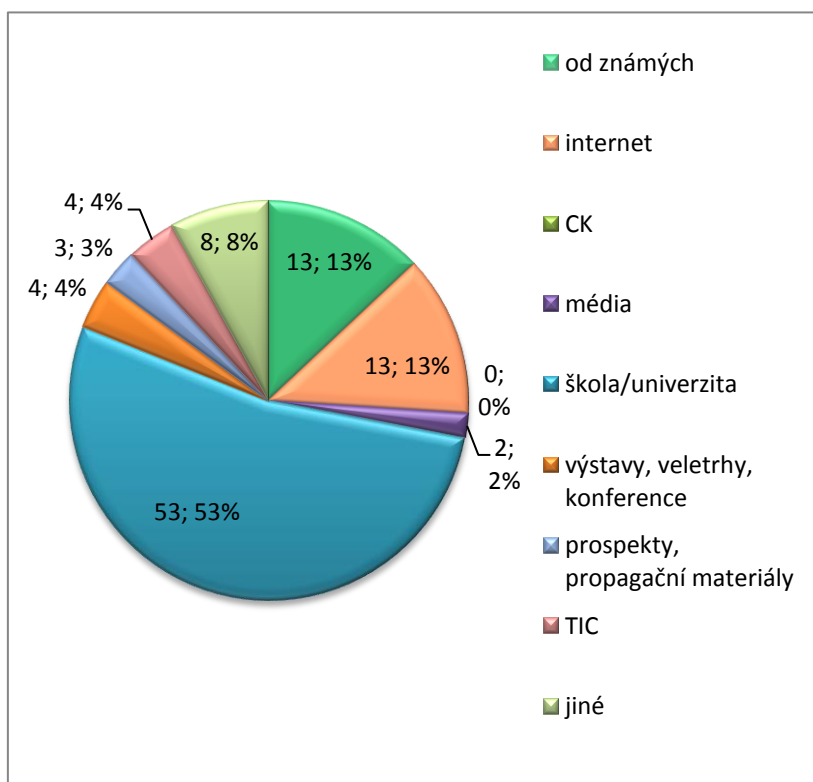
Graf 19: Povědomí respondentů o GV

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

alespoň zaslechli. Pouze 32% respondentů nikdy o GV neslyšelo. Tento výsledek byl ovlivněn místem sběru dat a tím, že mnoho respondentů je studenty oborů cestovního ruchu.

Otázka č. 6: Jakým způsobem jste se o GV dozvěděl/a?

Tuto otázku vynechali ti respondenti, kteří na předchozí otázku odpověděli „Ne, nic mi to neříká“.

Největší počet respondentů se o GV dozvěděl ve škole či na univerzitě. Dále se pak respondenti shodně po 13% dozvěděli o GV od známých či z internetu. V kolonce „jiné“ se objevily odpovědi jako: „výstava v Telči na zámku“, „od iniciátorů vzniku GV“, „praxe“ či „recepce Hotel u Hraběnky“.

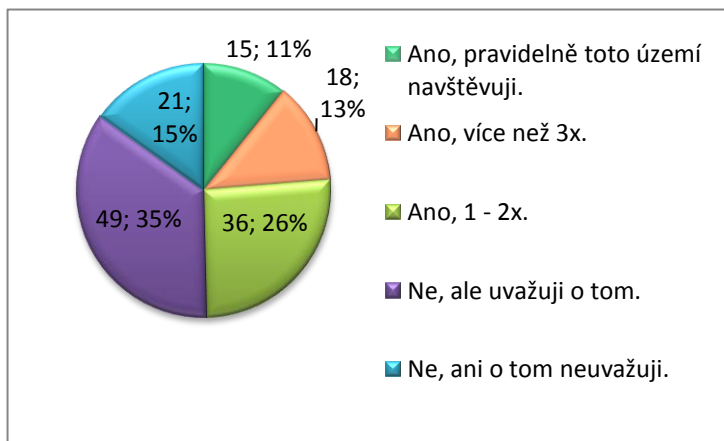
Graf 20: Odkud se návštěvníci dozvěděli o GV

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Otázka č. 7: Navštívil/a jste někdy území GV (Telč a jeho okolí)?

Území GV navštívilo celkem přesně 50% dotazovaných a mnoho z nich i několikrát. Tento výsledek je samozřejmě ovlivněn tím, kde byly výsledky šetření sbírány. 35% veškerých respondentů nikdy toto území nenavštívilo, ale uvažují o tom. Zbýlých 15% o návštěvě GV ani neuvažuje.

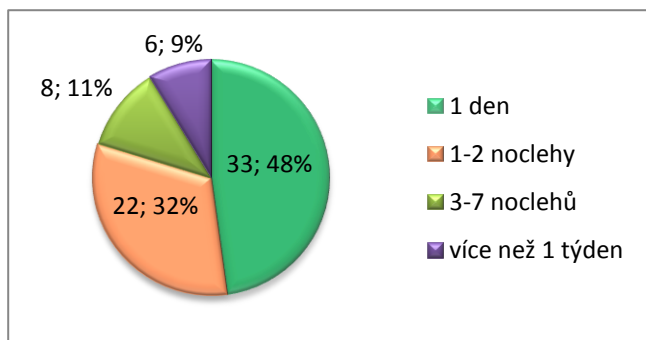
Respondenti, kteří na tuto otázku odpověděli „ne“, přeskočili až na otázku číslo 13.

Graf 21: Návštěvnost GV

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

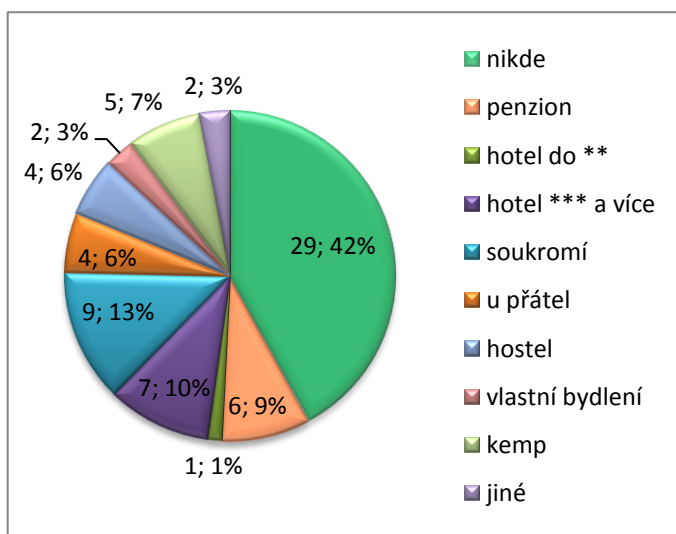
Otázka č. 8: Jak dlouho jste se obvykle zdržel/a?

Graf 22: Doba pobytu respondentů na území GV

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Téměř polovina všech dotazovaných, kteří navštívili území GV, se zde zdržela pouze jeden den. Mnoho z nich (32%) zde však také zůstalo 1-2 noci. Více než třídní pobyty jsou pak spíše výjimkou.

Otázka č. 9: Kde jste se ubytoval/a?

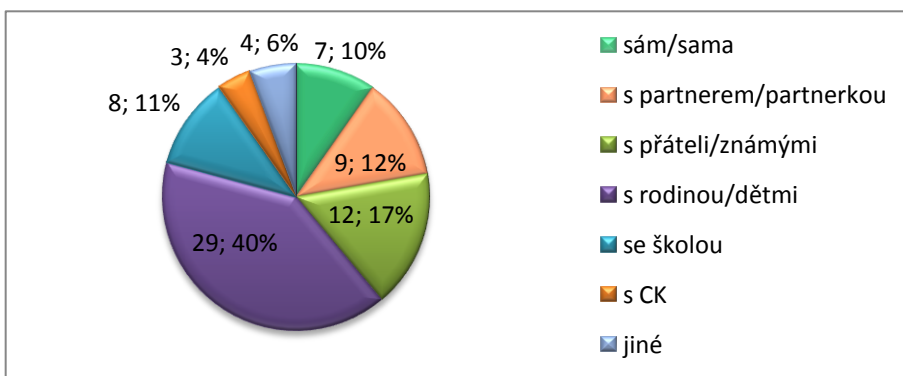
Pokud nepočítáme ty respondenty, kteří na území nepřespávali, nejvíce z nich (13%) využilo ubytování v soukromí. Druhým nejvyužívanějším ubytovacím zařízením jsou hotely *** a více (10%) a hned za nimi penziony (9%).

Graf 23: Ubytování respondentů na území GV

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Otázka č. 10: S kým jste území GV navštívili/a?

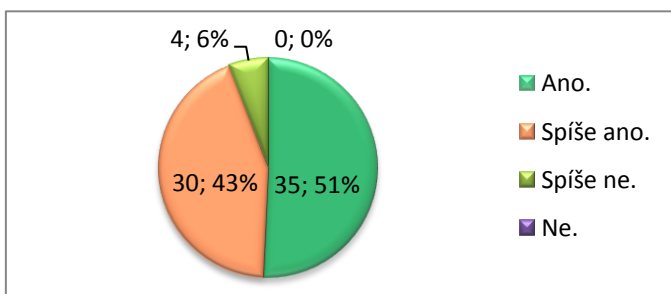
Celých 40% dotazovaných navštívilo území GV s rodinou či dětmi, 12% se dostavilo s přáteli a známými a 9% s partnerem či partnerkou. Do kolonky „jiné“ vepisovali respondenti, že území navštívili několikrát, pokaždé s někým jiným.

Graf 24: S kým návštěvníci na území GV přijeli

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Otázka č. 11: Byl/a jste spokojený/á s návštěvou GV?

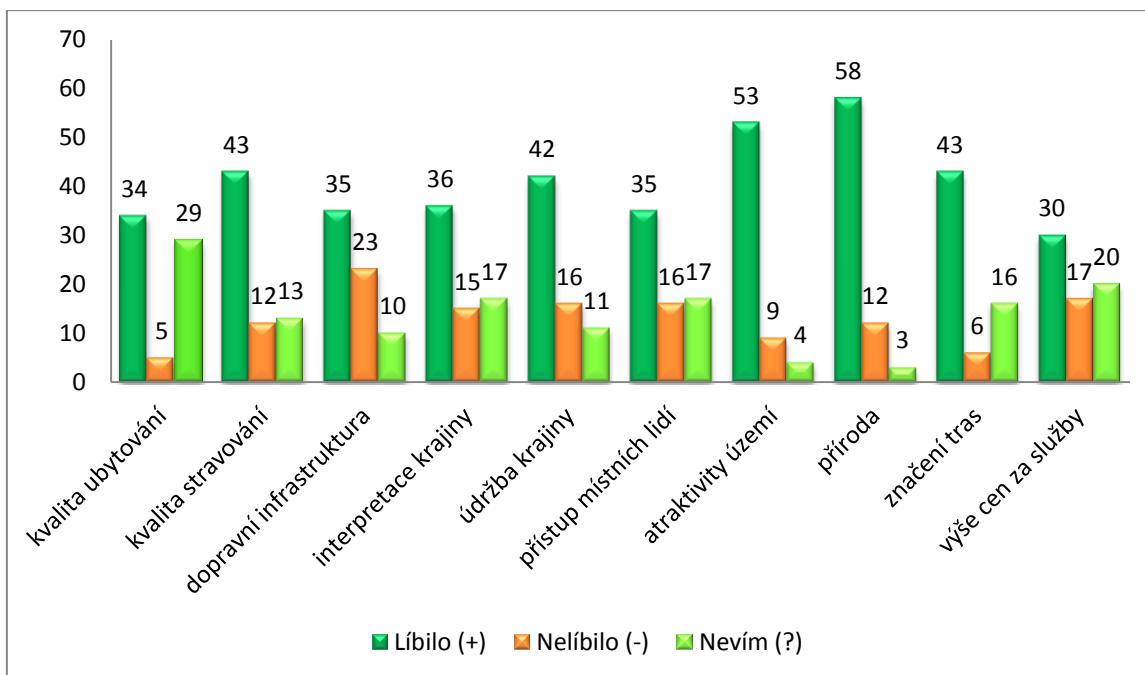
Pozitivní je, že většina respondentů, kteří navštívili území GV, byla spokojená s návštěvou geoparku. Pouze 4 dotazovaní byli spíše nespokojeni. Nikdo z respondentů nebyl vyloženě nespokojený.

Graf 25: Spokojenost návštěvníků s návštěvou GV

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Otázka č. 12: Ohodnoťte, co se Vám při návštěvě GV líbilo či nelíbilo?

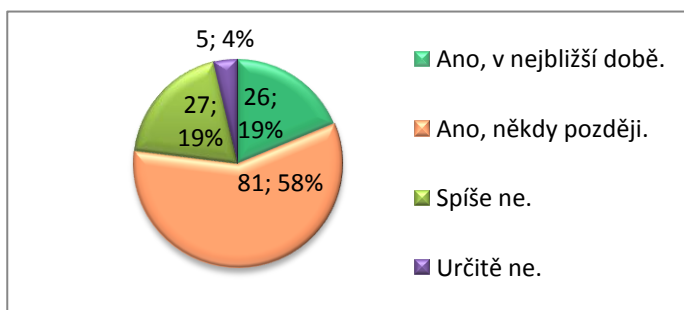
Jak již graf a odpovědi v předchozí otázce napovídají, převažuje u dotazovaných, kteří navštívili území GV, spíše spokojenost. Nejvíce si respondenti chválí přírodu, atraktivitu území, kvalitu stravování, značení tras a údržbu krajiny. Naopak největší nespokojenost panuje u kvality ubytování a výše cen za služby.

Graf 26: Spokojenost návštěvníků GV s jednotlivými aspekty v rámci geoparku

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Otázka č. 13: Uvažujete o opakované návštěvě GV?

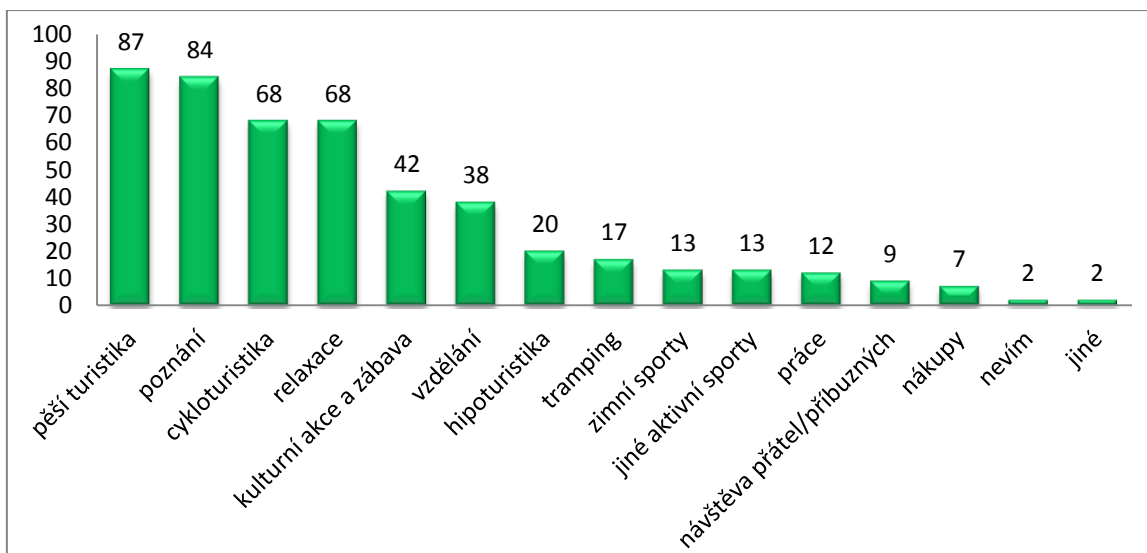
Více než $\frac{3}{4}$ všech respondentů plánuje, že území GV (zнову) navštíví. 5% dotazovaných o návštěvě neuvažuje a 19 % spíše neuvažuje.

Graf 27: Plány respondentů navštívit (opakovaně) GV

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Otázka č. 14: Která z těchto aktivit je podle Vás největším lákadlem pro území GV?

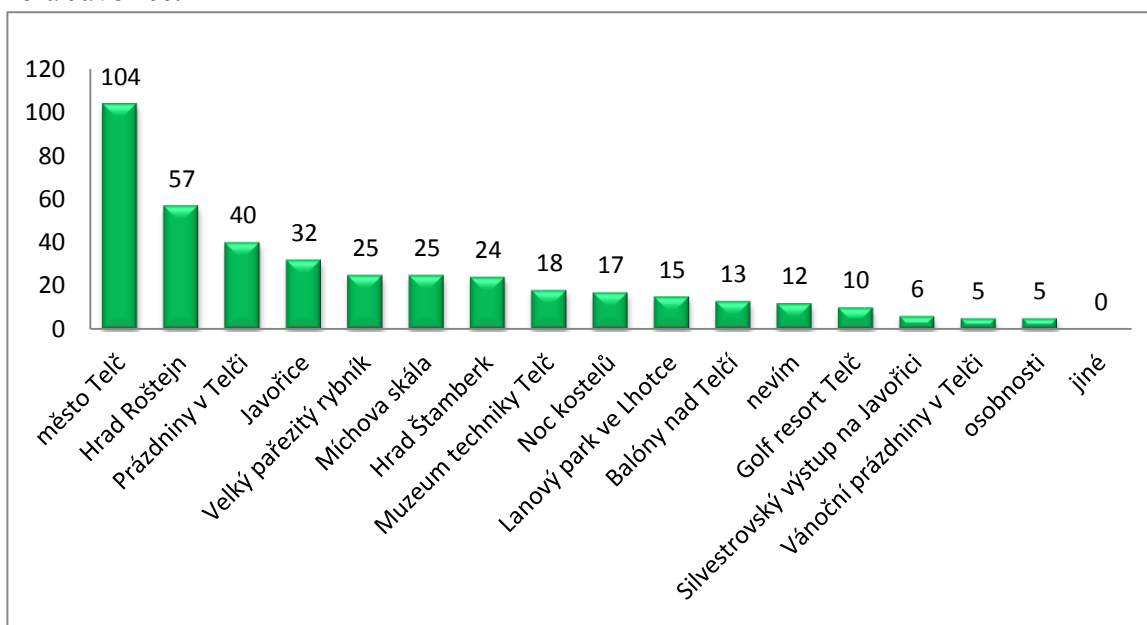
Nejlákavější aktivitou při návštěvě území GV je pěší turistika, nicméně hned v závěsu za ní je poznání a za ním pak se stejným počtem nasbíraných odpovědí cykloturistika a relaxace. V kolonce jiné se také objevila odpovědi „in-line bruslení“.

Graf 28: Aktivita, které na území GV lákají jeho (potenciální) návštěvníky
 Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Otázka č. 15: Která z těchto atraktivit je podle Vás největším lákadlem pro území GV?

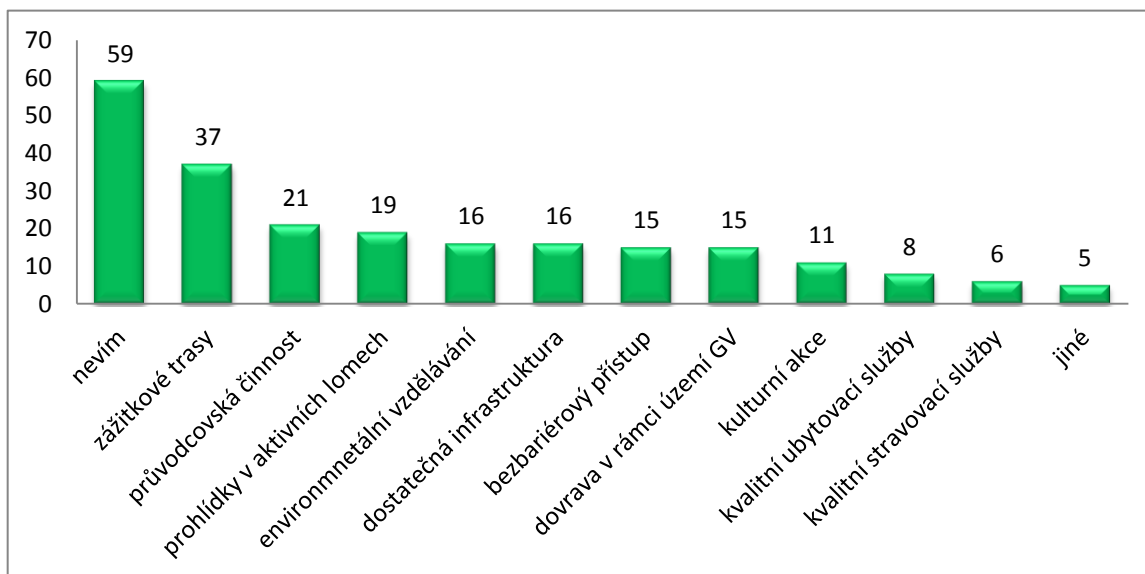
Nejvyhledávanější atraktivitou na území GV je podle dotazovaných suverénně město Telč. Na druhém místě je pak hrad Roštejn, za ním každoroční letní festival Prázdniny v Telči a na čtvrtém místě mezi atraktivitami území GV stojí podle respondentů hora Javořice.

Graf 29: Atraktivita, které na území GV lákají jeho (potenciální) návštěvníky
 Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Otázka č. 16: Co podle Vás GV chybí?

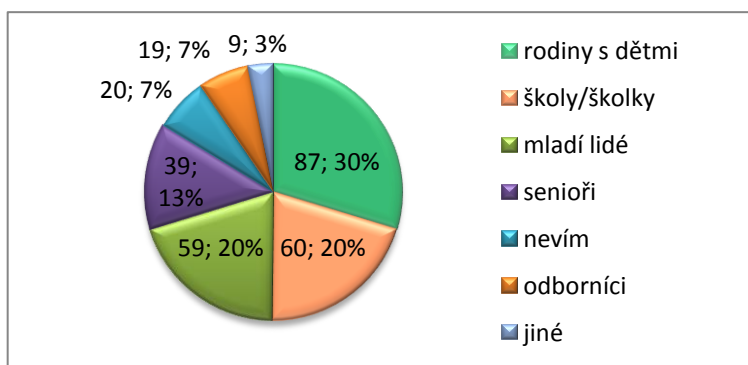
Na otázku: „Co podle Vás GV chybí?“ odpovídali respondenti nejvíce kromě „nevím“, že na tomto území postrádají zážitkové trasy (37 respondentů). Environmentální vzdělávání spolu s dostatečnou infrastrukturou (obojí po 16ti respondentech) předstihla průvodcovská činnost (21 dotazovaných) a prohlídky v aktivních lomech (19 dotazovaných). Do kolonky „jiné“ pak respondenti uváděli, že jim chybí „informovanost“, „propagace regionu“ a „peníze“.

Graf 30: Co (potenciální) návštěvníci GV postrádají na v tomto území

Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Otázka č. 17: Pro koho je podle Vás návštěva GV dobrým nápadem?

Graf 31: Vhodný segment návštěvníků pro GV na základě mínění respondentů

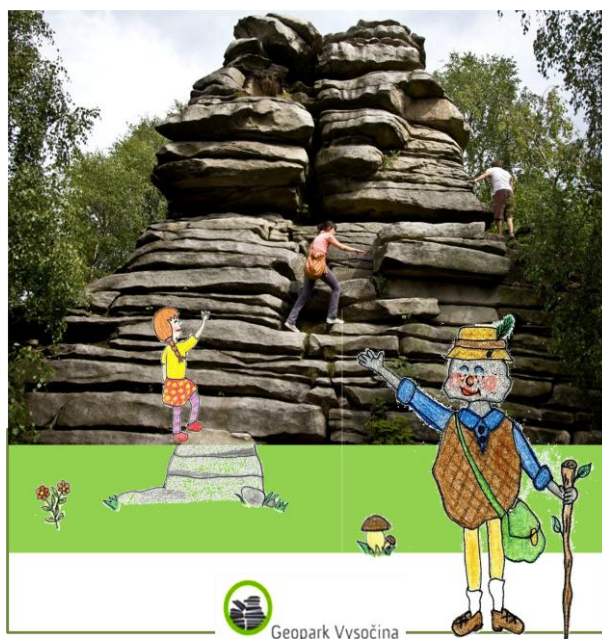
Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Největší podíl dotazovaných uvádí, že je návštěva GV nejvhodnější pro rodiny s dětmi (87 respondentů). Mnoho dotazovaných také doporučuje návštěvu mladým lidem a školám či školkám. V kolonce „jiné“ se často objevovala odpověď,

že návštěva je vhodná téměř pro všechny.

9.5. Projekt do soutěže „Zasad’ se o lepší svět“

Environmentální vzdělávání jako podklad pro tvorbu nových pracovních míst

Obr. 15: Logo projektu

Zdroj: Fučíková, 2014

Kategorie:	Diverzita na pracovním trhu
Lokalita:	Vysočina, Geopark Vysočina - Telč a okolí
Autor	Kateřina Fučíková, Univerzita Hradec Králové 3.
Spolupracovníci:	Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D. - ředitel Geoparku Vysočina; Ing. Martina Pásková, Ph.D. - Předsedkyně Rady národních geoparků, členka Koordinačního výboru Sítě evropských geoparků pod patronací UNESCO

Jak efektivně propojit environmentální vzdělávání s tvorbou nových pracovních míst? Jedno z řešení nabízí právě tento projekt.

Problém, který projekt řeší:

Tento projekt nabízí řešení dvou problémů současně. Prvním z přínosů je návod, jak formou atraktivní zábavné osvěty šířit a propagovat udržitelné a odpovědné zacházení

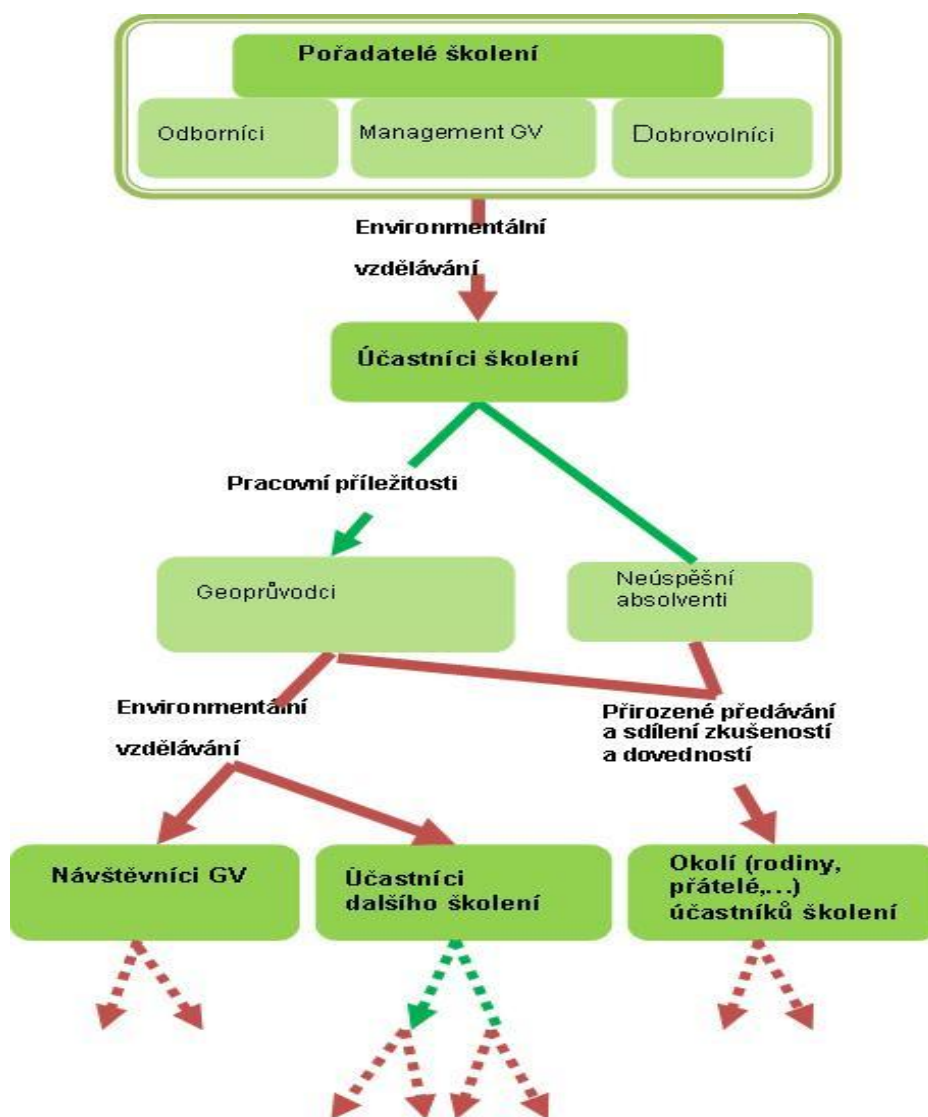
s přírodou a jejími zdroji. Druhým přínosem je pak tvorba nových pracovních míst pro environmentálně proškolené účastníky tohoto projektu - potenciální budoucí Geoprůvodce Geoparku Vysočina.

Udržitelnost:

Projekt si kromě vytvoření nových pracovních míst klade za cíl vysvětlovat důležitost zachování přírodních hodnot a pěstování vztahu k přírodě, a tím vést (primárně) místní obyvatelstvo k dlouhodobé ekologické udržitelnosti, k pochopení důležitosti ochrany a obnovy přírody, k ochraně tradic a k tvorbě nových udržitelných forem cestovního ruchu (převážně geoturismu). Skrze proškolené místní obyvatele se pak jejich nově nabyté znalosti a dovednosti dostanou do širších vrstev, k dalším obyvatelům a také převážně k návštěvníkům daného území.

Obr. 16: Výhody plynoucí ze školení

Zdroj: Fučíková, 2014

Podrobný popis:

Geopark je takové území, které není významné pouze z hlediska geologického, ale taktéž ekologického, kulturního a historického. Jedním z hlavních zásad geoparků je princip udržitelnosti. Geoparky se prostřednictvím atraktivního a zábavného vzdělávání snaží vysvětlovat a aktivně zapojovat místní obyvatelstvo a účastníky cestovního ruchu v ochraně a obnově přírody, tradic, kultury, atd. Nejedná se tedy o nějaké zákonem dané chráněné území, ale spíše o takové území, kdy veškerá iniciativa přichází primárně zespodu, tj. od místních lidí.

*„Významnou součástí aktivit geoparku je interpretace jeho geologického dědictví a dalších přírodních a kulturních atraktivit. Dynamickou součástí této interpretace jsou **geoprůvodci** (poznámka autorky: jinými slovy georangeři), kteří současně ovlivňují spokojenost návštěvníků a vytvářejí podmínky pro předávání pozitivní zkušenosti s geoparkem dalším potenciálním návštěvníkům. Důležitou podmínkou kvality činnosti geoprůvodců je získání odpovídajících kompetencí, jejichž základem je vedle jejich osobní zkušenosti a znalostí získaných negraduálním studiem i individuálním celoživotním vzděláváním zejména kvalitní proškolení kurzem pro geoprůvodce“ (Zelenka et al, 2014:81).*

Geopark Vysočina je území, které se rozkládá SZ od Telče. Prozatím je kandidátským geoparkem, který usiluje o to, aby povýšil a získal statut národního geoparku. K tomu je zejména zapotřebí rozšířit a propracovat nabídku geoturistických produktů a služeb a dostat Geopark Vysočina do povědomí nejen jeho potenciálním návštěvníkům, ale převážně jeho obyvatelům a všem místním subjektům mikroregionu, kteří by formou spolupráce rozvíjeli fenomén geoparků.

Mezi příklady plánovaných budoucích projektů patří naučná stezka v korunách stromů, která má vzniknout nad kamenným mořem nedaleko hradu Roštejn, vznik informačního centra geoparku, vzdělávací procházky s ornitology a mimo dalších právě vytvoření sítě certifikovaných geoprůvodců. Všechny tyto aktivity však mohou fungovat nezávisle na tom, zda bude Geopark Vysočina povýšen z kandidátského geoparku na národní geopark či nikoliv, pouze mohou k udělení této certifikace přispět.

Více informací o Geoparku Vysočina je k dispozici na jeho internetových stránkách (geoparkvysocina.cz), na facebookových stránkách geoparku

(<https://www.facebook.com/GeoparkVysocina?fref=ts>) či v prvním čísle čtvrtletníku Geoparku Vysočina, který je dostupný na internetových stránkách Geoparku Vysočina.

Vzdělat nejprve místní obyvatele, naučit je vážit si území, kde žijí, a předávat dál zajímavé příběhy jejich krajiny je podle mého názoru základním krokem k rozvoji všech šetrných forem cestovního ruchu a k ochraně přírody jako takové.

Proto přicházím s návrhem zorganizování čtyřdenního environmentálního a průvodcovského školení, které by se uskutečnilo na území Geoparku Vysočina, přímo v jeho centru, v prostorách hradu Roštejn. Tato akce by pro její účastníky nebyla zpoplatněna. Ještě před samotným konáním školení by byly jejím účastníkům distribuovány podpurné vzdělávací materiály, určené k nastudování. Tyto materiály by také byly dostupné na elektronickém školícím portálu Univerzity Hradec Králové. Samotné školení by pak kromě mnoha přednášek zahrnovalo činnost v terénu. Mimo historii vzniku území, jeho botanické, zoologické a geologické rozmanitosti, místní tradice atd. by se účastníci dozvěděli, jak správně předávat nabyté znalosti čili jak se stát dobrými geoprůvodci. Po ukončení školení by potenciální budoucí geoprůvodci dostali čas na nastudování, vstřebání a propojení všech informací, zkušeností a dovedností. Zhruba po třech týdnech od konce školení by pak ve stejných prostorách ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové proběhlo jednodenní ústní přezkoušení uchazečů o certifikaci, které by si jednotliví aspiranti hradili sami. Suma však není nijak závratná, konkrétně by se jednalo o 500 CZK na osobu. (Univerzita Hradec Králové, která má právo tuto mezinárodně uznávanou certifikaci udělovat, již dvakrát toto přezkoušení realizovala, a to v geoparcích Český ráj a Železné hory.) Školení by zjednodušeně vypadalo asi tak, že by si účastníci jako u maturity vylosovali jednu z lokalit či atraktivit Geoparku Vysočina a následně by jim navíc bylo losem přiděleno, jakým návštěvníkům lokalitu prezentují (senioři, děti, mladí lidé, rodiny s dětmi, ...). Po jejich odprezentování by proběhlo vyhodnocení a závěrečná certifikace úspěšných absolventů školení - **Geoprůvodců Geoparku Vysočina**. Výstupem celého školení by pak byl nově vzniklý manuál, který by v následujících letech mohl sloužit jako příručka a návod k tomu, jak zajistit správný a hladký průběh této akce i v budoucnu.

Celý projekt nespočívá jen v tom vytvořit nová pracovní místa pro průvodce. Organizátoři a přednášející by účastníky motivovali k tvorbě a prodeji tradičních geoproductů, jakými mohou být například místní geopekárny, georestaurace,

geoubytování, geosporthy, prodej vlastnoručně vypěstovaných surovin na farmářských trzích, prodej dalších vlastnoručně vyrobených tradičních výrobků apod.

Také je nutno podotknout důležitost recipročního přístupu čili že se jedná o oboustranný vzdělávací proces, ve kterém by se neučili pouze účastníci školení od školitelů, ale i naopak, školitelé od účastníků. Mnohdy jsou totiž znalosti a dovednosti obyvatel žijících v daném území mnohem komplexnější a různorodější, a tak se mohou mnohemu přiučit i samotní organizátoři a školitelé.

ORGANIZÁTOŘI AKCE:

Autorka projektu, Geopark Vysočina, o.p.s. a Univerzita Hradec Králové⁵.

CÍLOVÁ SKUPINA:

- **primárně** místní nezaměstnaní (věkový limit není omezen) se zájmem o přírodu, krajinu, tradice, geologii, ekologii, historii, botaniku aj., kteří znají velice dobře dané území a kteří jsou ochotni učit se novým věcem a předávat nabyté znalosti a dovednosti

- **sekundárně** pak budoucí návštěvníci Geoparku Vysočina a obyvatelé žijící na území geoparku, protože tento projekt přispěje k rozvoji netradiční formy cestovního ruchu - geoturismu, který s sebou nese, stejně jako všechny druhy cestovního ruchu, rozvoj infrastruktury (a větší využívání infrastruktury stávající) čili rozvoj ubytovacích, stravovacích a dalších zařízení, které vznikají právě v důsledku rozvoje cestovního ruchu.

POČET ÚČASTNÍKŮ:

cca 20

UBYTOVÁNÍ:

Účastníkům by byla nabídnuta varianta přespání ve školícím objektu (přímo na hradě Roštejn), pravděpodobně však pouze ve vlastních spacích pytlích. Přesto se primárně nepředpokládá, že by této možnosti bylo hojně využíváno, protože účastníky školení by měli být převážně lidé žijící na tomto území.

⁵ Autorka tento projekt konzultovala s ředitelem geoparku Ing. Vladimírem Dolejským a Ing. Martinou Páskovou, Ph.D., kteří jí poskytli cenné rady a přislíbili pomoc při realizaci projektu.

STRAVOVÁNÍ:

Co se týče stravování, byly by zajištěny pouze obědy připravované z kvalitních místních surovin od lokálních farmářů apod. Pokud by tak bylo dohodnuto předem, bylo by možné obstarat i variantu obědů pro vegetariány. Ostatní jídlo během dne by si účastníci až na výjimečné situace obstarávali sami.

Obědy by kuchař připravoval přímo v prostorách hradu, kde jsou k tomu vhodné podmínky, což by ušetřilo čas, protože by se účastníci nemuseli v době oběda nikam přesouvat.

PŘEPRAVA BĚHEM ŠKOLENÍ:

V rámci školení by nebylo nutné přepravovat se na velké vzdálenosti. Velká část výletů do přírody by byla realizována pěšky. Nabízí se zde i možnost využití bicyklů, což ale záleží na ochotě a domluvě s účastníky školení. V případě delších výjezdů je nutné zajistit cca 5 automobilů, ať už z řad organizátorů či školitelů, případně z řad účastníků školení. Projetý benzín by byl těmto aktérům zpětně proplacen. Vzdálenosti nutné k přepravě automobily jsou však poměrně krátké, max. 15 min. na jeden výjezd.

PODROBNÝ POPIS ŠKOLENÍ

1. DEN

- přivítání účastníků školení, představení lektorů a odborníků, seznámení se s týdenním programem
- 1. stručná úvodní přednáška o tom, co jsou to vlastně geoparky a geoturismus a jak funguje geoturismus ve světě a v ostatních geoparcích v ČR
- rozdělení účastníků do čtyř pracovních skupin (rovnoměrně; v každé skupině muži, ženy, mladší, starší, zkušení, nezkušení, ...) po pěti; v těchto skupinách budou následně členové „soutěžit“, plnit úkoly, společně se zamýšlet, tvořit a vzdělávat se
- úvodní seznamovací hra (icebreaker), poté 10 minut na to, aby si jednotlivé skupiny vymyslely názvy pro jejich týmy
- společný oběd
- odpolední výlet do terénu, procházka s výkladem kolem Roštejnské obory, zastavení u geoexpozice před Roštejnskou oborou, menší výklad k místní geologii; dále prohlídka hradu s výkladem
- 1. soutěž pro skupiny; zadání: během jedné hodiny vymyslete nějaký příběh,

jak potenciální návštěvníky seznámit s tímto místem (hrad Roštejn a jeho okolí), s místní faunou a flórou, geologií, historií, ...příběh může být smyšlený, nebojte se kreativity, můžete zahrát divadlo, zpívat, recitovat básně, cokoli Vás napadne; poté po uplynutí limitu všechny skupiny postupně odprezentují, co ve vyhrazeném časovém limitu vymyslely

- vyhodnocení 1. soutěže = zapsání na tabuli, do které se budou v průběhu týdne vpisovat další výsledky (hodnocení vždy takto: 20b. = 1. tým, 15b. = 2. tým, 10b. = 3. tým, 5b. = 4.tým)

- přednáška o zajímavostech na území Geoparku Vysočina, o jeho geologii; promítání fotografií na data projektor

- přednáška na téma Udržitelný rozvoj

- zhodnocení 1. dne, poděkování, připravení účastníků na den 2., rozloučení se

2. DEN

- brainstorming na téma Aktivní zapojení místních obyvatel do chodu Geoparku Vysočina aneb jak naučit obyvatele vážit si území, v němž žijí (např. soutěže pro školáky, kdo venku nasbírá nejvíce odpadků, art soutěže, fotografické soutěže, ...)

- ranní „zahřívací“ soutěž na poznávání stromů, ať už podle listů, jehličí, kůry, výřezu z kmene či šišek

- přednáška o flóře vyskytující se na území GV zakončená malým testem (v rámci týmové soutěže)

- pěší výlet k Velkému Pařezitému rybníku (Roštejn ⇒ Velký Pařezitý rybník = 5 km); přednáška v přírodě na téma Vznik a význam rašelinišť; vysvětlení významu odpočinkových míst v přírodě

- soutěž: každý tým obdrží kbelíček, lopatku, uzavíratelnou sklenici, lupu a sítko a má za úkol během 15 minut nasbírat co nejvíce druhů drobného hmyzu, který se v závěru všichni společně snaží určit a pojmenovat

- společný oběd formou svačinových pytlíků

- přesun k expozici dřevin a křovin nedaleko Velkého Pařezitého rybníku; každý účastník obdrží úhel a papír a dostane za úkol obkreslit kůru nějakého stromu, který pozná; zajímavosti o dřevě (cena, obnova), o tom, jak se dá v přírodě jednoduše změřit výška stromu (každý tým obdrží pravítko a jednu dvoumetrovou dřevěnou tyč)

- pěší výlet na Míchovu skálu (Velký Pařezitý rybník ⇒ Míchova skála = 2 km); vysvětlení geologických procesů, projevů zvětrávání (voštiny, skalní mísy, odtokové žlábký, výklenky,...); orientace se v krajině (kterým směrem se co nachází)

- přesun na Javořici (Míchova skála ⇒ Javořice = 2 km); stručný výklad o Českomoravské vrchovině; soutěž na 30 minut o nejlepší land-art (objekt z místních přírodních materiálů);

- od Javořice přesun ke Studánce páně (Javořice ⇒ Studánka Páně = 0,5 km; historie, poutní místo; pokus o navození Genia Loci; vysvětlení pojmu

- návrat zpět ke hradu dle fyzických možností skupiny = pěšky či zajištění automobilů na přepravu zpět (cesta zpět = 11 km)

- zhodnocení 2. dne, průběžné vyhodnocení výsledků soutěže, poděkování, připravení účastníků na den 3., rozloučení se

3. DEN

- přednáška s ornitologem (birdwatching), zaměřeno na místní druhy ptáků (výr, čáp černý, doupňák, orel mořský, strakapoud, datel, krkavec, ...); poslouchání nahrávek zpěvu jednotlivých ptáků

- procházka do přírody; soutěž pro skupiny, kdo uslyší a rozpozná zpěv nejvíce druhů ptáků; následuje (už ne jako soutěž) individuální uklidňující cvičení s názvem Naslouchej přírodě, které spočívá v tom, že se všichni rozmístí alespoň 3 metry od sebe, najdou si pohodlné místo, usadí se, zavřou oči a pět minut poslouchají, jaké všechny zvuky přírody slyší; mohou počítat na prstech, po uběhnutí pěti minut si o zvucích všichni pohovoří

- návštěva Lanového parku ve Lhotce (přeprava automobily; Roštějn ⇒ Lanový park = 10 km), krátký teambuildingový program pro skupiny (soutěž)

- společný oběd

- návštěva kamenolomu v Mrákotíně s výkladem (přeprava automobily; Roštějn ⇒ lom Mrákotín = 12 km)

- brainstorming na téma Interpretace geologického dědictví v Geoparku Vysočina

- přednáška na téma První pomoc, problémy návštěvníků a vybavenost geoprůvodce pro práci se skupinou v terénu (lékárnička, cukr, láhev s vodou, mobilní telefon, ...)

- večerní vycházka za tmy; upozornění účastníků, že od opuštění základny nesmí promluvit; nutnost mít baterky či jiné svítilny, ale vždy jen dvě do skupiny = celá skupina drží při sobě; podél cesty se nacházejí osvětlené lampiony a u nich vždy nějaká indicie, lampiony dovedou účastníky až na místo, kde je pro ně připravené divadlo (Bílá paní, Zachariáš z Hradce, ...) podbarvené hudbou místního rodáka a hudebního skladatele Gustava Mahlera; po divadle návrat zpět; debata – Genius Loci – ano či ne

- zhodnocení 3. dne, průběžné vyhodnocení výsledků soutěže, poděkování, připravení účastníků poslední 4. den školení, rozloučení se

4. DEN

- brainstorming na téma Existující a potenciální geoturistické produkty Geoparku Vysočina (restaurace, ubytování, pekárny, farmářské trhy, ekofarmy, akce, atraktivita, ...)

- soutěž: vymyslete (i smyšlený) geoturistický produkt Geoparku Vysočina, na papír A3 namalujte jeho logo, reklamu a slovně popište, jak si představujete, že by produkt fungoval

- přednáška o tom, jak se dá podnikat v cestovním ruchu
- společný závěrečný slavnostní oběd
- hry v přírodě na umocnění vnímání přírody a soužití se s ní; opakování místní fauny (zejména ptactva) a flóry
- hlubší přednáška od zkušeného georangera o tom, jak se dá neživá příroda zajímavě interpretovat tak, aby po jejím pochopení byla minimálně stejně tak zajímavá, jako příroda živá, jak pracovat se skupinou návštěvníků, jak upoutat jejich pozornost, zkratka o tom, jak se chová zkušený geoprůvodce
- zpětná vazba školení od účastníků akce formou anonymních dotazníků
- prostor pro dotazy a nesrovnalosti; vysvětlení, jak, kdy a kde bude probíhat přezkoušení s případnou certifikací potenciálních georangnerů
- zhodnocení 4. dne a celého průběhu školení, poděkování všem zúčastněným, vyhlášení vítěze skupinové soutěže, předání cen, společné focení

POTENCIÁLNÍ HROZBY PROJEKTU

► zajistit dostatečný počet zájemců, či naopak při velkém zájmu vybrat vhodné účastníky školení

= **ŘEŠENÍ** = Autorka se nedomnívá, že by mohl nastat problém s nenaplněním kapacity školení. Tato certifikace není nějakým autorkou nově vymyšleným osvědčením, ale jedná se o mezinárodně uznávaný certifikát nemalého významu. V České republice byly podobné certifikáty uděleny v Geoparku Český ráj a v Geoparku Železné hory. Pokud by však účastníků přece jen nebylo dostatek, i tak je možné realizovat školení v menším počtu účastníků. K naplnění kapacity účastníků se však předpokládá kvalitní **propagace** akce (ústní propagace organizátory akce, facebookové stránky Geoparku Vysočina, oficiální stránky Geoparku Vysočina, oficiální stránky města Telč, tiskové zprávy do lokálních novin, úřady práce v Telči, případně v Pelhřimově a Jihlavě, Informační centrum Telč, hrad Roštejn, Hotel u Hraběnky, prezentace na kulturních akcích v Telči). Pokud by naopak došlo k přečerpání kapacity, je možné realizovat v relativně blízké době školení nové. Realizování dalšího školení však závisí nejen na úspěšnosti prvního školení, ale i na dalším zajištění financování projektu.

► sehnat vhodné odborníky (školitele), kteří se podílí na tvorbě celého týdenního programu

= **ŘEŠENÍ** = Autorka je již v kontaktu s vedením geoparku a dalšími osobami, které jsou schopné zajistit veškeré odborníky.

► zajistit kuchaře, který jednak bude po dobu celého školení vařit obědy pro všechny účastníky školení, bude schopen zajistit stravu z místních regionálních surovin a zajistí případné alternativní varianty jídel pro vegetariány

= **ŘEŠENÍ** = Zajištění kuchaře by neměl být problém. S tím by mohla vypomoci restaurace U Hraběnky (Telč) či restaurace Na Kovárně (Mrákov). Pro dodání místních produktů by byly kromě drobných farmářů osloveny dvě lokální biofarmy, a to Biofarma Javořice Lhotka a biofarma v Chadimově mlýně.

CO SE STANE, KDYŽ TO VYJDE? :-) aneb UDRŽITELNOST V PRAXI

- rozšíří se povědomí místních lidí o důležitosti ochrany a obnovy přírody
- posílí se patriotismus místních lidí, což bude mít za následek zájem o ochranu a obnovu místní přírody, památek, zdrojů a tradic
- proškolení účastníci si osvojí nacházení vazeb mezi jednotlivými přírodními aspekty a budou schopni to vše jako celek poutavě prezentovat
- ti účastníci školení, kteří úspěšně absolvují závěrečné zkoušky, se stanou profesionálními geoprůvodci čili zaměstnanci Geoparku Vysočina (obdrží certifikát „Geoprůvodce Geoparku Vysočina“); primární náplní jejich práce bude provázení návštěvníků geoparku po již vzniklých či nově vytvořených naučných stezkách
- účastníci budou lépe informovaní o pracovních možnostech v mikroregionu Telčsko a budou tak více motivováni aktivně se podílet na tvorbě nových geoturistických a environmentálních produktů
- začne narůstat počet návštěvníků Geoparku Vysočina, čímž opět vzroste poptávka po geoturistických a jiných sekundárních službách v cestovním ruchu, což bude mít za následek nárůst nabídky a tvorbu nových produktů = zvýší se kvalita života obyvatel tohoto území a umocní se prožitky jeho návštěvníků

► zrovnoměří se turismus, protože díky rozvoji aktivit v Geoparku Vysočina bude region pro jeho návštěvníky atraktivní i mimo turistickou sezónu (území Telče je z hlediska cestovního ruchu silně sezónní záležitostí ⇒ v létě je více pracovních příležitostí, ale po sezóně je mnoho lidí bez práce)

VÝHLEDY DO BUDOUCNA = DLOUHODOBÁ UDRŽITELNOST

Velkou výhodou tohoto projektu je jeho opakovatelná aplikovatelnost, protože jak již bude jednou připraven, je možné pořádat školení v daném území každoročně (i vícekrát do roka) a tím pak neustále napomáhat k tvorbě dalších pracovních míst, dlouhodobě se podílet na hospodářském růstu území a nepřetržitě environmentálně vychovávat čím dál více lidí.

Jedním z tipů pro management Geoparku Vysočina do následujících let je pořádat školení nejen v českém jazyce, ale i v dalších jazykových mutacích (vzhledem k poloze území převážně v německém a anglickém jazyce), čímž by se rozšířil segment návštěvníků Geoparku Vysočina, což by mělo za následek přínos většího množství finančních prostředků, které by mohly sloužit k rozvoji regionu, ochraně přírody atd.

Rozpočet:

Položka	Poznámka	Částka
Propagace projektu v jeho začátcích	Ústní propagace organizátory akce (0 CZK); Internetové stránky (0 CZK); tisková zpráva do lokálních novin (3000 CZK; částka je nižší, protože se očekává podpora projektu městem Telč); tisk informačních plakátů a letáků (3 000 CZK); prezentace na kulturních akcích (1500 CZK).	7 500 CZK
Příprava výukových materiálů	Jedná se o přípravu přípravných vzdělávacích materiálů pro účastníky školení. Podobné výukové materiály již byly zpracovány Ministerstvem životního prostředí pro Geopark Český ráj a pro Geopark Železné hory, kde obdobné školení geoprůvodců již proběhlo. Tyto příručky se dají využít jako podklady pro tvorbu těchto materiálů, jen je nutné je doplnit o specifické informace vztahující se ke Geoparku Vysočina. Část těchto podkladů již byla vypracována Českou geologickou službou. Předpokládá se taktéž, že by se na tvorbě těchto materiálů podíleli i dobrovolníci.	3 000 CZK
Tisk výukových materiálů	Bude potřeba natisknout příručky a materiály pro minimálně 25 osob (účastníci školení + školitelé) ⇒ 25 x 200 = 5 000 CZK. Veškeré materiály budou také zdarma k dispozici na elektronickém školícím portálu Univerzity Hradec Králové.	5 000 CZK

Pronájem školících prostor	Školení (4 dny) a následné přezkoušení (1 den) bude probíhat v prostorách hradu Roštejn. Bylo dojednáno, že nájemné těchto prostor pro tyto účely na jeden den činí 1 000 CZK.	5 000 CZK
Školící pomůcky	Zapůjčení PC (0 CZK - autorka projektu) a data projektoru (1 500 CZK) Nákup projekčního plátna, papírů, mazací tabule, fixů, pastelek, kreslicích úhlů, kyblíků (4x), lopatek (4x), lup (4x), sítěk (4x) a pravítek (4x). Celková částka nakoupených pomůcek činí 6 535 CZK. Rozpis jednotlivých položek viz následující strana. Mnoho z těchto pomůcek by mohlo být využito i během dalších školení. Dále budou z vlastních zdrojů obstarány papíry, tužky, pera, fixy, 4ks zavařovacích sklenic a 4 ks dvoumetrových dřevěných tyčí.	8 035 CZK
Stravování během školení	Strava bude zajištěna formou obědů pro všechny účastníky školení. Předpokládaný počet osob: 25; počet dní: 4. (⇒ 150 CZK/oběd). Obědy budou připravovány pokud možno z kvalitních lokálních surovin od místních farmářů.	15 000 CZK
Mzda pro kuchaře	1 000 CZK na den + příplatek za obstarání veškerých surovin.	5 000 CZK
Mzdy pro odborníky	Tímto jsou myšleny mzdy pro školitele, organizátory školení a členy komise závěrečné certifikace. Celkový počet odborných přednášek je 11 = 11 školitelů + 4 herci (viz večerní vycházka za tmy, den 3.); sazba za hodinové odborné školení je 200 CZK/1 hodina + školitelům a hercům se vyplácí 1 hodina (200 CZK) za přípravu. ⇒ 15 x 400 CZK = 6 000 CZ. Celkový počet členů komise závěrečné komise je 5. Předpokládá se, že přezkoušení všech účastníků bude trvat 10 hodin (0,5 hodiny na jednoho účastníka). Hodinová mzda je v tomto případě také 200 CZK/1 hodina. ⇒ 10 x 5 x 200 = 10 000 CZK. Zbytek částky (3 000 CZK) půjde na proplacení dopravy do Geoparku Vysočina všem odborníkům a také organizátorům školení. Část veškeré činnosti, avšak především organizování školení bude také založeno na dobrovolnické pomoci.	19 000 CZK
Návštěva lanového parku	Dle ceníku (http://www.javorice.cz/lana) je cena pro skupiny 75 CZK/osobu. (⇒ 75 CZK x 20 účastníků školení = 1 500 CZK).	1 500
Benzín	Bylo vypočítáno, že by se za týden najelo cca 60km na jeden automobil (celkem 5 automobilů = 300km). Cena na 1km = 3,5 CZK. (⇒ 3,5 x 300 CZK = 1050 CZK).	1050 CZK
CELKEM		70 085 CZK

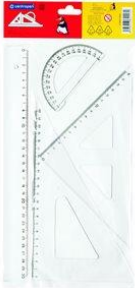

Načasování projektu:

Březen 2015	<ul style="list-style-type: none"> - propagace projektu - konkrétní plánování průběhu školení - nasmlouvání lektorů - tvorba studijní opory pro budoucí účastníky - výběr účastníků školení
Květen 2015 (2. polovina měsíce)	- průběh samotného školení
Červen 2015	- certifikace geoprůvodců
Červen 2015 – budoucnost	- aktivní zapojení účastníků školení ve službách cestovního ruchu
Červenec 2015	- zpracování výstupů ze školení, které mohou být využitelné v následujících letech, při dalších školeních
(Březen 2016)	- pokud se projekt ověří = rozjezd druhého kola; opětovný výběr účastníků školení

Školící pomůcky, které je třeba zakoupit

Pomůcka	Orientační cena za kus	Počet kusů	Orientační cena celkem	Web
Papíry 	72 CZK	1	72 CZK	http://www.sevt.cz/produkt/euro-basic-kancelarsky-papir-a4-80g-500listu-32900600/
Popisovací mazací tabule 	961 CZK	1	961 CZK	http://www.b2bpartner.cz/bila-popisovaci-tabule-nemagneticka-2/

<p>Fixy</p> 	359 CZK	1	359 CZK	http://www.sevt.cz/produkt/fixy-jovi-tenke-84-ks-vypratelne-v-kelimku-7x-12-barev-41806800/
<p>Fixy na mazací tabuli</p> 	11 CZK	6	66 CZK	http://www.rafoshop.cz/fixy-na-bile-tabule/
<p>Pastelky</p> 	99 CZK	4	396 CZK	http://www.sevt.cz/produkt/herlitz-pastelky-drevene-trojhrane-12-barev-41153000/
<p>Kreslicí úhly</p> 	39 CZK	2	78 CZK	http://www.hrst.cz/umelecky-kreslici-uhel-koh-i-noor-gioconda-charcoal-8673-prumer-56-tvrдост-2-6ks/d-70601/
<p>Kyblík</p> 	35 CZK	4	140 CZK	http://dagdahry.cz/k-vode-na-pisek/1959-kyblik-jednobarevny-16-cm--8000796004017.html

Lopatka 	210 CZK	4	840 CZK	http://www.az-shop.cz/lopatka-fiskars-premium-sid-137200-detail
Lupa 	258 CZK	4	1032 CZK	http://www.mikroshop.cz/cz/carson-js-40-2-5x-lupa-s-drzadlem
Sítko 	43 CZK	4	172 CZK	http://www.smartcook.cz/?page=detail&idd=3577&zahl=1&fltr=05b00c
Sada pravítek 	29 CZK	1	29 CZK	http://www.sevt.cz/produkt/centropen-souprava-pravitek-4-ks-41160100/
Projekční plátno 	2 390 CZK	1	2 390 CZK	http://www.infoto.cz/projekcni-platna/stojanova-prenosna/platno-reflecta-tripod-twinstar-155x155cm-stojanove
CENA CELKEM			6 535 CZK	

Seznam zdrojů potřebných k projektu⁶

Tištěné zdroje

DOUCEK, J., PÁSKOVÁ, M., SMUTEK, D., ŠTÝRSKÝ, J. a ZELENKA, J. *Geoprůvodce: speciální průvodce po geoparku Železné hory*. 1. vyd. Chrudim: Vodní zdroje Chrudim, 2013, 157 s. ISBN 978-80-87883-03-7.

MILOŠOVÁ, D., NEUŽIL, J., PÁSKOVÁ, M., PONDĚLÍČEK, M., SMUTEK, D. a ŠTÝRSKÝ, J. *Modul průvodce ekoturismu a geoturismu*. 1. vyd.. Editor Darja Šmídová. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, 158 s. ISBN 978-80-7435-330-7.

PÁSKOVÁ, M. *Udržitelnost cestovního ruchu*. 3. vyd., přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014b, 335 s. ISBN 978-80-7435-329-1.

SIEGELA, S. in CARVALHO, C. N., RODRIGUES, J. a JACINTO, A. *Geoturismo & desenvolvimento local*. 1. ed. Printmor : Rio Maior, 2009:223 ISBN 978-972-8285-53-1.

ZELENKA, J., VENCLOVÁ, K., PÁSKOVÁ, M., DOUCEK, J., SMUTEK, D. a KUBALÍKOVÁ, L. *Metodiky národních geoparků*. 1. vyd. Chrudim: Vodní zdroje Chrudim, 2014, 159 s. ISBN 978-80-87883-10-5.

Internetové zdroje

GEOCACHING. F - STRAF BONUS Geopark Vysočina [online]. 2014 [staženo květen, 28., 2014]. Přístup z Internetu:

http://www.geocaching.com/geocache/GC4V83E_f-stra-bonus-geopark-vysocina

GOPARK VYSOČINA. Oficiální stránky Geoparku Vysočina. [online]. 2011 [citace červen, 6., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://geoparkvysocina.cz/cs/>

GOPARK VYSOČINA. Geopark Vysočina - Mapa geoparku [online]. 2011 [citace listopad, 18., 2014]. Přístup z Internetu:

<http://geoparkvysocina.cz/cs/geopark-vysocina/mapa-geoparku/>

⁶ Autorka v projektu uvedla zdroje, které použila při studiu spojeném s geoprůvodcovskými službami. Všechny tyto zdroje byly také použity a jsou uvedeny v této závěrečné práci.

SPOLEČNOST PŘÁTEL ŽELEZNÝCH HOR, O.S. Geopark Železné hory: Geoprůvodce [online]. 2013 [citace prosinec, 11., 2014]. Přístup z Internetu: <http://www.geoparkzh.cz/cs/geoturistika/geoprudce/>

Další zdroje

DOLEJSKÝ, V. Osobní rozhovor. Telč, 22. 11. 2014

STŘEDISKO SEVER. Česko-polské setkání v Ekocentru DOTEK. Horní Maršov, listopad, 2013.

9.6. Výklad použitých termínů

Biotit	Jedná se o druh slídy (ČGS, 2007).
Crowdfunding	Způsob získávání finančních prostředků pomocí sbírky, která většinou probíhá na internetu a mnohdy slouží k financování různých projektů, kdy jsou oslovováni podporovatelé ze široké veřejnosti (Slovník cizích slov, 2014).
Devon	Je to období, které trvalo přibližně 55 miliónů let (cca 410 až 355 mil. let), kdy se klima příliš nelišilo od dnešního, avšak konfigurace pevnin byla zcela odlišná (ČGS, 2007).
Geotop	Je takové území, které je geologicky a turisticky zajímavé, a kde se nacházejí takové jevy, které poskytují informace o vývoji Země (Pásková, 2014b:222).
Geovědy	Vědy o Zemi nebo jejich sférách, jako je např. geologie, geomorfologie, geodiverzita, geografie a další.
Geodiverzita	Rozmanitost neživého prostředí. Zahrnuje materiály (nerosty, horniny, půda, voda,...), formy (vrásy, zlomy,...) a procesy (tektonika, sedimentační procesy,...) (Zelenka a Pásková, 2012).
Granitoidy	Souhrnné označení pro horniny granitového až křemenodioritového složení (ČGS, 2007).
Karbon	Období trvající zhruba 65 miliónů let (před 355 až 290 mil. lety), kdy v jeho počátcích existovaly tři prakontinenty (Severní Amerika + část Evropy, Eurasie, Gondwana) a v jeho závěru se spojily v jeden superkontinent zvaný Pangea (ČGS, 2007).
Kvartér	Období nazývané také jako čtvrtohory, které se dělí na pleistocén a holocén a které je nejmladší geologickou érou trvající po dobu 2 miliónů let až dodnes (ČGS, 2007).

Moldanubikum	Jednotka, která tvoří jižní část Českého masivu (ČGS, 2007).
Periglaciální	Vzniklý působením ledovce (ČGS, 2007).
Pleistocén	Starší období kvartéru (ČGS, 2007).
Terciér	Toto období jinak nazývané třetihory trvající asi 63 miliónů let (přibližně 65 až 1,6 mil. let) se dělí na paleogén a neogén (ČGS, 2007).
Variské horské pásmo	Horské pásmo vzniklé variským (neboli hercynským) vrásněním, které probíhalo v období devonu až permu a které zahrnuje více tektonických fází (ČGS, 2007).
Voštiny	Jsou to jamkovité prohlubiny na povrchu skal, které vznikly jako důsledek zvětrávání (Národní knihovna ČR, 2014).

9.7. Seznam použitých zkratk

CK	cestovní kancelář
GV	Geopark Vysočina
TIC	Turistické informační centrum

9.8. Seznam obrázků

Obr. 1: Model geoturismu	18
Obr. 2: Model jednotlivých prvků podílejících se na tvorbě geoturismu	18
Obr. 3: QR kódy a bee-taggy	24
Obr. 4: Poloha Geoparku Vysočina v rámci Kraje Vysočina.....	31
Obr. 5: Mapa Geoparku Vysočina se zeleně vyznačenými přírodními rezervacemi	32
Obr. 6: Geologická územní charakteristika	34
Obr. 7: Těžba žuly v lomu v Mrákotíně	36
Obr. 8: Symbol GV.....	37
Obr. 9: Míchova skála	37
Obr. 10: Náměstí Zachariáše z Hradce s morovým sloupem, Telč	38
Obr. 11: Naučné stezky Geoparku Vysočina s podporou aplikací pro čtení QR kódů nebo BeeTagg kódů.....	39
Obr. 12: Mapa tří prolínajících se virtuálních naučných stezek s podporou aplikací pro čtení QR kódů nebo BeeTagg kódů.....	40
Obr. 13: Internetové stránky Geoparku Vysočina	41
Obr. 14: Geoexpozice u Roštýnské obory	41
Obr. 15: Logo projektu	XXXIX
Obr. 16: Výhody plynoucí ze školení.....	XL

9.9. Seznam tabulek

Tabulka 1: Hypotézy, jejich zdůvodnění a způsoby ověřování.....	6
Tabulka 2: Etický obraz geoturisty.....	21
Tabulka 3: Konkrétní příklady geoturistických produktů	25
Tabulka 4:Návrhy potenciálních geoproduktů GV	61
Tabulka 5: Doporučení pro GV	62

9.10. Seznam grafů

Graf 1: Co zajímá návštěvníky při návštěvě krajiny	45
Graf 2: Aktivity, které na území GV lákají jeho (potenciální) návštěvníky	46
Graf 3: Atraktivity, které na území GV lákají jeho (potenciální) návštěvníky	47
Graf 4: Odkud se návštěvníci dozvěděli o GV	48
Graf 5: Doba pobytu respondentů na území GV	48
Graf 6: Ubytování respondentů na území GV	49
Graf 7: Co (potenciální) návštěvníci GV postrádají na v tomto území	50
Graf 8: Pohlaví všech respondentů	XXVIII
Graf 9: Pohlaví těch respondentů, kteří již navštívili GV	XXVIII
Graf 10: Věkové rozložení všech respondentů	XXIX
Graf 11: Věkové rozložení těch respondentů, kteří již navštívili území GV	XXIX
Graf 12: Nejvyšší dosažené vzdělání všech respondentů	XXIX
Graf 13: Nejvyšší dosažené vzdělání těch respondentů, kteří již navštívili území GV	XXIX
Graf 14: Bydliště všech respondentů	XXX
Graf 15: Bydliště těch respondentů, kteří již navštívili území GV	XXX
Graf 16: Co zajímá návštěvníky při návštěvě krajiny	XXXI
Graf 17: Zájem respondentů o přiblížení geologických aspektů	XXXI
Graf 18: Obeznamení respondentů s pojmem geopark	XXXII
Graf 19: Povědomí respondentů o GV	XXXII
Graf 20: Odkud se návštěvníci dozvěděli o GV	XXXIII
Graf 21: Návštěvnost GV	XXXIV
Graf 22: Doba pobytu respondentů na území GV	XXXIV
Graf 23: Ubytování respondentů na území GV	XXXIV
Graf 24: S kým návštěvníci na území GV přijeli	XXXV
Graf 25: Spokojenost návštěvníků s návštěvou GV	XXXV
Graf 26: Spokojenost návštěvníků GV s jednotlivými aspekty v rámci geoparku	XXXVI
Graf 27: Plány respondentů navštívit (opakovaně) GV	XXXVI
Graf 28: Aktivity, které na území GV lákají jeho (potenciální) návštěvníky	XXXVII
Graf 29: Atraktivity, které na území GV lákají jeho (potenciální) návštěvníky	XXXVII
Graf 30: Co (potenciální) návštěvníci GV postrádají na v tomto území	XXXVIII
Graf 31: Vhodný segment návštěvníků pro GV na základě mínění respondentů	XXXVIII

9.11. Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník.....	I
Příloha 2: Dotazník v anglickém jazyce.....	VI
Příloha 3: Kritéria hodnocení území při nominaci na národní geopark	XI
Příloha 4: Charta evropských geoparků	XIII
Příloha 5: Geoparky na území ČR.....	XIV
Příloha 6: Evropské geoparky pod patronací UNESCO.....	XV
Příloha 7: Langkawi Geopark; stezka v korunách stromů.....	XVII
Příloha 8: Portugalský geopark Arouca a tamní výroba trilobitích geoproductů.....	XVII
Příloha 9: Vesnice Monsato v Portugalském geoparku Naturtejo.....	XVIII
Příloha 10: Trilobití koláčky jako geoproduct portugalského geoparku Naturtejo.....	XVIII
Příloha 11: Simulátor zemětřesení v Řeckém geoparku Petrified Forest of Lesvos	XIX
Příloha 12: Hornická prohlídka ve slovinském geoparku Idrija.....	XIX
Příloha 13: Stezka v korunách stromů Lipno 1	XX
Příloha 14: Stezka v korunách stromů Lipno 2	XX
Příloha 15: Stezka v korunách stromů Lipno; závěrečná vyhlídková věž s tobogánem ...	XX
Příloha 16: Míchova skála; GV	XXI
Příloha 17: Javořice; GV	XXI
Příloha 18: Výhled z Míchovy skály; GV	XXI
Příloha 19: Vrchol Javořice; GV	XXII
Příloha 20: Studánka Páně; GV	XXII
Příloha 21: Těžba mrákotínské žuly; GV	XXIII
Příloha 22: Velký Pařezitý rybník; GV	XXIII
Příloha 23: Malý Pařezitý rybník; GV.....	XXIV
Příloha 24: Renesanční náměstí v Telči; GV	XXIV
Příloha 25: Zámecký park v Telči; GV	XXV
Příloha 26: Roštýnská obora; GV	XXV
Příloha 27: Golf Resort Telč; GV.....	XXVI
Příloha 28: Hrad Roštejn v zimě; GV.....	XXVI
Příloha 29: Kamenné moře pod hradem Roštejn; GV.....	XXVII
Příloha 30: Sedmiboká věž hradu Roštejn; GV.....	XXVII
Příloha 31: Zadání k závěrečné práci	LXI

Příloha 31: Zadání k závěrečné práci

Tisk zadání závěrečných prací

Stránka č. 1 z 2

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Fakulta informatiky a managementu
Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, tel: 493 331 111, fax: 493 332 235

Zadání k závěrečné práci

Jméno a příjmení studenta:

Kateřina Fučíková

Obor studia:

Management cestovního ruchu

Jméno a příjmení vedoucího práce:

Martina Pásková

Název práce:

Návrh geoturistického produktu vybraného geoparku

Název práce v AJ:

Proposal of a geotourist product in the Geopark Vysočina

Podtitul práce:

Podtitul práce v AJ:

Cíl práce: Zmapovat současný stav Geoparku Vysočina z hlediska motivace potenciálních návštěvníků.
Navrhnout nový geoturistický produkt, který by vhodně zapadl do konceptu tohoto geoparku.

Osnova práce:

- 1) Úvod
- 2) Teoretická východiska
- 4) Případová studie Geoparku Vysočina
- 5) Návrhy a doporučení
- 6) Zhodnocení výsledků
- 7) Závěr
- 8) Seznam zdrojů
- 9) Přílohy

Projednáno dne: 6.11.2014

Podpis studenta *Kateřina Fučíková*

Podpis vedoucího práce